

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY KRASOCIN NA LATA 2016-2021

Spis treści

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania	3
2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju.....	8
3. Ogólna charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy	20
3.1. Charakterystyka zagospodarowania przestrzennego gminy	20
3.2. Charakterystyka gospodarcza gminy.....	39
3.3. Charakterystyka społeczna gminy	53
4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych na podstawie badań własnych	72
4.1. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	72
4.2. Problemy społeczne	73
4.3. Problemy gospodarcze.....	86
4.4. Problemy środowiskowe.....	89
4.5. Problemy przestrzenno-funkcjonalne	93
4.6. Problemy techniczne.....	96
5. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji określony w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych	100
5.1. Obszary zdegradowane.....	100
5.2. Obszary rewitalizacji.....	105
5.3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	111
6. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego (planowany efekt rewitalizacji)	116
7. Cele rewitalizacji i kierunki działań	118

7.1.	Rekomendowane kierunki interwencji	118
7.2.	Opis kierunków interwencji i celów rewitalizacyjnych	119
8.	Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	122
8.1.	Lista A: projekty kluczowe	122
8.2.	Lista B: projekty komplementarne	137
8.3.	Podsumowanie zbiorcze projektów rewitalizacyjnych.....	143
9.	Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji	145
10.	Ramy finansowe GPR.....	150
11.	Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji.....	152
11.1.	Analiza wywiadów ankietowych z lokalną społecznością.....	156
11.2.	Konsultacje społeczne	168
12.	System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji	171
13.	Ramowy harmonogram realizacji programu	174
14.	System monitoringu i oceny GPR.....	176
14.1.	Monitoring	176
14.2.	Ewaluacja	177
14.3.	Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji	180
15.	Spis tabel i rysunków	182
16.	Załącznik 1: Analiza SWOT dla terenu całej gminy	187

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania

Powołując się na Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych 2014-2020 **rewitalizacja** stanowi kompleksowy proces, którego celem jest wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Przez działania całościowe rozumie się wzajemnie powiązane przedsięwzięcia, które obejmują kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne lub środowiskowe. Poprzez prowadzone działania zakłada się optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów. Proces ten stanowi wieloletni okres, prowadzony przez interesariuszy we współpracy ze społecznością lokalną.

Interesariusze to osoby, instytucje lub ich grupy, które są w strefie bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania programu rewitalizacji oraz podmioty, które mogą uczestniczyć w realizacji Programu i wpływać, pozytywnie lub negatywnie, na jego rezultaty. Interesariuszami Programu Rewitalizacji mogą być zatem lokalne społeczności i poszczególne osoby oraz ich formalni i nieformalni przedstawiciele, władze samorządowe i krajowe, politycy, przywódcy religijni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, grupy specjalnych interesów, społeczności akademickie oraz przedstawiciele biznesu¹.

Obszar zdegradowany stanowi obszar, na którym zidentyfikowany został stan kryzysowy (tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych). Może być on podzielony na podobszary, w tym podobszary, które nie posiadają wspólnych granic (warunek – występowanie sytuacji kryzysowej na każdym podobszarze).

Obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym zamierza się prowadzić rewitalizację. Cechuje go koncentracja negatywnych zjawisk oraz znaczenie dla

---

¹ International Finance Corporation (2007). *Stakeholder Engagement: A Good Practice Handbook for Companies Doing Business in Emerging Markets*, World Bank Group.

rozwoju lokalnego. Obszar rewitalizacji nie zawsze pokrywa się z całością obszaru zdegradowanego, ponieważ nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Gminny Program Rewitalizacji jest więc inicjowanym, opracowanym i uchwalonym przez Radę Gminy dokumentem strategicznym, którego celem jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Jest także dokumentem, który umożliwia ubieganie się o środki pomocowe, w tym pochodzące z programów operacyjnych, na realizację przedsięwzięć i działań o charakterze społecznym oraz infrastrukturalnym, które zaplanowane zostały w GPR. Program rewitalizacji stanowi narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Projekt rewitalizacyjny to zaplanowany oraz ukierunkowany plan na osiągnięcie celów programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016-2021 został opracowany zgodnie z zasadami określonymi przez Narodowy Program Rewitalizacji:

- Uwzględnienia rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy,
- Szczegółowej diagnozy, tj. z uwzględnieniem wyników badań nad czynnikami i zjawiskami kryzysowymi w gminie Krasocin w oparciu o analizę danych ilościowych,
- Komplementarności, tj. rozwiązywania kwestii społecznych z uwzględnieniem innych sfer, takich jak zagospodarowanie przestrzeni publicznej, poprawa jakości infrastruktury technicznej, poprawa stanu środowiska naturalnego, wzmocnienie potencjału gospodarczego,
- Kompleksowości i koncentracji, tj. planowaniu działań na wybranym obszarze, który w największym stopniu został dotknięty zidentyfikowanymi problemami i negatywnymi zjawiskami, przy równoczesnym zaangażowaniu w realizację tych działań zarówno środków własnych, prywatnych jak i zewnętrznych, w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego,

- Identyfikacji i priorytetyzacji przedsięwzięć koniecznych, wynikających z programu;
- Otwartości programu, tj. uwzględnienia konieczności okresowej aktualizacji dokumentu z uwagi na jego długi horyzont czasowy oraz umożliwienia podmiotom innym niż Jednostki Samorządu Terytorialnego wprowadzanie do GPR nowych działań, efektywnie wspierających proces rewitalizacji,
- Koordynacji prowadzonych działań, przejrzystego systemu monitoringu i ewaluacji skuteczności rewitalizacji,
- Partycypacji społecznej, tj. udziału interesariuszy (partnerów społecznych, instytucjonalnych oraz mieszkańców) w poszczególnych etapach tworzenia samego dokumentu GPR oraz jego przyszłej ewaluacji. Idea ta zakłada również udział społeczności lokalnej na etapie realizacji i wdrażania poszczególnych działań zaproponowanych w GPR².

Program rewitalizacji musi zawierać co najmniej:

- Diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych,
- Określenie terytoriów wymagających wsparcia,
- Wizję wyprowadzania obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej ze wskazaniem kierunków działań i wynikających z nich najważniejszych przedsięwzięć,
- Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na danym o obszarze zdegradowanym,
- Opis zaangażowania społeczności lokalnej i innych partnerów w przygotowanie i realizację programu,
- Ramy finansowe z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania, tj. oprócz finansowania unijnego także finansowanie krajowe czy środki prywatne (z

---

² Wszystkie powyższe definicje w niniejszym podrozdziale pochodzą z dokumentu pn. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipca 2015 r., s. 5-8.

uwzględnieniem zróżnicowania wynikającego ze stopnia pewności, co do uzyskania/zapewnienia danych środków),

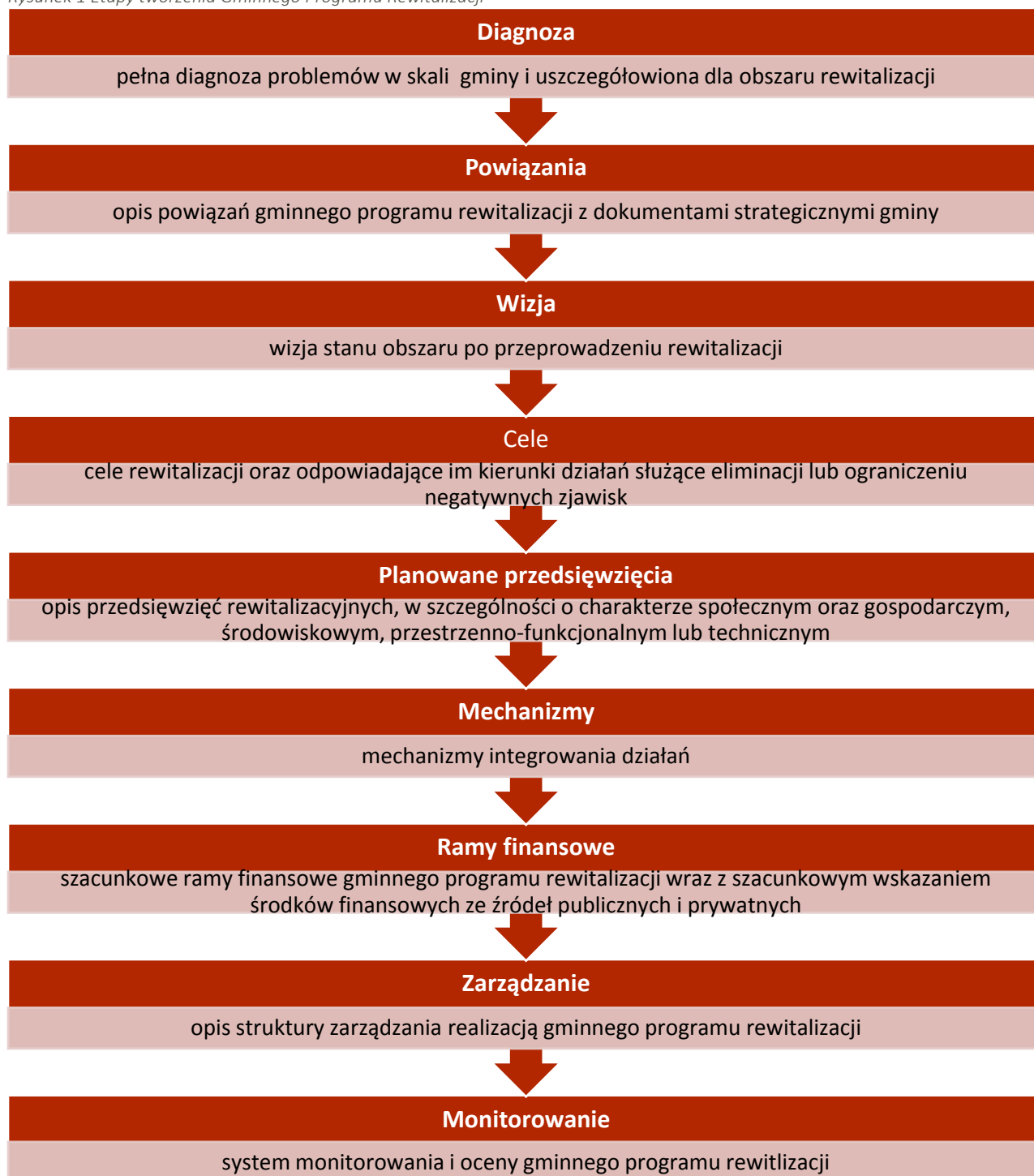
- System monitorowania zmiany i skuteczności działań.

Jakkolwiek każda z wymienionych wyżej zasad jest niezbędnym czynnikiem na etapie tworzenia dokumentu, to z uwagi na cel i założenia, jakimi powinien charakteryzować się proces rewitalizacji, za fundamentalną zasadę należy uznać kwestię udziału społeczności lokalnej w identyfikacji problemów oraz tworzeniu mapy wsparcia. Dlatego też na każdym z etapów opracowywania niniejszego dokumentu, zapewnione były różnorakie mechanizmy partycypacyjno-konsultacyjne. Do informowania społeczności lokalnej wykorzystano przede wszystkim stronę internetową Urzędu Gminy w Krasocinie, gdzie umieszczane były terminy spotkań oraz postępy prac w powstawaniu dokumentu. W konsultacjach społecznych aktywnie uczestniczyć mogły wszystkie zainteresowane strony. Pozwoliło to na wspólne sformułowanie wizji obszaru zdegradowanego oraz wyznaczenie kierunków dalszych działań.

Należy zaznaczyć, że głównym źródłem sfinansowania projektów rewitalizacyjnych z funduszy europejskich są środki RPO (EFS i EFR). Komplementarnym źródłem ich współfinansowania są także środki RPO (EFS, EFRR, FS). Źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych mogą być także środki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego, a także inne np. prywatne.

Na poniższym rysunku przedstawiono poszczególne etapy tworzenia Programu Rewitalizacji. W ten sposób zapewniona została kompleksowość i komplementarność działań. Oceniono także możliwości gminy w oparciu o środki finansowe realne do uzyskania.

Rysunek 1 Etapy tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r o rewitalizacji, Dz. U. rok 2015, poz. 1777.

2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju

W poniższej tabeli przedstawiony został szczegółowy opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy.

Poziom lokalny	
<p>Strategia Rozwoju Gminy Krasocin na lata 2014-2021</p>	<p>Projekty znajdujące się w Programie Rewitalizacji wpisują się w wizję określoną w Strategii Rozwoju Gminy Krasocin na lata 2014-2021, która brzmi:</p> <p><i>Gmina Krasocin – przyjazna dla rozwoju gospodarki oraz dla mieszkańców poprzez zapewnienie wysokiego poziomu usług społecznych i atrakcyjna turystycznie dzięki czystemu środowisku</i></p> <p>Program Rewitalizacji zawiera projekty zadań, które nawiązują do poszczególnych celów strategicznych Gminy Krasocin, a skutkiem ich realizacji ma być rozwój.</p> <p>Cele szczegółowe <i>Strategii Rozwoju Gminy Krasocin na lata 2014-2021</i> spójne z celami i projektami Programu Rewitalizacji:</p> <p style="text-align: center;">Cele strategiczne i operacyjne</p> <p><u>Wysoki poziom usług społecznych i konkurencyjny kapitał ludzki</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Gmina zapewniająca wysoki standard usług społecznych – Gmina dbająca o rozwój kapitału ludzkiego <p><u>Konkurencyjna wielosektorowa gospodarka lokalna i korzystne warunki do inwestowania</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Gmina sprzyjająca rozwojowi przedsiębiorczości – Gmina posiadająca atrakcyjną ofertę turystyczną <p><u>Zintegrowana i nowoczesna infrastruktura techniczna oraz czyste środowisko naturalne zapewniające wysoki komfort życia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Gmina zapewniająca wysoki poziom życia poprzez rozwój i modernizację infrastruktury technicznej – Gmina dbająca o środowisko naturalne <p>Założenia projektów rewitalizacyjnych Gminnego Programu</p>

Poziom lokalny	
	<p><i>Rewitalizacji Gminy Krasocin na lata 2016-2021</i> zawierają się w celach <i>Strategii Rozwoju Gminy Krasocin na lata 2014-2021</i>. Realizacja zaproponowanych działań przyczyni się m.in. do rozwoju tożsamości i kapitału ludzkiego oraz do rozwoju gospodarczego gminy.</p>
<p>Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krasocin na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020</p>	<p style="text-align: center;">Cele długoterminowe</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ochrona walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz krajobrazu (w tym przedsięwzięcia dot. rewitalizacji miejscowości Oleszno).
<p>Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Krasocin na lata 2014-2020</p>	<p>Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Krasocin na lata 2014-2020 to jeden z najważniejszych z punktu widzenia rewitalizacji, ponieważ odnosi się do sfery społecznej.</p> <p>Cel główny SRPS brzmi: Doskonalenie działań gminy Krasocin w celu poprawy standardu życia mieszkańców, wzrostu społeczno-gospodarczego przy zapobieganiu występowania oraz profilaktyce niekorzystnych zjawisk patologicznych.</p> <p style="text-align: center;">Cele strategiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poprawa standardu życia mieszkańców w gminie Krasocin, polegająca na stworzeniu odpowiednich warunków dla rozwoju gospodarczego i społecznego – Kompleksowość usług społecznych w gminie, polegająca na dostosowaniu funkcjonowania instytucji publicznych do potrzeb mieszkańców <ul style="list-style-type: none"> – Budowanie systemu wsparcia dla rodzin w przewyżnianiu trudności, polegające m.in. na wspieraniu aktywizacji zawodowej, zapobieganiu zjawiska bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, oferowaniu pomocy terapeutycznej oraz wsparciu osób w wieku poprodukcyjnym – Zapobieganie występowaniu zjawisk patologicznych, w tym uzależnień oraz zapewnienie pomocy terapeutycznej, polegające na prowadzeniu działań ograniczających zjawiska patologiczne oraz działania prewencyjno-profilaktyczne w minimalizowaniu dysfunkcji występujących wśród społeczności – Edukacja i rozwój zasobów ludzkich, polegające na zagwarantowaniu dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do nauki oraz rozwijania ich zainteresowań i wyrównywania poziomu nauczania w ramach zajęć

Poziom lokalny	
	<p style="text-align: center;">pozalekcyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> – Integracja i aktywizacja mieszkańców, polegająca na wspieraniu działań, które mają na celu poprawę życia społecznego, m.in. poprzez organizowanie inicjatyw sportowych i kulturalnych <p>W najbliższych latach gmina będzie dążyć do wzmocnienia wsparcia osób wykluczonych oraz aktywności społecznej. Duży nacisk będzie też kładziony na edukację młodzieży oraz rozwój ich talentów. Rola rodziny będzie wzmocniana, podejmowane będą działania aktywizujące osoby starsze i niepełnosprawne. Projekty planowane w Gminnym Programie Rewitalizacji znajdują się w kierunkach działań SRPS.</p>

Źródło: Opracowanie własne.

Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z pozostałymi dokumentami strategicznymi

Rewitalizacja jest ważnym aspektem społecznym, dlatego też zdefiniowana jest w wielu dokumentach strategicznych. Należy zaznaczyć, że zarówno na poziomie regionalnym, jak i europejskim, można znaleźć odwołania do tego obszaru. Oznacza to, że rewitalizacja jest działaniem niezbędnym, które powinno być realizowane na wszystkich szczeblach zarządzania.

W 2014 roku powstał dokument o nazwie „Narodowy Plan Rewitalizacji”, w którym określony został zakres oraz sposób przygotowania programów rewitalizacji. Oznacza to, że NPR stanowi pakiet rozwiązań systemowych, tj. wykładnię dla prowadzenia procesów rewitalizacyjnych jako działań kompleksowych i zintegrowanych.

Głównym celem NPR jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków do prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenia nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich badań³.

---

³ Narodowy Plan rewitalizacji

W ramach Programu przewiduje się finansowanie działań z trzech, dedykowanych w całości lub częściowo celom rewitalizacji, źródeł:

- Źródła publiczne wspólnotowe - Europejski Fundusz Strukturalny i Inwestycyjny: EFRR, EFS i Fundusz Spójności, w ramach programów regionalnych i krajowych, w tym także sukcesywne zasilanie środkami pochodzącymi ze spłaty pożyczek udzielonych w ramach wsparcia,
- Źródła publiczne krajowe – istniejące instrumenty i źródła (poprzez terytorialne profilowanie) oraz tworzone nowe (w tym instrumenty inżynierii finansowej,
- Źródła prywatne – zachęty do inwestowania na obszarach zdegradowanych oraz formuły ppp.

Na podstawie umowy Partnerstwa określony został cel tematyczny oraz priorytety inwestycyjne o kluczowym oraz uzupełniającym znaczeniu dla rewitalizacji:

- Cel tematyczny 3: Wzmocnienie konkurencyjności MŚP:
  - 3.1. Promowanie przedsiębiorczości,
  - 3.2. Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług,
  - 3.4. Wspieranie zdolności MŚP do wzrostu na rynkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych oraz do angażowania się w procesy innowacji.
- Cel tematyczny 4: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach:
  - 4.2. Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach,
  - 4.3. Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym,
  - 4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej

multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych, mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

- Cel tematyczny 6: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami:
  - 6.3. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego,
  - 6.5. Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych,, zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszeniu hałasu.
- Cel tematyczny 7: Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej:
  - 7.2. Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi,
  - 7.4. Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, interoperacyjnych i cechujących się wysoką jakością systemów transportu kolejowego poprzez propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.
- Cel tematyczny 8: Promowanie trwałego zatrudnienia o wysokiej jakości oraz wsparcie mobilności pracowników:
  - 8.2. wspieranie rozwoju przyjaznego dla zatrudnienia poprzez rozwój potencjałów endogenicznych, jako elementu strategii terytorialnej dla obszarów ze specyficznymi potrzebami, łącznie z przekształceniem upadających regionów przemysłowych oraz działaniami na rzecz zwiększenia dostępności i rozwoju zasobów naturalnych i kulturowych,
  - 8.5. zapewnianie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo, w tym podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników,

- 8.7. samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy.
- Cel tematyczny 9: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem:
  - 9.2. wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności obszarów miejskich i wiejskich,
  - 9.4. aktywna integracja, w szczególności w celu poprawy zatrudnialności,
  - 9.8. wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych.
- Cel tematyczny 10: Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie:
  - 10.1. ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego,
  - 10.3. poprawa dostępności edukacji i wspieranie uczenia się przez całe życie, podniesienie umiejętności i kwalifikacji pracowników i osób poszukujących pracy, zwiększenie dopasowania systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, m.in. przez poprawę jakości kształcenia i szkolenia zawodowego oraz utworzenie i rozwijanie systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami,
  - 10.3. bis. lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, m.in. poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.
- Cel tematyczny 11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej:

- o Priorytet 11.3. Inwestycje w zdolności instytucjonalne i w skuteczność administracji publicznych oraz usług publicznych w celu przeprowadzenia reform, z uwzględnieniem lepszego stanowienia prawa i dobrych rządów.

W poniższej tabeli opisane zostały dokumenty na szczeblu europejskim, krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, tj. szczegółowy opis powiązań.

Dokument	Powiązanie z Gminnym Programem Rewitalizacji
Poziom europejski	
<p>Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</p>	<p style="text-align: center;">Priorytet III</p> <p>Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</p> <p style="text-align: center;">Cel 1</p> <p>Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.</p> <p style="text-align: center;">Cel 4</p> <p>Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat, mających wykształcenie wyższe lub równoważne.</p> <p style="text-align: center;">Cel 5</p> <p>Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia</p>

Dokument	Powiązanie z Gminnym Programem Rewitalizacji
	społecznego co najmniej 20 mln obywateli.
Poziom krajowy	
<p>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</p>	<p>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: Cel 3</p> <p>Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki Cel 6</p> <p>Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny Cel 8</p> <p>Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; Obszar efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny Cel 11</p> <p>Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>

Dokument	Powiązanie z Gminnym Programem Rewitalizacji
<p>Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Cel główny: Wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.</p> <p>Cele rozwojowe: I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb aktywności obywatela. II.4. Rozwój kapitału ludzkiego. III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.</p>
<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna</p> <p>Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.</p> <p>Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo</p> <p>Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego. Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel 4</p>

Dokument	Powiązanie z Gminnym Programem Rewitalizacji
	Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	<p>Cel główny:</p> <p>Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p>Cel 2</p> <p>Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020	Dokument służy osiągnięciu celu głównego i strategicznych kierunków działań dla Polski Wschodniej: Zasoby pracy i jakość kapitału ludzkiego - Przeciwdziałanie wykluczeniu na makroregionalnym rynku pracy, wzmocnienie potencjału nowoczesnych kadr dla gospodarki opartej na wiedzy.
Poziom regionalny	
Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego	<p>Wizja: Świętokrzyskie – region zasobny w kapitał i gotowy na wyzwania.</p> <p>Misja: pragmatyczne dążenie do najpełniejszego i innowacyjnego wykorzystania przewag i szans, odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych oraz podniesienia jakości życia mieszkańców przy jednoczesnej dbałości o stan środowiska.</p>

Dokument	Powiązanie z Gminnym Programem Rewitalizacji
	<p>Cel strategiczny 1 Koncentracja na poprawie Infrastruktury regionalnej.</p> <p>Cel strategiczny 2 Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego Regionu.</p> <p>Cel strategiczny 3 Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki Regionu.</p> <p>Cel strategiczny 5 Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich.</p> <p>Cel strategiczny 6 Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju Regionu.</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Włoszczowskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Misja Tworzenie miejsca dostosowanego do oczekiwań społecznych, wyposażonego w rozwiniętą infrastrukturę (zwłaszcza komunikacyjną), Charakteryzującego się trwałym wzrostem gospodarczym, osiągniętym dzięki optymalnemu wykorzystaniu potencjału w postaci kapitału społecznego, położenia oraz posiadanych zasobów (głównie przyrodniczo – krajobrazowych i edukacyjnych), a przez to zapewniający pracę oraz wysoki standard życia mieszkańców</p> <p>Cele strategiczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie standardu życia mieszkańców oraz wzmocnienie integracji społecznej 2. Rozwój lokalnej gospodarki oraz zwiększenie jej konkurencyjności

Dokument	Powiązanie z Gminnym Programem Rewitalizacji
	3. Kształtowanie przestrzeni funkcjonalnej i atrakcyjnej oraz zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów powiatu

Źródło: opracowanie własne.

3. Ogólna charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy

3.1. Charakterystyka zagospodarowania przestrzennego gminy

Położenie i struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Gmina wiejska Krasocin położona jest w południowo-wschodniej Polsce, w zachodniej części województwa świętokrzyskiego, na terenie powiatu włoszczowskiego. Jej powierzchnia

Rysunek 2 Położenie gminy Krasocin na terenie powiatu

wynosi 193,9 km². Siedzibą gminy jest miejscowość Krasocin, a w jej skład wchodzi 26 sołectw: Bukowa, Borowiec, Brygidów, Cieśle, Czostków, Chotów, Dąbrówka, Gruszczyn, Jakubów, Karolinów, Krasocin, Kozia Wieś, Lipie, Ludynia, Mieczyn, Oleszno, Ostrów, Skorków, Sułków, Stojewsko, Świdno, Nowy Dwór, Wojciechów, Wola Świdzińska, Występy oraz Zabrody. Gmina Krasocin graniczy z 6 innymi jednostkami, tj.: od północnego wschodu z gminą Łopuszno, od południowego wschodu z gminą Małogoszcz, od południowego zachodu z gminą Włoszczowa, a także od północnego zachodu z gminami Kluczewsko, Słupia (Konecka) i Przedbórz.

Źródło: wmzw.plenerownia.com

Obszar gminy pod względem fizyczno-geograficznym leży na pograniczu dwóch makroregionów: Niewi Nidziańskiej na południowym-zachodzie i Wyżyny Kieleckiej na wschodzie. Północna część Niewi Nidziańskiej nosi nazwę Niewi Włoszczowskiej. Ponadto gmina położona jest w dorzeczu Pilicy oraz częściowo w dorzeczu Białej Nidy. Największą rzeką jest Czarna Włoszczowska - prawobrzeżny dopływ Pilicy, stanowiąca także fragment

naturalnej granicy północno-zachodniej gminy. Jej głównymi dopływami są Czarna z Olszówki oraz Czarna Struga⁴.

Dominującą formą zabudowy na terenie gminy jest charakterystyczna dla obszarów wiejskich zabudowa zagrodowa i rodzinna, która została ukształtowana w oparciu o tradycyjne rolnicze wykorzystanie ziemi, rzeźbę terenu oraz zasobność przyrody. Budynkom mieszkalnym w zdecydowanej większości towarzyszy zabudowa związana z działalnością gospodarczą. Ośrodkiem centralnym gminy jest wieś Krasocin, skupiająca na swoim obszarze najważniejsze obiekty administracji publicznej, znaczną część infrastruktury społecznej, placówki usługowe, handlowe i inne, jednak ważne funkcje w gminie pełnią również wsie Bukowa i Oleszno. Główną funkcją sołectw wchodzących w skład gminy jest rolnictwo, ale również produkcja i obsługa produkcji rolniczej, działalność przemysłowa, a na terenach atrakcyjnych środowiskowo indywidualna zabudowa rekreacyjna.

Pod względem powierzchni największymi sołectwami na terenie gminy są Świdno (1 600,06 ha), Sułków (1 503,85 ha) oraz Mieczyn (1 421,37 ha), natomiast najmniejszymi Jakubów (198,11 ha), Bukowa (208,12 ha), a także Dąbrówka (213,70 ha). Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 1 Powierzchnia sołectw wchodzących w skład gminy

Sołectwo	Powierzchnia [w ha]
Borowiec	224,50
Brygidów	210,51
Bukowa	208,12
Chotów	1862,18
Cieśle	808,80
Czostków	606,15
Dąbrówka	213,70
Gruszczyn	661,52
Jakubów	198,11
Karolinów	357,63
Krasocin	1155,29
Kozia Wieś	528,16
Lipie	317,82
Ludynia	886,69

⁴ http://kielce.pios.gov.pl/content/raporty/wod_pow/2000/index22a.htm [dostęp: 26.10.2016].

Sołectwo	Powierzchnia [w ha]
Mieczyn	1421,37
Nowy Dwór	279,02
Oleszno	1867,51
Ostrów	1276,33
Skorków	425,03
Stojewsko	555,12
Sułków	1503,85
Świdno	1600,06
Wojciechów	293,99
Wola Świdzińska	299,72
Występy	324,45
Zabrody	1195,54

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Krasocin na lata 2014-2021.

Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków

Dziedzictwo kulturowe gminy jest dobrem uznanym w skali całego województwa, a za elementy tworzące krajobraz kulturowy uznać należy przede wszystkim dobrze zachowaną architekturę regionalną. Zabudowa sakralna, drewniana zabudowa mieszkalna, a także przydrożne kapliczki stanowią znaczną część wojewódzkiej ewidencji zabytków. Zaznaczyć należy, że gminę charakteryzują również historyczne układy wsi, np. rzędowy układ przestrzenny we wsi Chotów, ulicówka w Woli Świdzińskiej czy Skorkowie. Materialne dziedzictwo kulturowe na terenie gminy Krasocin tworzą przede wszystkim:

- stanowiska archeologiczne,
- chronione układy przestrzenne,
- zespół dworski w Olesznie,
- zespół dworski w Woli Świdzińskiej,
- zespół dworski w Ludyni,
- obiekty zabytkowe,
- miejsca pamięci narodowej.

Gmina odznacza się zatem dużą liczbą obiektów zabytkowych o zróżnicowanym charakterze: sakralnym, użytkowym i krajobrazowo-przyrodniczym, wpisanych do rejestru zabytków. Poniższe zestawienie przedstawia gminne zabytki wpisane do rejestru:

Tabela 2 Zabytki gminne wpisane do rejestru zabytków

Obiekt	Lokalizacja	Charakterystyka, stan zachowania
Układ przestrzenny	Chotów	Układ przestrzenno-krajobrazowy wsi
Park	Gruszczyń	Park krajobrazowy, przekomponowany na ogród w XX w.
Dzwonnica (zespół kościoła par. p.w. św. Doroty i Tekli)	Krasocin	-
Kościół (zespół kościoła par. p.w. św. Doroty i Tekli)	Krasocin	-
Park	Krasocin	Zachowane pojedyncze drzewa
Wiatrak (holenderski)	Krasocin	Przebudowany ok. 1930 r., remontowany po 1970 r., częściowo zniszczony w 1993 r.
Dwór (zespół dworu)	Ludynia	Rozbudowa alkierza na początku XIX w., remontowany od 1980 r., rozbiórka przybudówki w 1995 r., obecnie w remoncie
Lamus (zespół dworu)	Ludynia	Wg tradycji zbór ariański, restaurowany na przełomie XIX i XX w.
Park	Ludynia	Powstały na reliktach XVIII w., przekomponowany na początku XX w.
Dwór (zespół dworu)	Oleszno	Gruntownie przebudowany w latach 1929-1930, do niedawna ośrodek zdrowia, obiekt w złym stanie technicznym
Kościół (zespół kościoła par. P.W. Wniebowzięcia NMP)	Oleszno	Ukończony około 1680 r., dach i wieża zniszczone pożarem w 1732 r., hełm wieży pochodzi z lat 1925-1926 r., restaurowany 1963 r.
Park	Oleszno	Pozostałości, XVIII/XIX w.
Dwór (zespół dworu)	Wola Świdzińska	Na starszych pozostałościach, rozbudowany w poł. XIX w., restaurowany w 1948 r.
Dziedziniec (zespół dworu)	Wola Świdzińska	-
Park (zespół dworu)	Wola Świdzińska	Park powstały zapewne na reliktach XVIII w., częściowo przekształcony na początku XX w.
Stajnia (zespół dworu)	Wola Świdzińska	Stajnia cugowa, obecnie w zagrodzie nr 11
Stodoła (zespół dworu)	Wola Świdzińska	Obecnie w zagrodzie nr 11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krasocin.

Warto zaznaczyć również, że 79 zabytków z terenu gminy zostało wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków – ta z kolei jest podstawą do sporządzenia programów opieki nad zabytkami przez jednostki samorządu terytorialnego, a także gminnej ewidencji zabytków. W 2013 roku na terenie gminy utworzono Gminną Ewidencję Zabytków, która obecnie liczy 83 obiekty, z czego 77 znajduje się na terenie sołectw. Największa liczba zabytków znajduje się na terenie Krasocina (18, w tym m.in. pozostałości parku dworskiego, kościół parafialny z dzwonnica, kapliczka, plebania, cmentarz parafialny) oraz Oleszna (15, w tym m.in. pałac w zespole pałacowo-parkowym, kościół parafialny, cmentarz przykościelny oraz parafialny, kaplica cmentarna). Dokładne zestawienie zawiera poniższa tabela.

Tabela 3 Liczba zabytków na terenie poszczególnych sołectw wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Sołectwo	Liczba obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków
Borowiec	3
Brygidów	2
Cieśle	1
Chotów	2
Czostków	2
Gruszczyn	5
Jakubów	1
Karolinów	1
Krasocin	18
Lipie	1
Ludynia	5
Mieczyn	1
Oleszno	15
Ostrów	2
Skorków	2
Stojewsko	4
Sułków	2
Świdno	2
Wojciechów	1
Wola Świdzińska	5
Występy	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.krasocin.com.pl/index.php/dziedzictwo-dziejowe-gminy>

Warto jednocześnie dodać, że na obszarze gminy zlokalizowanych jest szereg miejsc pamięci narodowej, związanych z wydarzeniami z I i II wojny światowej (m.in. mogiły żołnierzy, cmentarze wojenne, tablice pamiątkowe czy pomniki).

Struktura użytkowania gruntów

Gmina Krasocin zajmuje obszar 19 279 ha, co stanowi 21,2% powierzchni powiatu włoszczowskiego. Użytki rolne to łącznie blisko połowa powierzchni gminy (9 409 ha, tj. 48,8%), w tym największa część przynależy pod grunty orne. Zbliżony odsetek stanowią grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (8 766 ha, tj. 45,5%), głównie lasy. Mniejszą część gminy zajmują natomiast grunty zabudowane oraz zurbanizowane (4,3%), a niewielki odsetek przypada na nieużytki, grunty pod wodami i tereny różne. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 Użytkowanie terenów gminy Krasocin w 2014 roku – wybrane kategorie

Wyszczególnienie powierzchni	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]
Użytki rolne razem, w tym m.in.:	9 409	48,8
– grunty orne	6 091	
– sady	60	
– łąki i pastwiska trwałe	2 704	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem, w tym m.in.:	8 766	45,5
– lasy	8 565	
– grunty zadrzewione i zakrzewione	201	
Grunty pod wodami razem	93	0,5
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem, w tym m.in.:	833	4,3
– tereny mieszkaniowe	112	
– tereny przemysłowe	59	
Nieużytki	175	0,9
Tereny różne	3	0,02

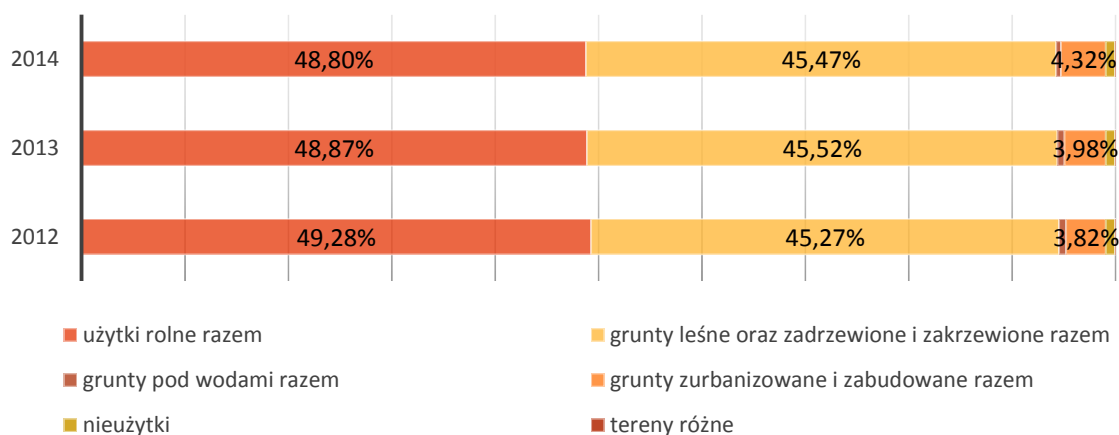

OGÓŁEM	19 279	100
--------	--------	-----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2012-2014 powierzchnia gminy nie uległa zmianie i wynosi 19 279 ha. W niniejszym okresie nieznacznie wahała się struktura użytkowania terenów – zmniejszeniu ulegały użytki rolne (z 9 501 ha do 9 409 ha) oraz grunty pod wodami (z 135 ha do 93 ha). Zwiększyła się natomiast powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych razem (z 8 727 ha do 8 766 ha), a także gruntów zurbanizowanych i zabudowanych (z 736 ha do 833 ha). Bez zmian pozostawały nieużytki i tereny różne.

Wykres 1 Zmiany struktury użytkowania terenów gminy Krasocin w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Infrastruktura techniczna (w tym sieci, drogi, mieszkalnictwo)

Sieć komunikacyjną gminy Krasocin tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Nie przebiega przez nią natomiast żadna droga krajowa, a ponadlokalne powiązania komunikacyjne zapewnia droga wojewódzka Nr 786 (Częstochowa – św. Anna – Koniecpol – Włoszczowa – Łopuszno – Kielce) o 15,5 km długości na terenie gminy.

Powiązania zewnętrzne, a także w znacznej części obsługa ruchu lokalnego, realizowane są za pomocą sieci dróg powiatowych. Zaznaczyć należy, że drogi te posiadają nawierzchnie ulepszone lub utwardzone, a składają się na nie trasy:

1. Radoszyce – Oleszno - Włoszczowa, droga przebiegająca po zachodnim obrzeżu gminy (jest jej najistotniejszym powiązaniem komunikacyjnym),
2. Granica województwa (Żeleźnica) - Oleszno,
3. Oleszno - Wola Świdzińska – Świdno – Rogalów - Krasocin,
4. Krasocin - Niwiska Gruszczyńskie - Czostków - Ludynia,
5. Lipie Drugie – Żalaski – Gruszczyń – Niwiska – Cieśle – Leśnica - Małogoszcz,
6. Niwiska – Gruszczyń – Występy – Skorków – Parcela - Leśnica,
7. Mieczyn - Stara Huta - Występy,
8. Rogalów - Karolinów,
9. (Wólka- Lasocin) – Wojciechów - Jakubów,
10. Mieczyn – Gnieździska - Piekoszów,
11. Włoszczowa – Kozłów - Małogoszcz,
12. (Rudka) granica województwa - Kozia Wieś,
13. Belina Ostrów - Niwiska Gruszczyńskie,
14. Biadaszek - Sułków,
15. Chotów - Krasocin,
16. Nowy Dwór – Ostrów - Czerwonka,
17. Brygidów – Stojewsko

Istotne w kontekście komunikacji są również drogi gminne. Część z nich zapewnia połączenia zewnętrzne i wewnętrzne, pełniąc funkcję dróg lokalnych, inne są zazwyczaj drogami dojazdowymi, zapewniającymi bezpośrednią obsługę zabudowy, połączenia między miejscowościami czy dojazdy do terenów leśnych i rolnych. Łączna długość dróg gminnych wynosi 58 km. Obejmują one następujące trasy:

1. Cieśle - Bukowa - Skorków,

2. Gruszczyn – Ogrójce - Stojewsko,
3. Nowy Dwór – Wyszyce - Ludynia,
4. Sułków - Wielkopole,
5. Wola Świdzińska - Chotów,
6. Oleszno – Ostrówek – Dąbrówki - Wola Świdzińska,
7. Czostków - Kozłów,
8. Czostków – Dąbrówka - Cieśle,
9. Czostków - Gruszczyn,
10. Jakubów przez wieś,
11. Kozia Wieś przez wieś,
12. Krasocin - Borowiec przez wieś,
13. Lipie – Zalaski - Gruszczyn,
14. Nowy Dwór przez wieś do drogi wojewódzkiej nr 786,
15. Ogrójce - Zalaski,
16. Ostra Górka Brygidów,
17. Ostrówek – Podlesie - Świdno,
18. Świdno - Chotów,
19. Występy - Cieśle,
20. Zabrody - Rudnik.

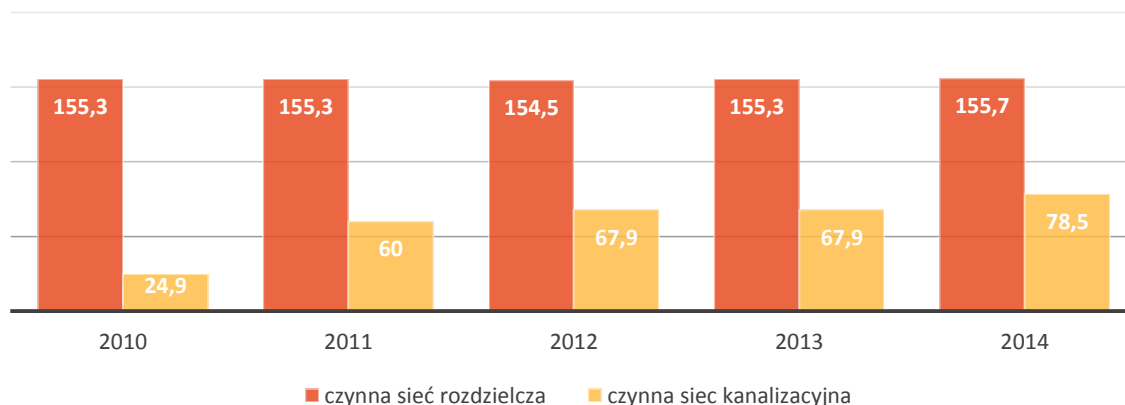
Przez teren gminy przebiegają także dwie linie kolejowe: w części południowej (Kielce – Częstochowa o długości 11,688 km na terenie gminy) oraz północno-zachodniej (magistrala Śląsko – Bałtycka zwana CMK; linia tranzytowa o długości na terenie gminy 9,800 km). Transport kolejowy dostępny jest ze stacji zlokalizowanych w Bukowej, Czostkowie i Ludyni. Komunikacja autobusowa, zapewniająca mieszkańcom połączenia w obrębie gminy oraz regionu, realizowana jest przez przewoźników prywatnych.

Siecią wodno-kanalizacyjną na terenie gminy Krasocin zarządza Zakład Gospodarki Komunalnej, mieszczący się przy ul. Emila Godlewskiego 11 w Krasocinie. W 2014 roku długość czynnej sieci wodociągowej wynosiła 155,7 km, zaś przyłączonych do niej było 2 695

gospodarstw. Odsetek ludności korzystający z instalacji wynosi ogółem 91,9%. Podstawą systemu wodociągowania gminy są studnie głębinowe znajdujące się w miejscowościach: Cieśle, Ludynia, Skorków, Czostków, Oleszno, Sułków oraz Kozia Wieś.

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 78,5 km, a przyłączonych jest do niej 1 279 gospodarstw. Wskaźnik osób korzystających z instalacji kształtuje się na poziomie 51,0%. Mieszkańcy obszarów nieobjętych siecią kanalizacyjną odprowadzają ścieki do przydomowych zbiorników odpływowych, opróżnianych w miarę potrzeb. Na terenie gminy funkcjonują trzy oczyszczalnie ścieków: w Krasocinie, Koziej Wsi oraz Skorkowie.

Wykres 2 Długość czynnej sieci rozdzielczej oraz kanalizacyjnej na terenie gminy w latach 2010-2014 [w km]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Gmina leży również w zasięgu terytorialnym działania Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o., Oddział w Tarnowie, Zakład w Kielcach. Obecnie jednak terytorium gminy nie jest zgazyfikowane. Do celów socjalno-bytowych powszechnie używa się gazu ciekłego w 11-kilogramowych butlach.

W Programie reelektryfikacji województwa Gmina Krasocin została zaliczona do obszarów największych potrzeb w zakresie reelektryfikacji. Zaopatrzenie mieszkańców w energię elektryczną odbywa się za pośrednictwem linii średniego napięcia oraz sieci linii niskiego napięcia. Przez obszar gminy przebiegają:

- Linia 110kV wyprowadzona z Głównego Punktu Zasilania w Gnieździskach do GPZ w Olesznie
- Linia 110 kV z GPZ w Olesznie do GPZ w Szreniawie,
- Napowietrzna linia 220kV z Joachimowa koło Częstochowy do Kielc, z którego zasilany jest zakład przemysłu wapienniczego Lhoist Bukowa Sp. z o. o.

Przebieg linii elektroenergetycznej w danym miejscu powoduje szczególne warunki:

- Prowadzenie robót budowlanych w pobliżu linii,
- Ograniczenie możliwości zagospodarowania terenów ze względu na możliwe uciążliwości:
  - Pola elektromagnetyczne,
  - Hałas,
  - Bezpieczeństwo funkcjonowania linii⁵.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych w przeliczeniu na mieszkańca zależy od czynników ekonomicznych i społecznych, gdzie główną rolę gra wielkość i intensywność konsumpcji wyrobów. Na rodzaj i ilość odpadów wpływ mają również rodzaj terenu, na którym są one wytwarzane (miasto lub wieś), gęstość zaludnienia, typ zabudowy, występowanie obiektów publicznych, placówek handlowych, drobnego przemysłu oraz usług. Na terenie gminy powstają one przede wszystkim w sektorze gospodarstw domowych oraz w obiektach infrastruktury, tj. handlu, usługach, zakładach rzemieślniczych, zakładach produkcyjnych w części socjalnej, terenach zielonych - cmentarzach, ulicach i placach, placówkach kulturalnooświatowych, ośrodkach zdrowia, obiektach administracji publicznej i innych instytucjach posiadających część socjalno-biurową. W 2010 roku w województwie świętokrzyskim odebrano ok. 204 000 Mg odpadów komunalnych, co daje 159 kg w przeliczeniu na jednego mieszkańca. 83% odpadów pochodziło z miast, zaś 17% z terenów wiejskich. warto dodać, że odebrane odpady stanowiły jedynie 51% odpadów wytworzonych,

---

⁵ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Krasocin 2011.

co oznacza, że pozostała część albo została zagospodarowana we własnym zakresie, albo pozbyto się jej w sposób nielegalny, np. na dzikich wysypiskach.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego 2012-2018 wskazuje, że bardzo ważne jest, by zapobiegać powstawaniu odpadów zarówno domowych (np. poprzez kupowanie według potrzeb a nie „na zapas”) jak i biurowych, pochodzących z jednostek administracji publicznej (np. poprzez stosowanie zielonych zamówień publicznych), a także zapobieganie powstawaniu odpadów niebezpiecznych⁶.

Gospodarka odpadami z sektora komunalno-bytowego prowadzona jest w ramach zbiórki odpadów stałych zmieszanych oraz selektywnej zbiórki odpadów typu workowego. Odpady stałe zmieszane gromadzone są w pojemnikach. Worki do segregacji odpadów dostarczane są przez firmę odbierającą odpady z terenu gminy. W zabudowie wielorodzinnej do zbierania odpadów przeznaczone są kontenery na odpady zmieszane oraz osobne kontenery na odpady zbierane selektywnie i szkło. Mieszkańcy gminy oddają odpady zgodnie z obowiązującym harmonogramem odbioru. Obecnie odpady z terenu gminy Krasocin odbierane są przez firmę P.U.K. TAMAX” z Sędziszewa, natomiast miejscem ich zagospodarowania jest P.G.K. i M. Sp. z o.o. we Włoszczowie.

Poziom recyklingu osiągnięty przez gminę w 2014 roku kształtował się następująco: 26,2% w zakresie papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła (spadek o 2 p.p. w porównaniu do roku 2014) oraz 100% w zakresie odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

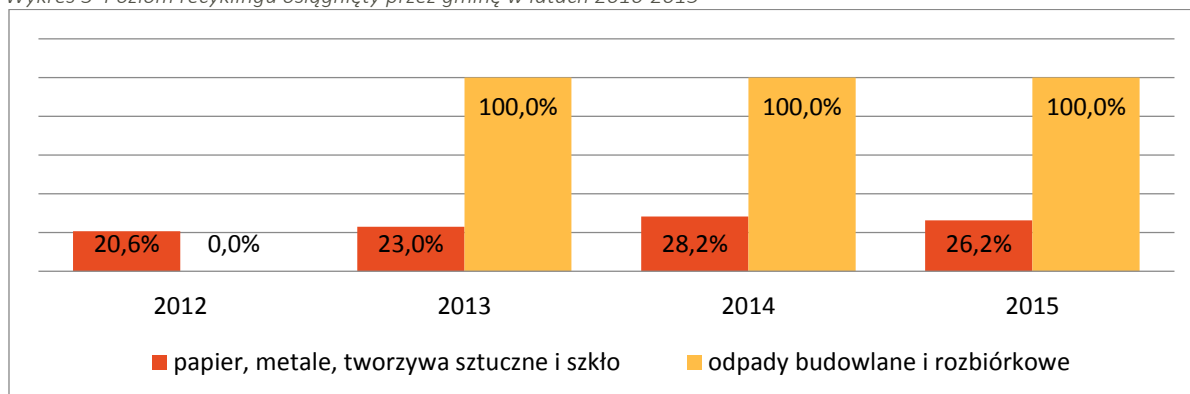
---

⁶ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego 2012-2018.

Wykres 3 Poziom recyklingu osiągnięty przez gminę w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.krasocin.com.pl/index.php/gospodarka-odpadami/2418-ogloszenie>

Sieć telekomunikacyjna na terenie gminy jest rozwinięta stosunkowo dobrze i zaspokaja potrzeby większości mieszkańców (istnieje dostęp do sygnałów wszystkich operatorów sieci komórkowych). Obecnie każdy ma możliwość uzyskania numeru telefonu stacjonarnego. Usługi internetowe dostarczane są siecią kablową na bazie telefonii stacjonarnej i telewizji kablowej oraz bezprzewodowo.

Podstawowym elementem zabudowy gminy Krasocin jest zabudowa mieszkaniowa, ukształtowana w oparciu o tradycje rolnicze i rolnicze wykorzystanie ziemi. Dominuje budownictwo charakterystyczne dla osadnictwa wiejskiego zarówno pod względem formy, jak i funkcji. Według danych GUS, na terenie gminy w 2014 roku było 2 864 budynków mieszkalnych (oraz 2 pustostany), co stanowi wzrost względem roku 2010 o blisko 5,0%. Liczba mieszkań kształtuje się natomiast na poziomie 3 205, a izb 12 918. Zwiększa się zatem również łączna powierzchnia użytkowa mieszkań (z 264 173 m² w 2010 roku do 277 711 m² w roku 2014).

Tabela 5 Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkań	3 112	3 132	3 150	3 176	3 205
Liczba izb	12 375	12 486	12 587	12 749	12 918
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	264 173	266 861	269 362	273 061	277 711

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania na terenie gminy w 2014 roku wynosiła 86,6 m², natomiast statystyczny mieszkaniec miał do swojej dyspozycji powierzchnię 25,8 m².

Warunki mieszkaniowe na terenie gminy ulegają systematycznej poprawie – nie tylko w zakresie powierzchni użytkowej mieszkań, ale również ich wyposażenia. Na przestrzeni lat 2010-2014 odnotowano wzrost odsetka mieszkań wyposażonych w wodociągi (z 91,5% do 91,8%), łazienkę (z 79,0% do 79,6%) oraz centralne ogrzewanie (z 69,5% do 70,4%).

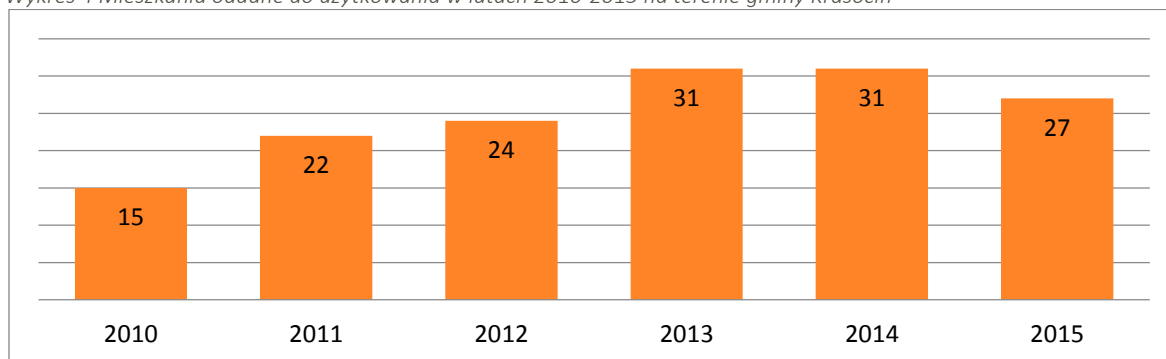
Tabela 6 Wyposażenie mieszkań na terenie gminy w instalacje

Wyszczególnienie		Udział [w%]
2010 rok		
Wodociągi		91,5
Łazienka		79,0
Centralne ogrzewanie		69,5
2014 rok		
Wodociągi		91,8
Łazienka		79,6
Centralne ogrzewanie		70,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zaznaczyć należy również, że co roku wzrasta liczba mieszkań oddawanych do użytku na terenie gminy. Wyjątkiem w tym zakresie jest rok 2015, charakteryzujący się niewielkim spadkiem. Dane dla lat 2010-2015 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4 Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2010-2015 na terenie gminy Krasocin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Obszar gminy Krasocin leży na pograniczu dwóch dużych jednostek fizyczno-geograficznych: Niecki Nidziańskiej na południowym zachodzie i Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej na wschodzie. Północna część Niecki Nidziańskiej nosi nazwę Niecki Włoszczowskiej. Gmina Krasocin obejmuje fragment środkowej jej części, zwanej Równiną Pilczycy oraz południowowschodnią część, zwaną Garbami Czostkowa. Przez środkową część gminy przebiega z północnego-zachodu na południowy-wschód Pasma Przedborsko-Małogoskie, stanowiące naturalną granicę Niecki Nidy i będące równocześnie najdalej na zachód wysuniętym pasmem Gór Świętokrzyskich. Na wschód od Pasma Przedborsko-Małogoskiego rozciąga się Niecka Łopuszna.

Najwyższe wzniesienie w obrębie gminy znajduje się w południowej części Pasma Przedborsko-Małogoskiego w miejscowości Cieśle i wynosi 343,1 m n.p.m. Powierzchnia całego pasma sięga 240 km², a różnice wysokości względnej wahają się od 60 do 100 m. Najniższy położony punkt w gminie znajduje się w jej zachodniej części (okolice młyna Poręby) na wysokości 214,3 m n.p.m.

Według podziału geologicznego Polski, gmina położona jest na obszarze jednostki paleozoicznej. Podłoże jest antyklinorium Dolnego Sanu (zespół fałd wypukłych ku górze) i stanowi kontynuację trzonu paleozoicznego Gór Świętokrzyskich. W obrębie gminy Krasocin

ma on postać podwójnego pasma składającego się z górnourajskich wapieni i kredowych piaskowców, tworzących grzbiety i pagórki. Niecka Włoszczowska, która wypiętrzyła się w okresie jury, podczas kredy została pokryta morzem, przez co swoim kształtem i budową przypomina misę⁷. Na terenie gminy występują także liczne wały wydmowe, które powstały pod koniec zlodowacenia bałtyckiego. Ich największe skupisko występuje w okolicach Chotowa, Ludyni i Czostkowa.

Obszar gminy zaliczony jest do XV dzielnicy klimatyczno-rolniczej częstochowsko-kieleckiej, która obejmuje swym zasięgiem zachodnią część Wyżyny Małopolskiej, łącznie z górami Świętokrzyskimi. Ponadto jest to teren o znacznych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Funkcjonujący system przyrodniczy, z uwagi na wysokie walory (biologiczne, krajobrazowe i hydrologiczne) został uznany w krajowej sieci ekologicznej ECONET PL za fragment obszaru o znaczeniu krajowym. Do obszarów podlegających ochronie należą:

- Przedborski Park Krajobrazowy,
- Rezerwat przyrody „Oleszno”,
- Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Włoszczowsko-Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Dolina Górnej Pilicy PLH260018 (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty),
- Ostoja Przedborska PLH260004 (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty),
- Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie PLH260041 (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty).

Występuje również szereg pomników przyrody:

- Lipa drobnolistna (Krasocin),
- Grupa drzew: 2 dęby szypułkowe i wiąz pospolity (Zabrody),
- Grupa drzew „Włodarscy: 38 dębów szypułkowych i lipa drobnolistna (Zabrody),
- Dąb szypułkowy „Wiktor” (Wola Świdzińska),
- Dąb szypułkowy „Zew” (Wola Świdzińska),

---

⁷ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krasocin.

- Dąb szypułkowy „Smok” (Wola Świdzińska),
- Dąb szypułkowy „Wiarus” (Wola Świdzińska).

Na terenie gminy zlokalizowane są stawy rybne, w okolicy których bytują różnorodne gatunki ptaków (największe z nich znajdują się w okolicy Chotowa, Ludyni, Ostrowa i Wojciechowa).

Najciekawsze miejsca na obserwację zwierząt, a przede wszystkim ptaków, to:

- Kompleks stawów Chotowskich i okoliczne podmokłe łąki,
- Stawy rybne Czerwonka,
- Fryszerka koło Ewelinowa i okoliczne łąki,
- Stawy rybne w okolicy Ludyni,
- Czarna Stara w okolicy Ostrej Gorki z podmokłymi łąkami,
- Okolice Oleszna i Czarna Włoszczowska,
- Pasma Przedborsko-Małogoskie w okolicy Bukowy, Lipia, Świdna z pięknymi starymi wierzbami i Oleszna,
- Wielkie obszary łąk kośnych i podmokłych w dolinie Nowej Czarnej: w okolicy Brygidowa, Karolinowa, Wojciechowa, Mieczyna.

Warto dodać, że występujące na obszarze gminy surowce skalne od wieków wykorzystywane były gospodarczo. Pasma Przedborsko-Małogoskie, a zwłaszcza część Niecki Włoszczowskiej, obfituje w złoża kamienia wapiennego (wapienia górnourajskiego oraz kredowych piasków). Występują również udokumentowane złoża surowców węglanowych. Osady z okresu jury i kredy wykorzystywane były dla potrzeb gospodarczych. Na terenie Gminy Krasocin występuje 13 złóż o zasobach udokumentowanych, z czego 5 posiada koncesję na wydobycie.

Złoże wapieni jurajskich „Bukowa” eksploatuje firma „Lhoist Bukowa”Sp. z o.o., która z wydobytego surowca produkuje szeroki asortyment produktów wapienniczych wypalanych (wapno hydratyzowane, wapno palone mielone, wapno palone w bryłach, nawozy tlenkowe) i niewypalanych (sorbenty, mączkę wapienną, pył do hamowania wybuchów, kredę malarską, kredę pastewną i kamień wapienny). Dwa złoża wapieni i margli znajdują się w Krasocinie (złoże wapieni „Krasocin” o powierzchni 269,45 ha oraz złożo „Krasocin I” o powierzchni 7,08

ha). W miejscowości Stojewsko znajdują się złoża wapieni jurajskich „Stojewsko” oraz „Krasocin 2”, w rejonie Huty Starej znajdują się zaś złoża wapieni „Mieczyn”. Zasoby szacunkowe lub perspektywiczne określono dla złóż w rejonie Oleszna, Woli Świdzińskiej i Występów.

Piaski występują głównie w południowo-wschodniej i zachodniej części gminy. Piaski budowlane udokumentowano w złożach „Oleszno”, „Ludynia” i „Wojciechów”, posiadają one określone zasoby szacunkowe. Surowiec używany jest do wytwarzania cegły wapienno-piaskowej (silikatów). Do niedawna wydobywany był ze złoża Ludynia, obecnie pozyskuje się go jedynie ze złoża Czostków.

Złoża ziemi krzemionkowej „Dąbrówka-Pole I” i „Dąbrówka-Pole II” znajdują się w południowo-wschodniej części gminy. Ziemia krzemionkowa stosowana jest w przemyśle odlewniczym, chemicznym, materiałów budowlanych, ale głównie jako mączka izolacyjna. Występujący w nadkładzie „Dąbrówka-Pole II” surowiec może być wykorzystywany jako piaski formierskie⁸.

Silna eksploatacja surowców nastąpiła w latach sześćdziesiątych – na terenie gminy działalność prowadziły wtedy Zakład Przemysłu Wapienniczego „Bukowa” w Bukowej, Zakład Produkcji Silikatów „Ludynia” na obszarze Czostkowa i Ludyni oraz Spółdzielnia „Kopaliny Mineralne” w Dąbrówce Czostkowskiej.

Ustanowienie nowych obszarów i terenów górniczych możliwe jest na terenach o niskiej przydatności rolniczej oraz na obszarach leśnych (po przeprowadzeniu niezbędnych badań i sporządzeniu odpowiedniej dokumentacji). Ogranicza się ustanawianie nowych obszarów górniczych na terenach łąk, pastwisk i korytarzy ekologicznych. Po zakończeniu eksploatacji tereny powinny zostać poddane rekultywacji (nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych)⁹.

---

⁸ Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krasocin na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020.

⁹ V Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla gminy Krasocin

Teren gminy Krasocin położony jest także na obszarach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP), które łącznie zajmują ok. 65,0% jej obszaru: dwa zbiorniki górnokredowe: GZWP 408 - Niecka Miechowska NW i GZWP 409 - Niecka Miechowska SE oraz Górnojurajski GZWP 416 - Małogoszcz. Jednocześnie zaznaczyć należy, że obszar gminy położony jest w większości w dorzeczu Pilicy. Dział wodny II rzędu między zlewniami przebiega w okolicach wsi Czostków i Występy, przecinając prostopadle Pasma Przedborsko-Małogoskie. Największym ciekim jest rzeka Czarna (Pilczycka, Włoszczowska) - prawobrzeżny dopływ Pilicy. Większość rzek na obszarze gminy jest uregulowana i wyprostowana. Charakter naturalny ma jedynie meandrująca Czarna. Uzupełnieniem sieci hydrograficznej gminy są mniejsze strumienie, cieki bez nazwy oraz stawy. Na jej terenie nie występują naturalne zbiorniki wodne.

Infrastruktura rekreacyjna i turystyczna

W zakresie bazy sportowej zasoby gminy kształtują się następująco:

- Stadion GLKS Krasocin,
- Stadion GKS Bucovia Bukowa,
- Sale gimnastyczne w szkołach w Bukowie, Cieślach, Czostkowie, Mieczynie, Olesznie i Krasocinie,
- Boisko pozaszkolne w Skorkowie,
- Boiska przyszkolne (w tym nowe wielofunkcyjne boiska w Krasocinie, Olesznie i Bukowie).

Funkcjonujące kluby sportowe również pozwalają na realizację zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury i sportu. Jednym z nich jest Gminny Klub „Bucovia” w sołectwie Bukowa, który prowadzi sekcję piłki nożnej. W tej samej miejscowości funkcjonuje również Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej przy Lhoist Bukowa Sp. z o.o., zajmujące się organizacją maratonów. Sekcję piłki nożnej oferuje także Gminny Ludowy Klub Sportowy

„Krasocin”. W Skorkowie działa klub łuczniczy "Strzała Skorków", który trenuje na terenie sportowo-rekreacyjnym w Skorkowie.

Do infrastruktury rekreacyjnej zaliczyć można również:

- Trasę turystyczną „Szlak Przygody” na terenie „Krainy Natury”- powstała na terenie województwa świętokrzyskiego w ramach współpracy pięciu lokalnych grup działania; podczas wędrowki zobaczyć można ruiny zboru w Gruszczynie, zespół dworski w Ludyni, kościół parafialny w Krasocinie oraz kościół parafialny w Olesznie.
- Ścieżki przyrodnicze klubu 4H Kraski z Krasocina - proponowana ścieżka leśna prowadzi przez lasy państwowe Nadleśnictwa Włoszczowa (na terenie wytyczono 12 przystanków). Jest to ścieżka rowerowa, którą można również przebyć pieszo, dzieląc ją na etapy (szczególnie na odcinku Krasocin-stawy: Duży i Mały) lub pokonując w całości. Długość trasy to ok. 16 km.
- Szlaki rowerowe: „Miejsca Mocy” (szlak żółty) oraz „Lasami wokół Włoszczowej” (szlak czerwony)
- Ścieżki, alejki przy zbiornikach wodnych np. w Olesznie, Krasocinie.

Najważniejszymi obiektami ziemi krasockiej są ruiny zboru w Gruszczynie, zespół dworski w Ludyni, kościół parafialny w Krasocinie oraz kościół parafialny w Olesznie.

Bazę noclegową gminy w dużej mierze tworzą trzy gospodarstwa agroturystyczne: Gospodarstwo Agroturystyczne „Stajnia” (Oleszno), Gospodarstwo Agroturystyczne „Futerał” (Kozia Wieś) oraz Gospodarstwo Agroturystyczne „Domek nad rzeczką” Krasocin. Obiekty posiadają ofertę dostosowaną do potrzeb zróżnicowanych grup odbiorców.

3.2. Charakterystyka gospodarcza gminy

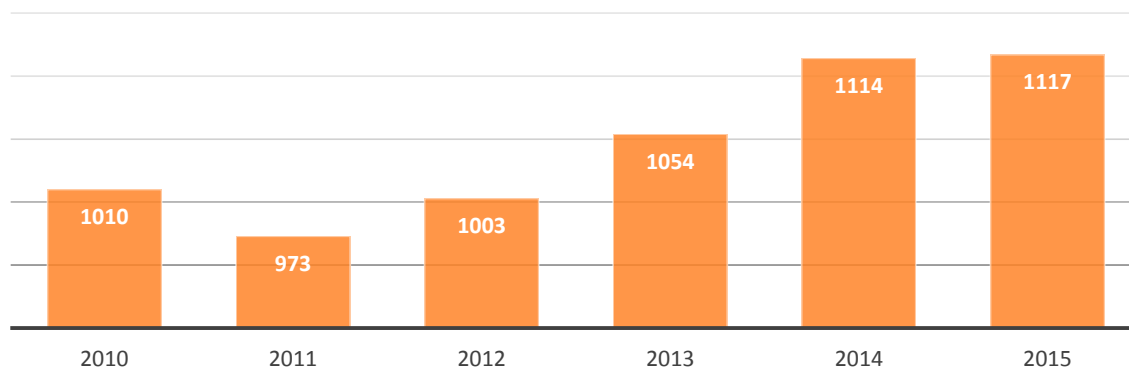
Liczba i struktura podmiotów gospodarczych

Na przestrzeni ostatnich 6 lat liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Krasocin stopniowo zwiększała się, z wyjątkiem roku 2011. Ogółem od 2010 roku

odnotowano wzrost o 107 podmiotów, tj. 9,6%. Największy przyrost w tym zakresie zaobserwowano w roku 2014. Poniższy wykres przedstawia, jak w poszczególnych latach zmieniała się liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.

Wykres 5 Podmioty zarejestrowane w REGON na terenie gminy Krasocin w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Spośród podmiotów gospodarki narodowej na terenie gminy Krasocin w 2015 roku najliczniejszą grupę stanowiły mikro przedsiębiorstwa (1083). Firm małych było natomiast 30, a średnich 4. Dominującą działalnością zakładów było przetwórstwo przemysłowe (362), handel hurtowy i detaliczny, w tym naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (203) oraz budownictwo (198). Nieco mniej liczną grupę stanowiły przedsiębiorstwa zajmujące się transportem i gospodarką magazynową (123). Do istotnych branż w gminie należą również:

- Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (39),
- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (30),
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (26),
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (22),
- Informacja i komunikacja (18),

- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (15),
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (14),
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (13),
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (12).

Warto zauważyć, że największa liczba podmiotów gospodarczych funkcjonuje na terenie Krasocina (168), Oleszna (163) oraz Skorkowa (148), zaś najmniejsza w Jakubowie i Zabrodach (po 9 podmiotów). Szczegółowe dane, w podziale na sołectwa i poszczególne sekcje, przedstawiono poniżej.

Sołectwo	SEKCJE PKD 2007*																				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SiT	U	SUMA
Borowiec	0	0	7	0	1	3	2	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17
Brygidów	0	0	15	0	0	4	3	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	27
Chotów	0	0	5	0	0	4	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	13
Cieśle	0	0	11	0	0	13	10	3	2	0	2	0	1	0	1	1	1	0	0	0	45
Czostków	1	0	17	0	0	18	13	5	0	0	0	1	1	3	0	1	0	0	2	0	62
Dąbrówka	0	0	4	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Gruszczyn	0	0	6	6	0	0	4	3	4	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	20
Jakubów	0	0	4	0	0	1	1	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	9
Karolinów	1	0	12	0	1	9	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	33
Kozia Wieś	4	0	15	0	0	4	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27
Krasocin	1	0	41	0	1	27	43	16	4	2	2	0	6	2	4	7	4	2	6	0	168
Lipie	0	1	17	0	0	3	4	5	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	35
Ludynia	0	0	3	0	0	3	4	4	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	0	19
Mieczyn	1	2	12	0	0	4	9	11	1	2	1	0	3	0	1	1	0	0	2	0	50
Nowy Dwór	0	0	5	0	1	5	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	15
Oleszno	9	0	59	0	1	18	31	22	2	5	1	0	3	1	1	4	2	0	4	0	163
Ostrów	5	0	16	0	0	7	10	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	42
Skorków	1	0	13	0	0	32	32	15	2	6	3	4	7	6	1	5	4	3	14	0	148
Stojewsko	0	1	17	0	0	4	3	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	31
Sułków	6	0	17	0	0	12	10	2	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	50
Świdno	1	0	29	0	0	9	3	9	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	56
Wojciechów	0	0	13	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016-2021

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Sołectwo	SEKCJE PKD 2007*																				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SiT	U	SUMA
Wola Świdzińska	0	0	11	0	0	1	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	18
Występy	0	0	7	0	0	8	5	6	0	2	2	0	0	1	0	0	0	0	1	0	32
Zabrody	0	0	6	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	9
OGÓŁEM	30	4	362	0	5	198	203	123	14	18	13	5	26	22	15	20	12	8	39	0	1117

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

*A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

B - górnictwo i wydobywanie

C - przetwórstwo przemysłowe

D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

F - budownictwo

G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

H - transport i gospodarka magazynowa

I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

J - informacja i komunikacja

K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa

L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

O - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

P - edukacja

Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna

R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

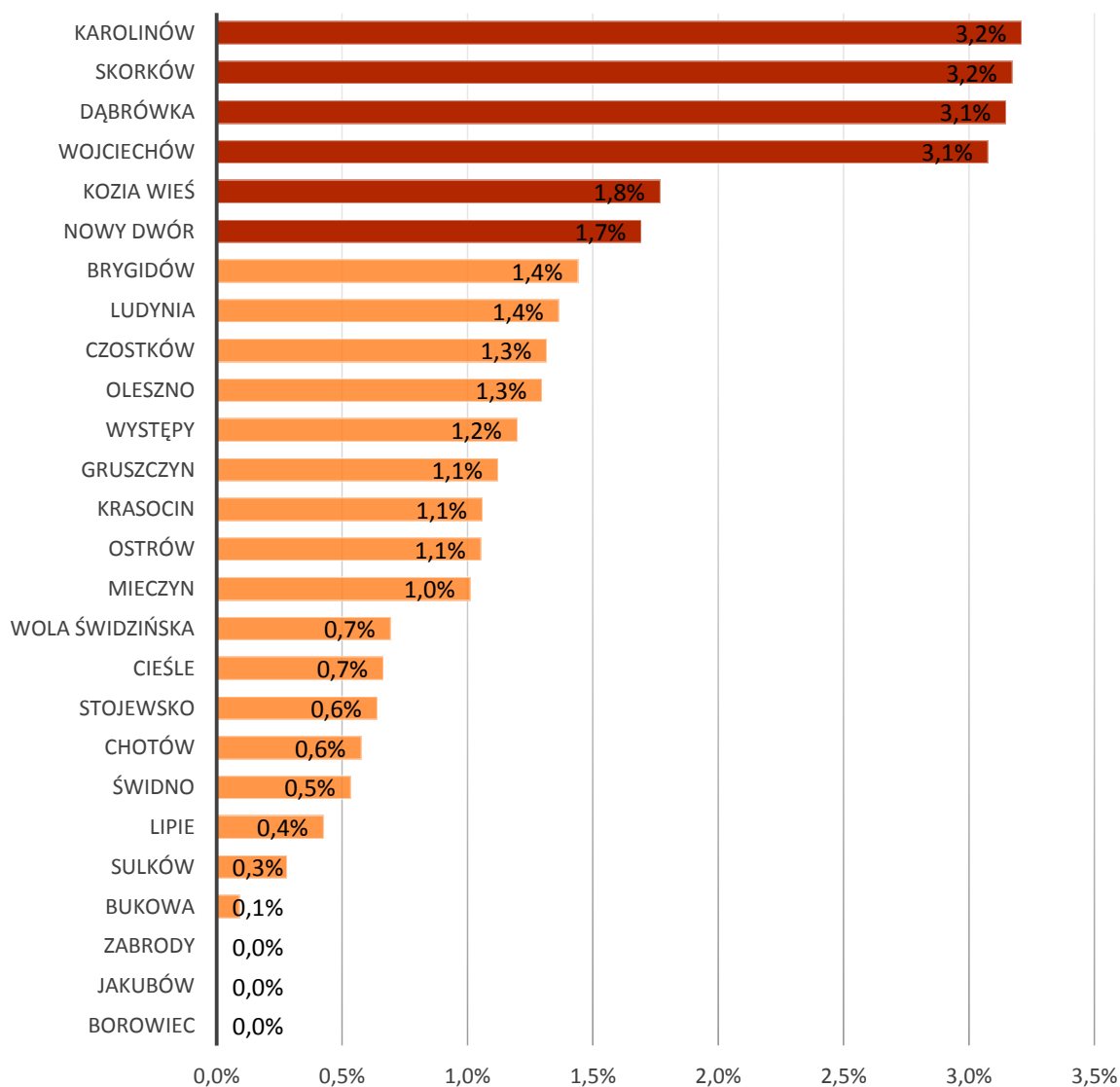
S - pozostała działalność usługowa

T - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016-2021

Na podstawie udostępnionych danych wyliczono wskaźniki dla poszczególnych sołectw określające udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2015 roku w liczbie ludności. I tak, średnia dla całej gminy wyniosła 1,6%. Powyżej wyliczonej średniej ogólnej znalazły się sołectwa takie jak: Karolinów (3,2%), Skorków (3,2%), Dąbrówka (3,2%), Wojciechów (3,1%), Kozia Wieś (1,8%) oraz Nowy Dwór (1,7%). Zdecydowana większość miejscowości wchodzących w skład gminy uzyskała jednak wskaźnik niższy niż 1,6%. Dokładne dane zaprezentowano na poniższym wykresie.

Wykres 6 Udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2015 r w liczbie ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2015 roku zdecydowaną większość na terenie gminy stanowiły podmioty należące do sektora prywatnego (1094, tj. 98,0%). Spośród nich wiodącą rolę odgrywały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które stanowiły prawie 90,0% wszystkich firm. W sektorze prywatnym odnotowano również działalność spółek handlowych (w tym z udziałem kapitału zagranicznego), spółdzielni, fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych. Podmioty gospodarcze z sektora publicznego stanowiły natomiast niecałe 2% ogółu.

Tabela 7 Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych na terenie gminy w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sektor publiczny ogółem	22	22	22	22	21	21
Sektor prywatny ogółem, w tym:	988	951	981	1032	1093	1094
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	888	850	877	922	980	978
Spółki handlowe	10	10	10	13	14	15
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2	2	2	2	2	2
Spółdzielnie	4	4	4	4	4	4
Fundacje	2	2	2	2	2	2
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	21	22	24	24	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na terenie gminy Krasocin dominują przedsiębiorstwa prowadzące działalność w przemyśle i budownictwie (569 podmiotów, które stanowiły 50,9% ogółu). W nieco mniejszym stopniu funkcjonowały podmioty prowadzące działalność usługową (518, tj. 46,37% ogółu), natomiast najmniej liczne były przedsiębiorstwa prowadzące działalność w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (30 przedsiębiorstw, czyli 2,7%).

Tabela 8 Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
OGÓŁEM	1010	973	1003	1054	1114	1117
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	29	29	30	28	31	30
przemysł i budownictwo	494	477	502	538	570	569
pozostała działalność	487	467	471	488	513	518

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Według Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 roku na terenie gminy Krasocin funkcjonowały 1 704 gospodarstwa rolne. Ponad połowę z nich stanowiły gospodarstwa wielkości od 1 do 5 ha (864, tj. 50,7%). Zbliżony odsetek odnotowano w przypadku gospodarstw małych (do 1 ha – 22,2%) oraz tych, liczących od 5 do 10 ha (352, tj. 20,7%). Najmniejszą liczebnością odznaczają się natomiast gospodarstwa duże: od 10 do 15 ha (71, tj. 4,2%) oraz powyżej 15 ha (38, tj. 2,2%). Warto zaznaczyć, że największą powierzchnię zajmują gospodarstwa 1-5 ha (łącznie 3 641,19 ha), a najmniejszą te do 1 ha (500,65 ha).

Tabela 9 Struktura gospodarstw rolnych na terenie gminy w 2010 roku

Wielkość gospodarstw	Liczba gospodarstw [szt.]	Powierzchnia gospodarstw [ha]
do 1 ha	379	500,65
1-5 ha	864	3 641,19
5-10 ha	352	3 114,11
10-15 ha	71	1 055,29
15 ha i więcej	38	1 644,99
OGÓŁEM	1 704	9 956,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, PSR.

Na terenie gminy Krasocin ważną jest hodowla bydła, trzody chlewnej i drobiu. Ponad 62,0% gospodarstw utrzymuje zwierzęta gospodarskie (1 067), a wśród nich podczas Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 roku odnotowano:

- 3 286 sztuk bydła, w tym 1 865 krów,
- 2 927 sztuk trzody chlewnej (272 loch),
- 93 konie,

- 66 031 sztuk drobiu (53 050 kur).

Gminę Krasocin charakteryzuje również wysoki wskaźnik lesistości, który wynosi 43,9%. Powierzchnia gruntów leśnych ogółem w gminie wynosi 8 471,43 ha, a ich struktura własnościowa przedstawia się następująco:

- lasy publiczne ogółem – 5 383,07 ha (63,5%),
- lasy prywatne – 3 088,36 ha (36,5%).

Zwarte kompleksy leśne porastają przede wszystkim tereny zachodniej i północnej części gminy, przeważają siedliska wilgotne. Szczegółowe dane w podziale na lata 2010-2015 przedstawiono poniżej.

Tabela 10 Powierzchnia lasów na terenie gminy w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Lasy ogółem	8 451,3	8 450,9	8 432,5	8 470,43	8 471,43
Lasy publiczne ogółem	5 375,9	5 395,9	5 377,5	5 382,07	5 383,07
Lasy publiczne Skarbu Państwa	5 375,3	5 377,3	5 358,9	5 363,47	5 364,47
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	5 299,3	5 303,3	5 301,9	5 305,90	5 306,90
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	29,0	29,0	29,0	28,57	29,57
Lasy publiczne gminne	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6
Lasy prywatne ogółem	0,0	3 055,0	3 055,0	3 088,36	3 088,36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Najważniejsze podmioty gospodarcze w gminie

Jak zostało wspomniane wcześniej, gmina Krasocin ma charakter przemysłowo-rolniczy. Do istotnych podmiotów gospodarczych funkcjonujących na jej terenie zaliczyć należy:

1. Zakłady Wapiennicze „Lhoist” Sp. z o.o. (Bukowa): Lhoist jest częścią Lhoist Group, światowego lidera w produkcji wapna, wapna dolomitowego i wyrobów wapienniczych.

2. Tartak „Olczyk” Ludwik Olczyk (Świdno): tartak od wielu lat należy do najszybciej rozwijających się zakładów w branży drzewnej w Polsce. Jest niekwestionowanym liderem w produkcji tarcicy, więźby dachowej oraz innych wyrobów z drewna sosnowego, takich jak płyta klejona, pale winogronowe, palisada toczona i granulaty drzewny.
3. Zakład Przetwórstwa Warzyw i Owoców „Lasek” (Krasocin): przedsiębiorstwo zajmujące się przetwarzaniem oraz przygotowaniem produktów spożywczych z warzyw i owoców.
4. Zakład Produkcji Silikatów „Ludynia” Sp. z o.o. (Ludynia): „Grupa SILIKATY” Sp. z o.o., od lat określana jest mianem jednego z czołowych i największych w Polsce producentów bloczków i cegieł wapienno-piaskowych. Obecnie w skład Grupy wchodzi 7 zakładów produkcyjnych zlokalizowanych na terenie całej Polski, w tym zakład w Ludyni.
5. P.P.H.U. Andrzej Wódkowski „Zefir” (Krasocin): Zefir to jedna z najpopularniejszych marek papierów higienicznych oraz rolek papierowych w Polsce, która w swej ofercie posiada: papiery toaletowe, ręczniki kuchenne, ręczniki ZZ oraz rolki papierowe (kasy fiskalne, fax). Siedziba firmy znajduje się w Łopusznie, natomiast zakład produkcyjny w Krasocinie.
6. SOLEKO POLSKA Sp. z o.o. (Oleszno): to jedna z najbardziej znanych polskich firm z branży solarnej (energii odnawialnej) funkcjonująca z powodzeniem już od 2003 roku. Przedsiębiorstwo zajmuje się doradztwem energetycznym oraz sprzedażą ekologicznych rozwiązań obniżających koszty podgrzewania ciepłej wody użytkowej oraz energii elektrycznej.
7. TELEKOM-OLESZNO Sp. z o.o. (Oleszno): przedsiębiorstwo działające na rynku kolejowym od 1999 r. Zajmuje się produkcją, handlem oraz serwisem urządzeń automatyki i elektroniki kolejowej, a także przemysłowej.
8. ADBA Export-Import Zakład Stolarsko-Ciesielski (Świdno): firma z długoletnią tradycją, działająca nieprzerwanie na rynku od 1979 roku. Przedsiębiorstwo specjalizuje się

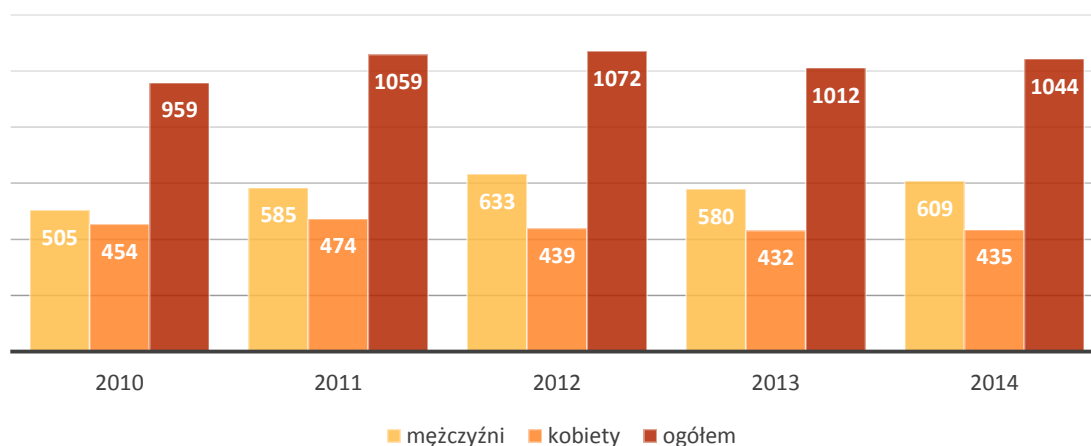
w usługach dla ludności w zakresie stolarstwa, ciesielstwa, robót montażowych i wykończeniowych w obiektach mieszkalnych, użyteczności publicznej, obiektach sakralnych oraz zabytkowych.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że środowisko instytucji otoczenia biznesu jest dość ubogie. Na terenie gminy znajduje się kilka biur rachunkowych, a w centralnym jej punkcie jeden bank. Brak innych jednostek świadczących usługi dla biznesu.

Zatrudnienie

W 2014 roku na terenie gminy Krasocin pracowały 1 044 osoby, w tym 609 mężczyzn (58,3%) i 435 kobiet (41,7%), co stanowi wzrost względem roku poprzedniego o 3,1%. Warto zauważyć, że liczba pracujących w latach 2010-2014 ulegała wahaniom, z czego najwyższą wielkość osiągnięto w roku 2012 (1 072 osoby), zaś najniższą w 2010 (959 osób). W przypadku pracujących kobiet, ich liczba utrzymywała się na względnie jednolitym poziomie 432-474, zaś mężczyzn wahała się od 505 do 633.

Wykres 7 Pracujący wg płci w gminach w latach 2010-2014

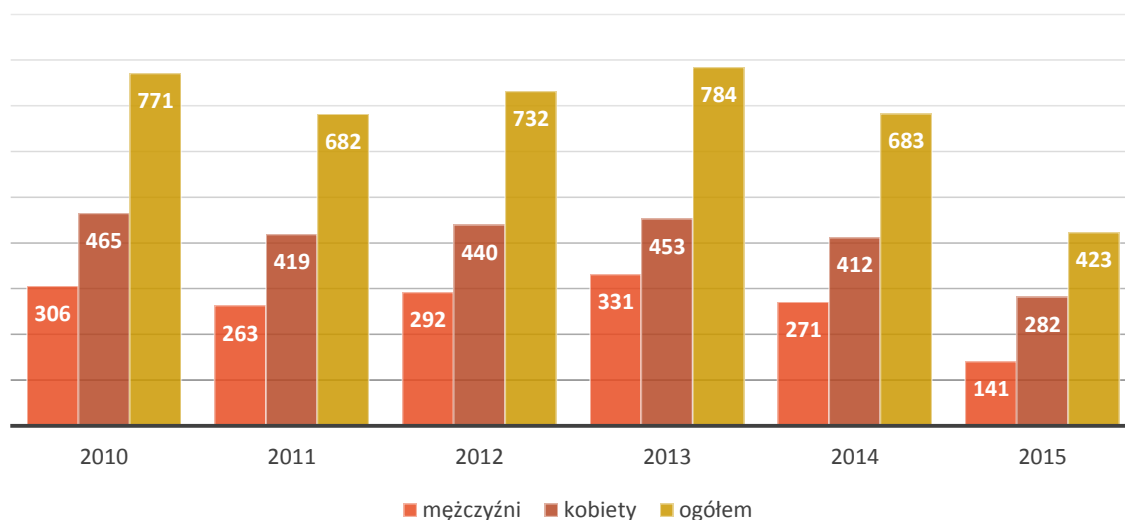
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Mieszkańcy gminy znajdują zatrudnienie w zakładach przemysłowych znajdujących się na terenie gminy jak i poza nią, m.in. we Włoszczowie, Małogoszczu oraz Kielcach.

Stan i struktura bezrobocia

Rynek pracy na terenie gminy kształtowany jest głównie przez sektor prywatny, w tym znaczny udział ma rolnictwo. Na koniec 2015 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 423 osoby i zmniejszyła się w porównaniu do roku poprzedniego (o 260 osób, czyli 33,7%), zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet. W latach 2010-2015 najwyższy odsetek osób pozostających bez pracy odnotowano w roku 2013 (781), zaś najniższy w 2015. Najwyższe bezrobocie wśród mężczyzn również miało miejsce w roku 2013, natomiast wśród kobiet w 2010. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 8 Bezrobotni zarejestrowani wg płci na terenie gminy

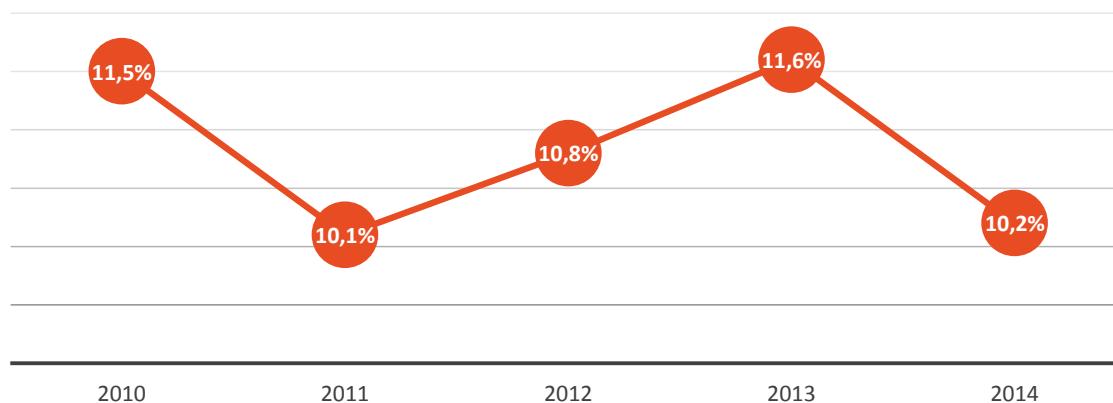

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2014 roku wskaźnik udziału zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie gminy kształtował się na poziomie 11,5%. Wykres umieszczony

poniżej zawiera porównanie wskaźnika udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych latach. Należy zauważyć, że udział ten był najwyższy w roku 2013 (osiągnął wartość 11,6%), zaś najniższy w 2011 (10,1%).

Wykres 9 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

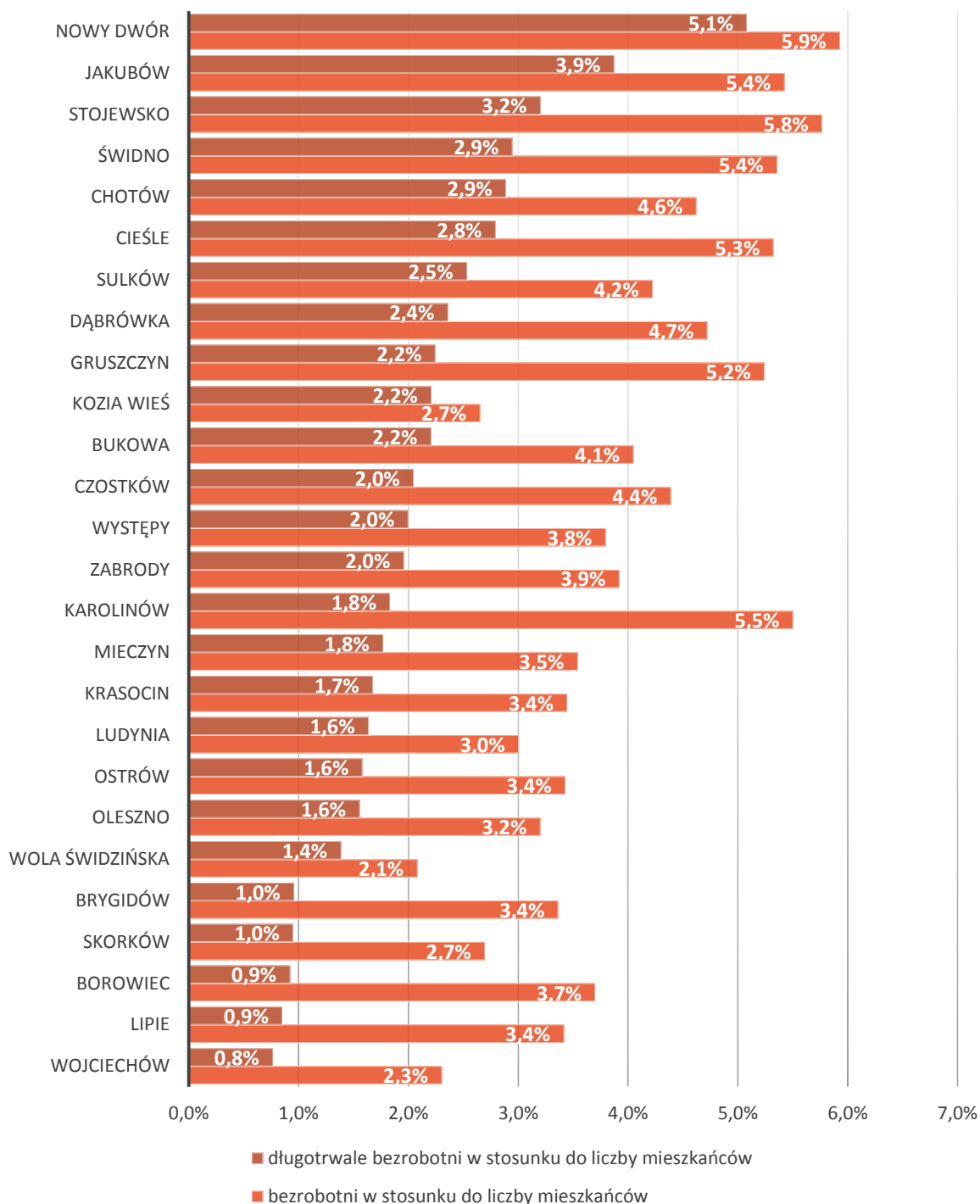

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na podstawie uzyskanych informacji wyliczono również dwa inne wskaźniki: bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców oraz długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców. I tak, wskaźnik długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców dla całej gminy wynosi 2,9%. Wartości wyższe w tym zakresie przyjmują następujące sołectwa: Nowy Dwór (5,1%), Jakubów (3,9%), Stojewsko (3,2%) oraz Świdno (3,0%). W przypadku wskaźnika bezrobotnych w stosunku do liczby ludności jego wartość dla gminy wyniosła 4,0%. Powyżej średniej plasują się następujące sołectwa: Nowy Dwór (5,9%), Stojewsko (5,8%), Karolinów (5,5%), Jakubów (5,4%), Świdno (5,4%), Cieśle (5,4%), Gruszczyn (5,2%), Dąbrówka (4,7%), Chotów (4,6%), Czostków (4,4%), Sułków (4,2%) oraz Bukowa (4,1%).

Wykres 10 Wskaźniki udziału osób bezrobotnych do liczby mieszkańców poszczególnych sołectw

Źródło: Opracowanie i wyliczenia własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Krasocinie.

3.3. Charakterystyka społeczna gminy

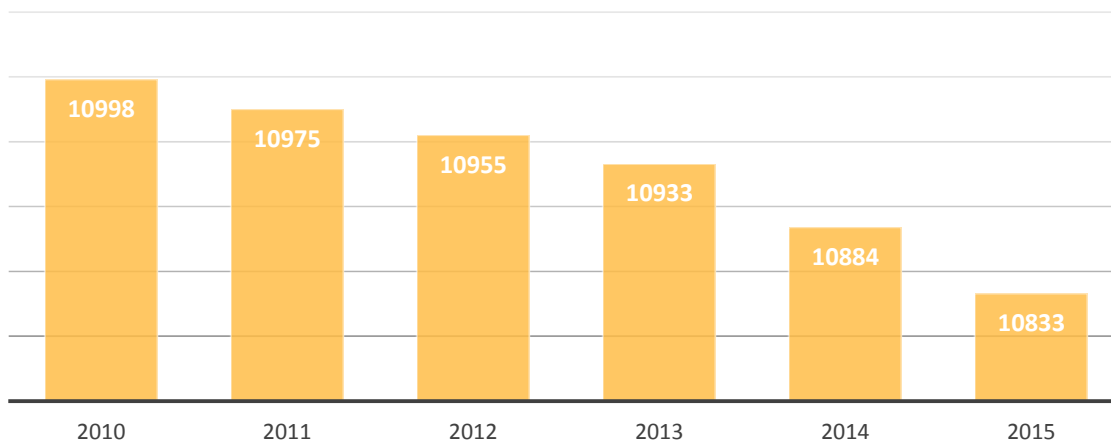
Struktura demograficzna i społeczna gminy

Gminę Krasocin w 2015 roku zamieszkiwało 10 833 mieszkańców, z czego niewiele ponad połowę stanowili mężczyźni. Zaznaczyć należy, że począwszy od roku 2010 liczba mieszkańców systematycznie maleje - do roku 2015 odnotowano spadek w wysokości 1,5%.

Warto dodać, że na terenie gminy zameldowani są również cudzoziemcy o następujących obywatelstwach:

- Włoskie – 1 (Nowy Dwór),
- Czeskie – 3 (Ostrów),
- Ukraińskie – 2 (Cieśle i Sułków),
- Tunezyjskie – 1 (Oleszno),
- Tureckie – 1 (Występy),
- Albańskie – 1 (Bukowa),
- Bezpaństwowiec – 2 (Sułków).

Wykres 11 Liczba i struktura mieszkańców gminy w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Stopień koncentracji ludności na terenie gminy nie jest równomierny. Do sołectw najludniejszych (dane na 2015 rok) zaliczyć należy: Oleszno (1 155), Krasocin (1 131), Bukową (1 086), Cieśle (751), Czostków (683) oraz Skorków (630). Natomiast do najmniej zaludnionych: Zabrody (102), Borowiec (108), Nowy Dwór (118), Dąbrówkę (127), Jakubów (129) oraz Wojciechów (130). Pomimo powolnego spadku ogólnej liczby ludności na terenie całej gminy, warto zauważyć, że istnieją sołectwa, które odnotowują w tym zakresie przyrost. Najlepszym przykładem jest Oleszno, którego liczba mieszkańców na przestrzeni lat 2010-2015 wzrosła o prawie 5,0%. Poza Olesznem niewielki wzrost zauważalny jest również w: Brygidowie, Krasocinie, Dąbrówce, Borowcu, Nowym Dworze i Mieczynie. Dokładne dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 11 Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Borowiec	107	105	107	106	108	108
Brygidów	199	201	210	206	211	208
Bukowa	1139	1135	1120	1105	1096	1086
Chotów	193	195	188	189	175	173
Cieśle	759	754	752	758	755	751
Czostków	692	701	697	686	686	683
Dąbrówka	125	122	128	130	125	127
Gruszczyn	279	274	273	272	271	267
Jakubów	135	134	133	125	125	129
Karolinów	212	220	224	224	217	218
Krasocin	1128	1122	1121	1136	1141	1131
Kozia Wieś	247	235	234	229	221	226
Lipie	239	237	234	235	237	234
Ludynia	381	381	369	375	368	366
Mieczyn	392	392	388	396	392	395
Nowy Dwór	117	120	118	114	111	118
Oleszno	1099	1107	1126	1134	1152	1155
Ostrów	402	402	403	388	383	379
Skorków	648	639	637	638	638	630
Stojewsko	157	159	154	157	154	156
Sułków	367	372	371	365	364	355
Świdno	379	385	384	379	373	373

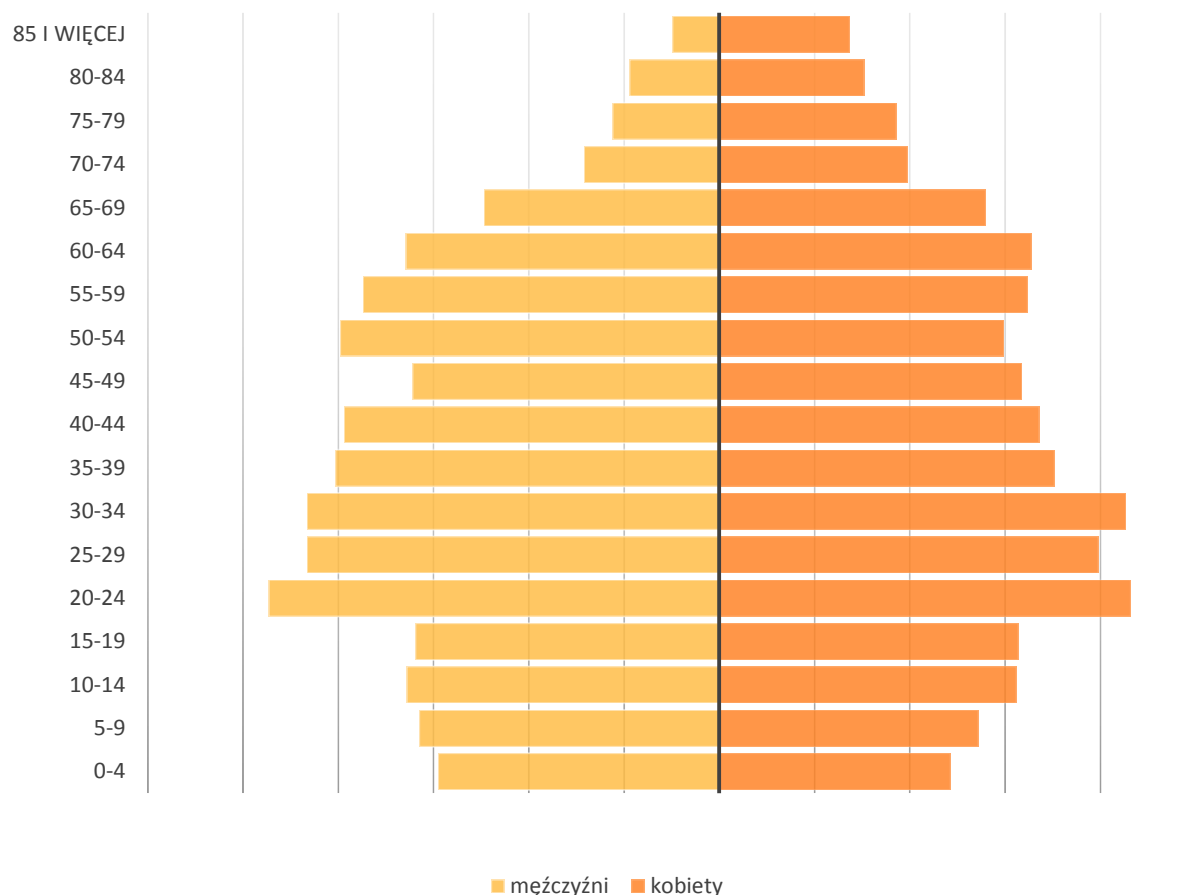
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Wojciechów	132	131	134	134	130	130
Wola Świdzińska	151	150	151	146	147	144
Występy	527	514	512	509	502	500
Zabrody	106	106	103	106	105	102

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Krasocinie.

Struktura ludności w gminie pod względem płci i wieku wskazuje na dużą dysproporcję pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn w grupie wiekowej 55+. Mężczyźni z niniejszej grupy stanowią 3,7% ogółu ludności, zaś kobiety jedynie 2,8%. Odwrotna rozbieżność widoczna jest w przypadku mieszkańców powyżej 85 roku życia – kobiety stanowią 1,3% ludności, zaś mężczyźni 0,5%. Istotnie więcej kobiet jest również pomiędzy 75 a 79 rokiem życia. Najmniejsze dysproporcje widoczne są w przedziałach wiekowych: 60-64 lata (kobiety stanowią 3,0% ludności, a mężczyźni 3,1%), 45-49 lat (odpowiednio po 3,0%), 15-19 lat (kobiety 2,9%, mężczyźni 3,0%) oraz 30-34 lata (odpowiednio po 4,0%). Warto przy tym zaznaczyć, że osoby poniżej 20 roku życia w 2014 roku stanowiły ponad 1/5 mieszkańców (22,3%), a osoby powyżej 65 ponad 14,0%.

Wykres 12 Struktura ludności na terenie gminy w roku 2014

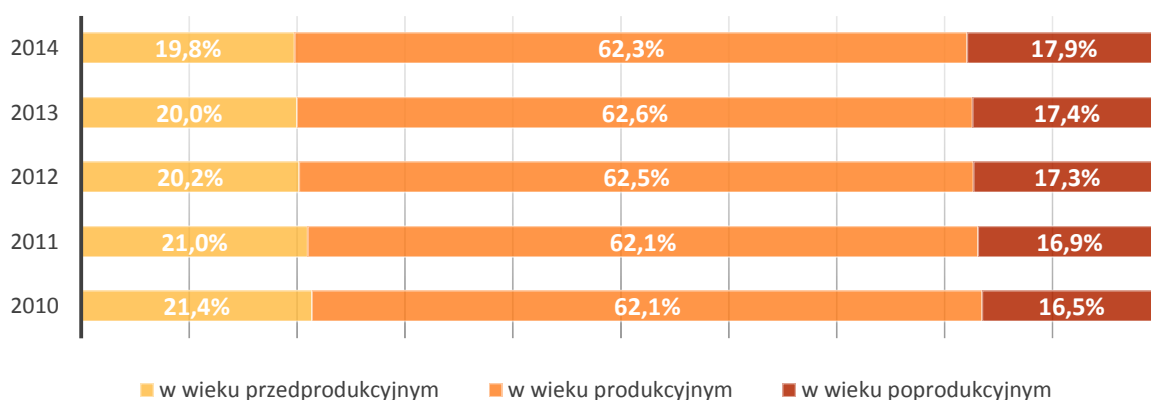
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Struktura ludności gminy pod względem ekonomicznych grup wieku przedstawia się następująco: prawie 1/5 wszystkich mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym (19,8%). Ponad połowa to osoby w wieku produkcyjnym (62,3%), a pozostały odsetek przypada na osoby w wieku poprodukcyjnym (17,9%). Warto zwrócić uwagę, że począwszy od roku 2010 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje (względem roku 2014 spadek o 1,6 p.p.), wzrasta zaś w wieku poprodukcyjnym (wzrost od 2014 o 1,4 p.p.). Odsetek osób w wieku produkcyjnym w strukturze ludności gminy kształtuje się na względnie stałym poziomie 62,1%-62,6%. Wskaźniki obciążenia demograficznego przedstawiają się następująco:

- na 1000 osób w wieku produkcyjnym przypada 60,5 osób w wieku nieprodukcyjnym,
- na 1000 osób w wieku przedprodukcyjnym przypada 90,3 osób w wieku poprodukcyjnym,
- na 1000 osób w wieku produkcyjnym przypada 28,7 osób w wieku poprodukcyjnym.

Na podstawie powyższych danych należy zaznaczyć, iż struktura populacji gminy kształtuje się dość korzystnie – różnica pomiędzy osobami w wieku poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym jest niewielka, co ważne, osoby starsze nie przeważają nad osobami młodymi, co charakterystyczne jest dla znacznej liczby innych gmin w Polsce.

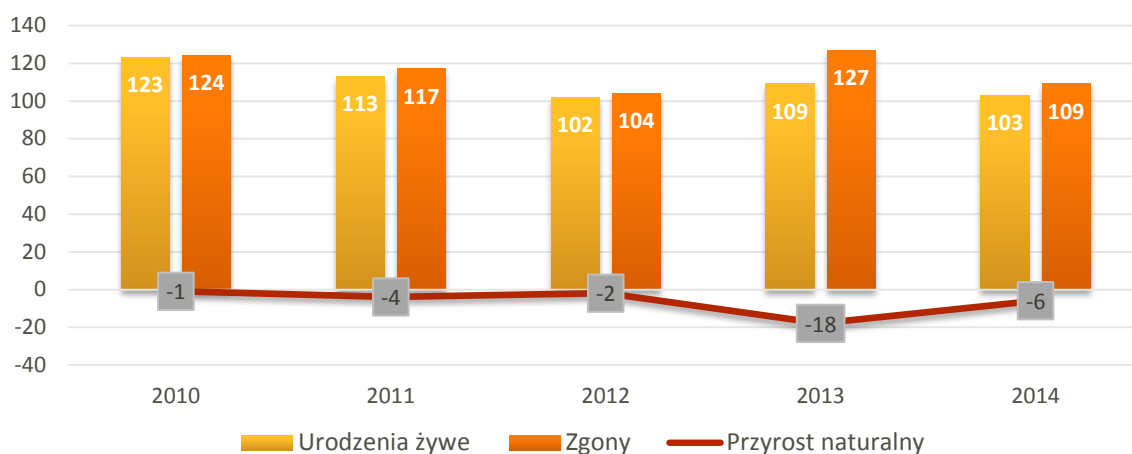
Wykres 13 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W analizowanym okresie na terenie gminy liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń żywych, co oznacza, że wskaźnik przyrostu był ujemny. Najniższą wartość odnotowano w roku 2013 (-18), zaś najwyższą w 2010 (-1). Ostatni raz wskaźnik osiągnął wynik dodatni w 2008 roku.

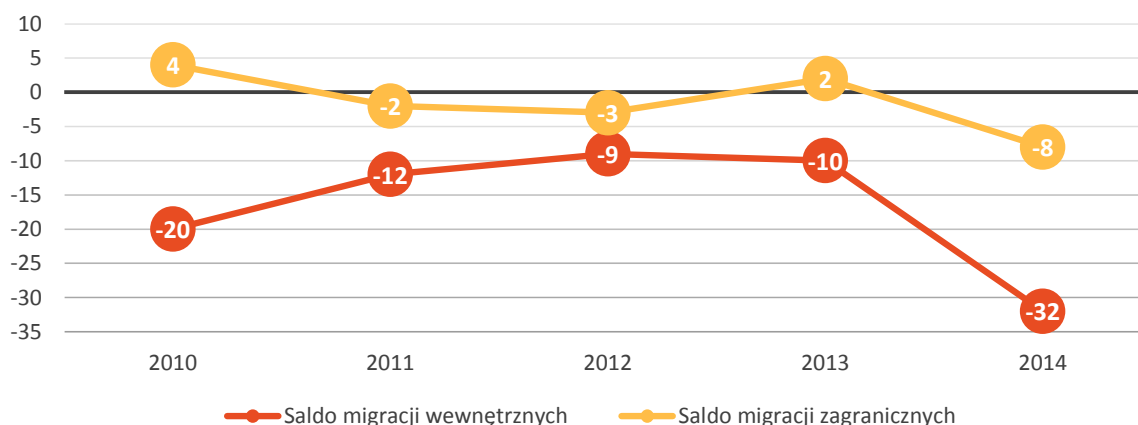
Wykres 14 Przyrost naturalny na terenie gminy w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Saldo migracji na terenie gminy ulega znacznym wahaniom, jednak w całym analizowanym okresie przyjmowało wartości ujemne. Największe rozbieżności widoczne są w przypadku migracji wewnętrznych – ich saldo kształtowało się od poziomu -32 osób w roku 2014 do -9 w 2012. Mniejsze wahania obserwowalne są w przypadku migracji zagranicznych, co oznacza, że osoby migrujące częściej wybierają inne gminy w obrębie kraju, niż wyjazdy zagraniczne.

Wykres 15 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie gminy w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

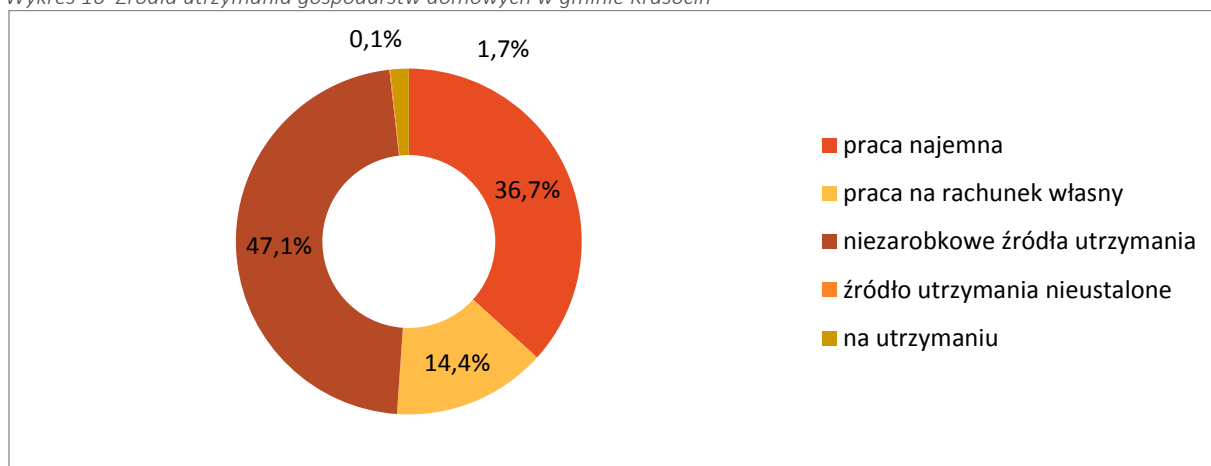
Wielkość i struktura gospodarstw domowych

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego na terenie gminy Krasocin funkcjonuje ponad 3 000 gospodarstw domowych, z czego przeważającą część stanowią gospodarstwa jednorodzinne (ponad 70,0%). Istotny odsetek przypada również na gospodarstwa jednoosobowe (ponad 16,0%), a w mniejszości pozostają dwurodzinne (prawie 8,0%) oraz nierodzinne (niecałe 2,0%).

Wśród gospodarstw jednorodzinnych przeważają pięcio- i więcej osobowe (ponad 1/5 ogółu gospodarstw). Po 20,0% przypada również na cztero- i dwuosobowe, zaś najmniej odnotowano gospodarstw trzy- i jednoosobowych.

Prawie połowa gospodarstw domowych na terenie gminy (47,1%) utrzymuje się z niezarobkowych źródeł utrzymania, czyli renty, emerytury, zasiłku itd. Dla nieco mniejszej grupy (36,7%) głównym źródłem jest praca najemna (w tym w zdecydowanej większości praca poza rolnictwem). Istotny odsetek gospodarstw utrzymuje się także z pracy na własny rachunek (14,4%), przede wszystkim we własnym gospodarstwie rolnym. 1,7% pozostaje na utrzymaniu innych członków rodziny. 0,1% pozostaje na utrzymaniu.

Wykres 16 Źródła utrzymania gospodarstw domowych w gminie Krasocin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, NSP.

Zamożność społeczeństwa

Zamożność ludności opisać można stosując odniesienie do średniego krajowego wynagrodzenia brutto i traktując jego poziom w Polsce jako 100%. W powiecie włoszczowskim poziom wynagrodzeń utrzymywał się na zbliżonym poziomie co w całym podregionie sandomiersko-jędrzejowskim, ale wyraźnie niższym niż w województwie świętokrzyskim. W 2010 roku mieszkańcy osiągnęli średnio 84,8% przeciętnego wynagrodzenia brutto w kraju. Wartość ta w okresie 2010-2014 ulegała wahaniom, a zmiany wartości były dość wyraźne. W 2014 roku mieszkańcy zarabiali średnio mniej niż 84,5% przeciętnego krajowego wynagrodzenia. Na koniec prezentowanego okresu w podregionie sandomiersko-jędrzejowskim wskaźnik ten osiągnął wyższą wartość niż w powiecie włoszczowskim o 2,5 p.p. Poniższe zestawienie świadczy o mniejszej zamożności społeczeństwa w powiecie włoszczowskim (w tym w gminie Krasocin) w porównaniu do województwa świętokrzyskiego i całego kraju.

Tabela 12 Przeciętne wynagrodzenie brutto w latach 2010-2014 (Polska=100)

Obszar	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Województwo świętokrzyskie	86,5	86,6	86,8	86,4	85,8
Podregion sandomiersko-jędrzejowski	86,8	86,8	87,9	86,0	86,0
Powiat włoszczowski	84,8	84,1	87,1	85,3	84,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Ochrona zdrowia

W zakresie służby zdrowia oraz usług medycznych na terenie gminy funkcjonuje Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krasocinie. W ramach ZOZ działają:

- Ośrodek Zdrowia w Krasocinie wraz z laboratorium,
- Ośrodek Zdrowia w Bukowie,

- Ośrodek Zdrowia w Olesznie.

W Ośrodku Zdrowia w Bukowie znajdują się dwa prywatne gabinety: fizjoterapeutyczny i stomatologiczny, posiadający umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ). W Ośrodku Zdrowia w Krasocinie mieści się również Prywatna Poradnia Stomatologiczna, która w ramach umowy podpisanej z NFZ świadczy nieodpłatne usługi dentystyczne. Zaznaczyć należy, że wszystkie ośrodki zdrowia z terenu gminy zapewniają podstawową opiekę zdrowotną. Dodatkowo Ośrodek Zdrowia w Krasocinie posiada własne laboratorium¹⁰. W 2014 roku na terenie gminy udzielono łącznie 35 907 porad lekarskich.

Specjalistyczną oraz szpitalną opiekę medyczną mieszkańcom gminy zapewnia Szpital Rejonowy we Włoszczowie. Ponadto w gminie działa jedna apteka mieszcząca się w Krasocinie oraz dwa punkty apteczne w miejscowościach Oleszno i Bukowa.

Szkolnictwo i edukacja

Na terenie gminy funkcjonuje łącznie 12 placówek oświatowych: 2 samorządowe przedszkola, 7 szkół podstawowych (wraz z 6 oddziałami przedszkolnymi) oraz 3 publiczne gimnazja.

W 2014 roku w gminie było 336 dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat). Na przestrzeni lat 2010-2014 zauważyć można tendencję malejącą w tym zakresie – rodzi się coraz mniej dzieci, zwiększa się jednak odsetek najmłodszych mieszkańców gminy objętych wychowaniem przedszkolnym: z 45,0% w roku 2010 do 54,5% w 2014. Zaznaczyć należy, że w dalszym ciągu wysoki odsetek dzieci nie uczęszcza do placówek przedszkolnych.

Wykres 17 Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym i w wieku przedszkolnym (3-5 lat) w latach 2010-2014 na terenie gminy Krasocin

Rok	Dzieci w wieku 3-5 lat ogółem	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
2010	358	45,0%
2011	354	48,9%
2012	344	51,2%

¹⁰ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Krasocin na lata 2014-2021

2013	344	50,3%
2014	336	54,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

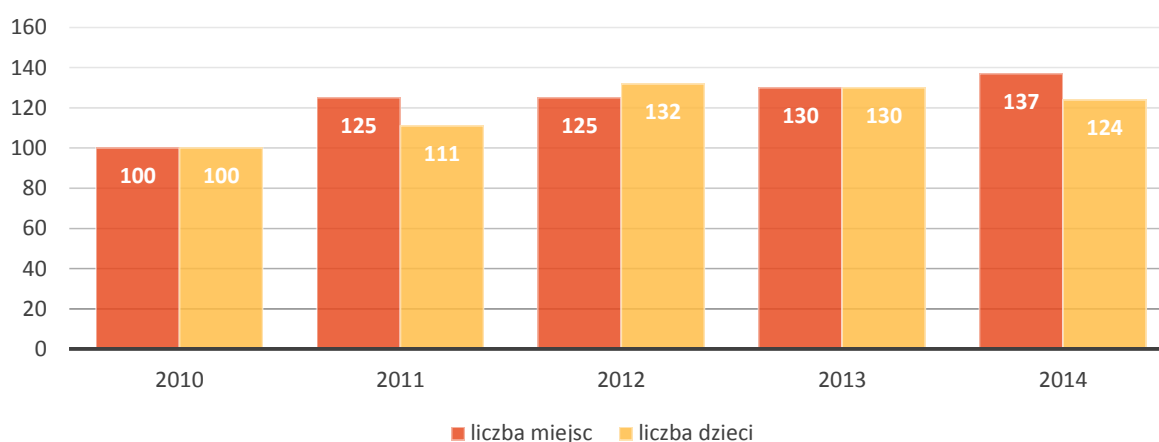
Jak wspomniano wcześniej, na terenie gminy funkcjonują 2 przedszkola:

- Samorządowe Przedszkole w Krasocinie,
- Samorządowe Przedszkole w Bukowie.

Liczba miejsc dostępnych dla najmłodszych mieszkańców gminy w roku 2012 i 2014 była wyższa od liczby uczęszczających do nich dzieci. Natomiast w roku 2010 i 2013 limit miejsc został wykorzystany maksymalnie, a w 2013 przekroczony.

Warto dodać, że przy 6 szkołach podstawowych na terenie gminy znajdują się również oddziały przedszkolne.

Wykres 18 Liczba miejsc oraz dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie gminy w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

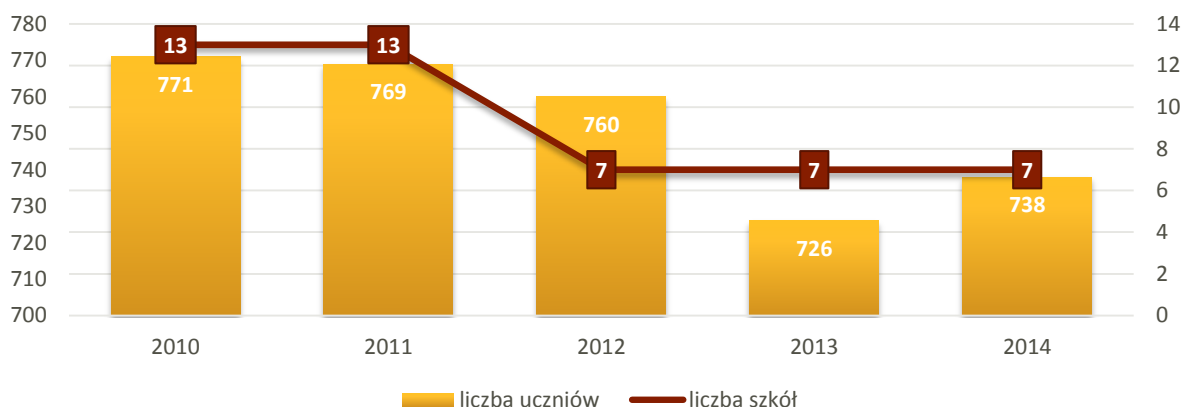
Na terenie gminy funkcjonują następujące placówki nauczania elementarnego:

- Szkoła Podstawowa wraz z Oddziałem Przedszkolnym w Bukowie,
- Szkoła Podstawowa wraz z Oddziałem Przedszkolnym im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki w Cieślach,
- Szkoła Podstawowa wraz z Oddziałem Przedszkolnym im. Jana Pawła II w Czostkowie,

- Szkoła Podstawowa wraz z Oddziałem Przedszkolnym im. Prymasa Tysiąclecia w Mieczynie,
- Szkoła Podstawowa wraz z Oddziałem Przedszkolnym im. Armii Krajowej w Olesznie,
- Szkoła Podstawowa wraz z Oddziałem Przedszkolnym w Brygidowie,
- Szkoła Podstawowa w Krasocinie.

Na poniższym wykresie przedstawiono ogólną liczbę uczniów szkół podstawowych funkcjonujących na terenie gminy Krasocin. Warto zauważyć, że począwszy od roku 2010 liczba uczniów maleje – względem roku 2014 odnotowano spadek o ponad 4,0%. Redukcji w ostatnich latach uległa również liczba szkół podstawowych z 13 do 7.

Wykres 19 Liczba szkół podstawowych oraz uczniów do nich uczęszczających na terenie gminy Krasocin w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na terenie gminy funkcjonują również 3 gimnazja:

- Publiczne Gimnazjum w Krasocinie,
- Publiczne Gimnazjum w Bukowie,
- Publiczne Gimnazjum w Olesznie.

W przypadku liczby uczniów gimnazjów, w latach 2010-2012 odnotowywano ich systematyczny spadek z poziomu 401 do 372. Kolejne lata wskazują jednak na powrotny trend rosnący w tym zakresie.

Wykres 20 Liczba szkół gimnazjalnych oraz uczniów do nich uczęszczających na terenie gminy Krasocin w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Dodatkowo zaznaczyć należy, że na terenie gminy nie funkcjonuje żadna szkoła ponadgimnazjalna.

Bezpieczeństwo mieszkańców

Za bezpieczeństwo mieszkańców gminy odpowiada Komenda Powiatowej Policji we Włoszczowie. Na jej terenie odnotowywane są jedynie drobne wykroczenia, do których należą przede wszystkim: kradzieże, wandalizm i niszczenie mienia, bójki, pobicia oraz kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwym.

Na potrzeby niniejszego dokumentu wyliczono wskaźniki kradzieży z włamaniem (w stosunku do liczby mieszkańców) dla poszczególnych sołectw. Najwyższą wartość niniejszego wskaźnika odnotowano w przypadku Stojewska (0,64%), Gruszczyna (0,37%) oraz Krasocina (0,35%). Dla pozostałych sołectw wskaźnik kształtował się na poziomie 0.

W celu zapobiegania przestępczości i poprawy bezpieczeństwa w szkołach prowadzone są działania profilaktyczne. Tematyka dotyczy zwalczania alkoholizmu wśród nieletnich, narkomanii i palenia papierosów, a także bezpiecznego poruszania się po drogach.

Warto również dodać, że w gminie działają jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, mieszczące się w miejscowościach: Krasocin, Oleszno, Świdno, Brygidów, Skorków, Sułków, Chotów, Ostrów, Gruszczyn, Ludynia, Cieśle, Mieczyn¹¹. Straż pożarna zajmuje się nie tylko gaszeniem pożarów, do zadań straży pożarnej należy także m.in. ratownictwo:

- Biologiczne, polegające na neutralizacji czynników zakaźnych i ochronie ludzi i zwierząt podczas ataków z użyciem broni biologicznej,
- Chemiczne, polegające na neutralizacji czynników chemicznych oraz ochrony ludzi i zwierząt podczas ataków z użyciem broni chemicznej, katastrof chemicznych i niektórych katastrof drogowych,
- Medyczne, polegające na udzielaniu kwalifikowanej pierwszej pomocy do czasu przyjazdu innych służb lub w miejscach, gdzie inne służby dotrzeć nie mogą,
- Poszukiwawcze, polegające na odnalezieniu i wydobyciu ludzi z zawalonych budynków w czasie trzęsień ziemi czy katastrof budowlanych,
- Wodne, polegające na wykonywaniu niezbędnych działań w wodzie i pod jej powierzchnią.

Pomoc społeczna

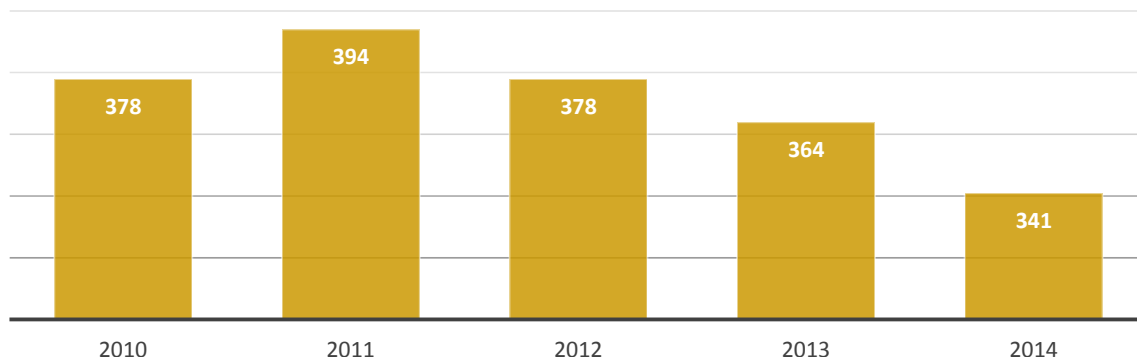
Pomoc społeczną na terenie gminy świadczy Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasocinie, który realizuje zadania własne zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa stosownie do zaleceń Wójta gminy Krasocin a zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej na mocy przepisów prawnych i ustaleń Wojewody Świętokrzyskiego. Przy realizacji zadań GOPS współdziała z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, ale również kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi oraz prawnymi.

Od 2011 roku systematycznie maleje liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej – na przestrzeni lat 2011-2014 nastąpił spadek w wysokości 13,5%.

---

¹¹ Źródło: Strategia Rozwoju gminy Krasocin na lata 2014-2021.

Wykres 21 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2014

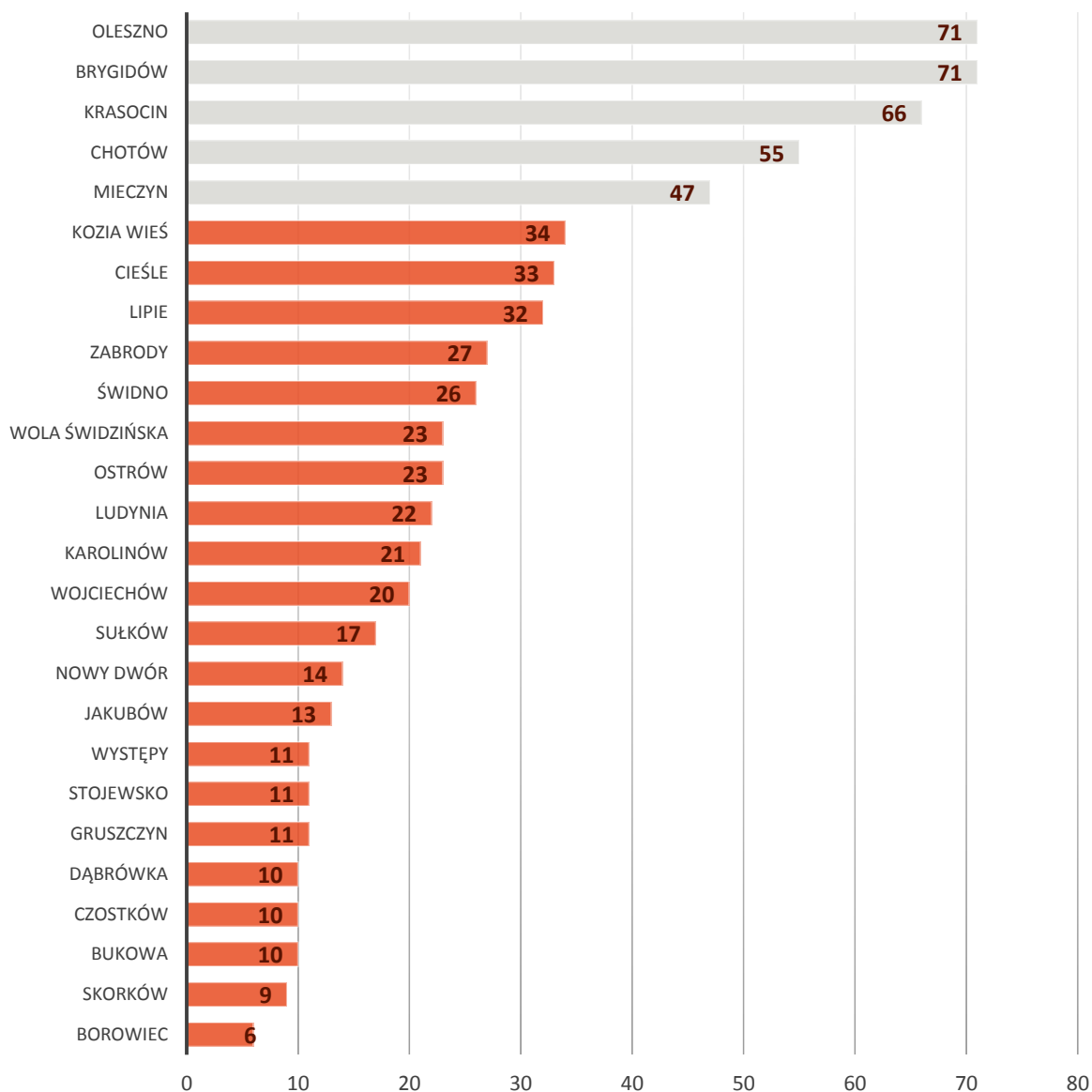

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Do sytuacji trudnych, z powodu których rodziny korzystają z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, należą najczęściej: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Odnotowywane są również problemy związane z alkoholizmem, trudnościami w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, ochroną macierzyństwa czy przemocą w rodzinie.

Z danych uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w latach 2010-2015 największa liczba osób żyjących w ubóstwie zamieszkiwała następujące sołectwa: Oleszno (71 osób), Brygidów (71), Krasocin (66), Chotów (55) oraz Mieczyn (47). Na terenie całej gminy w niniejszym okresie 232 rodziny pobierały świadczenia wynikające ze złej sytuacji materialnej. Szczegółowe dane w podziale na sołectwa prezentuje poniższy wykres.

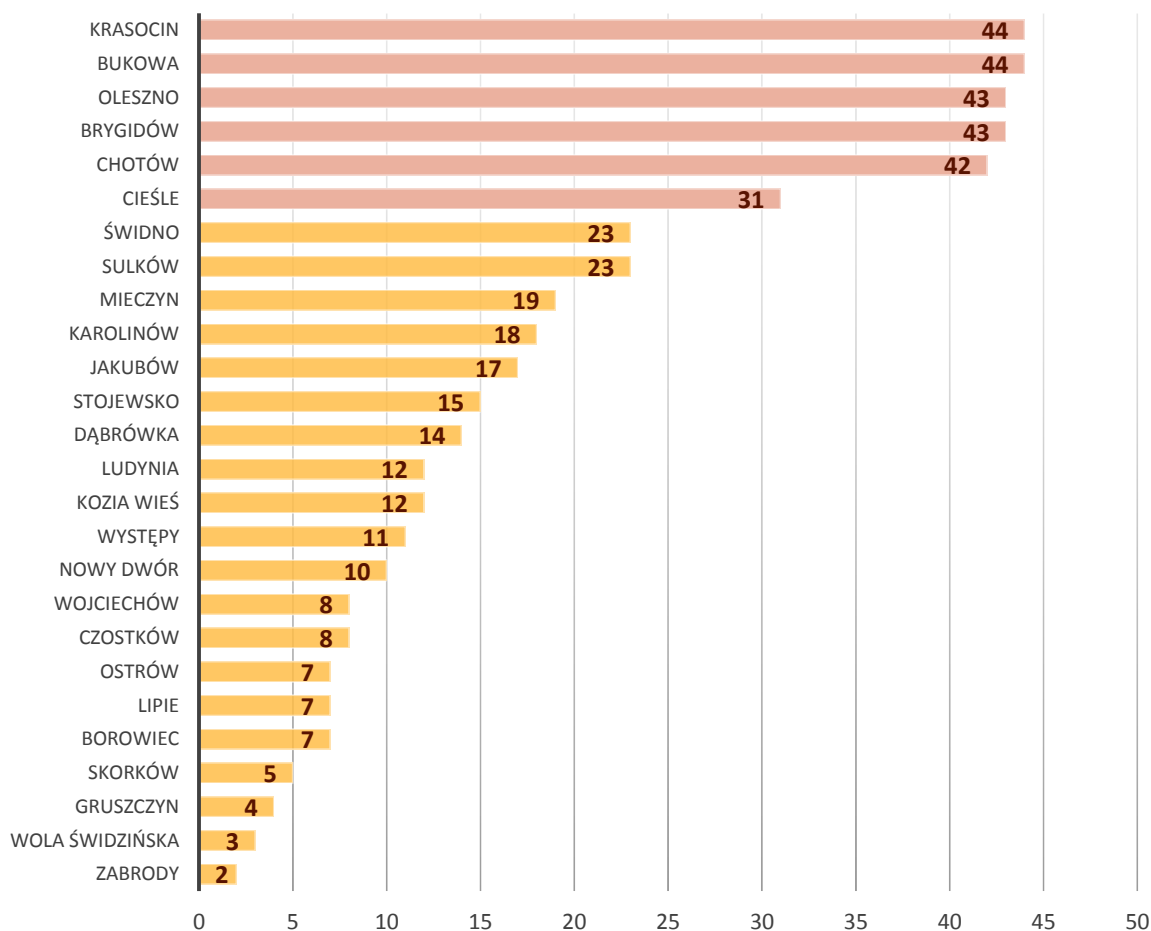
Wykres 22 Liczba osób żyjących w ubóstwie na terenie poszczególnych sołectw w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie i wyliczenia własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Krasocinie.

Problemy wynikające z bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2010-2015 odnotowano u 120 rodzin z terenu całej gminy. Do sołectw, których mieszkańcy najczęściej mieli trudności w tym zakresie zaliczyć należy: Krasocin (44 osoby), Bukową (44), Oleszno (43), Brygidów (43), Chotów (42) oraz Cieśle (31).

Wykres 23 Liczba osób bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na terenie poszczególnych sołectw w latach 2010-2015

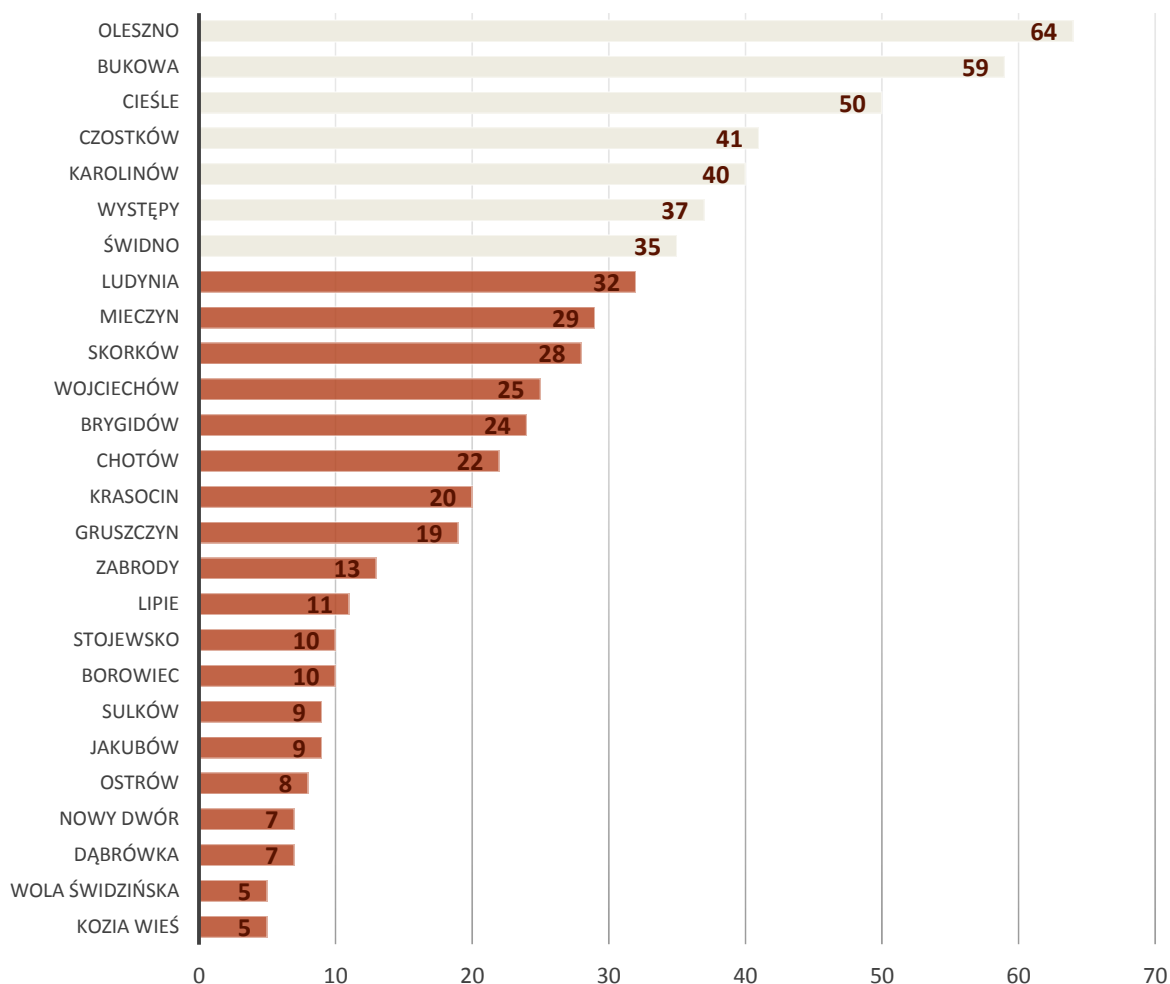

Źródło: Opracowanie i wyliczenia własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Krasocinie.

Największą liczbę osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2015 odnotowano na terenie Krasocina (64). Niewiele mniejszy odsetek stanowili mieszkańcy Bukowej (59 osób), Cieśli (50 osób), Czostkowa (41 osób) czy Karolinowa (40 osób). Średnia dla gminy ogółem w tym zakresie wyniosła 34 osoby, co oznacza, że powyżej niej znajdowały się również Występy (37 osób) oraz Świdno (35 osób).

Wykres 24 Liczba osób niepełnosprawnych na terenie poszczególnych sołectw w latach 2010-2015

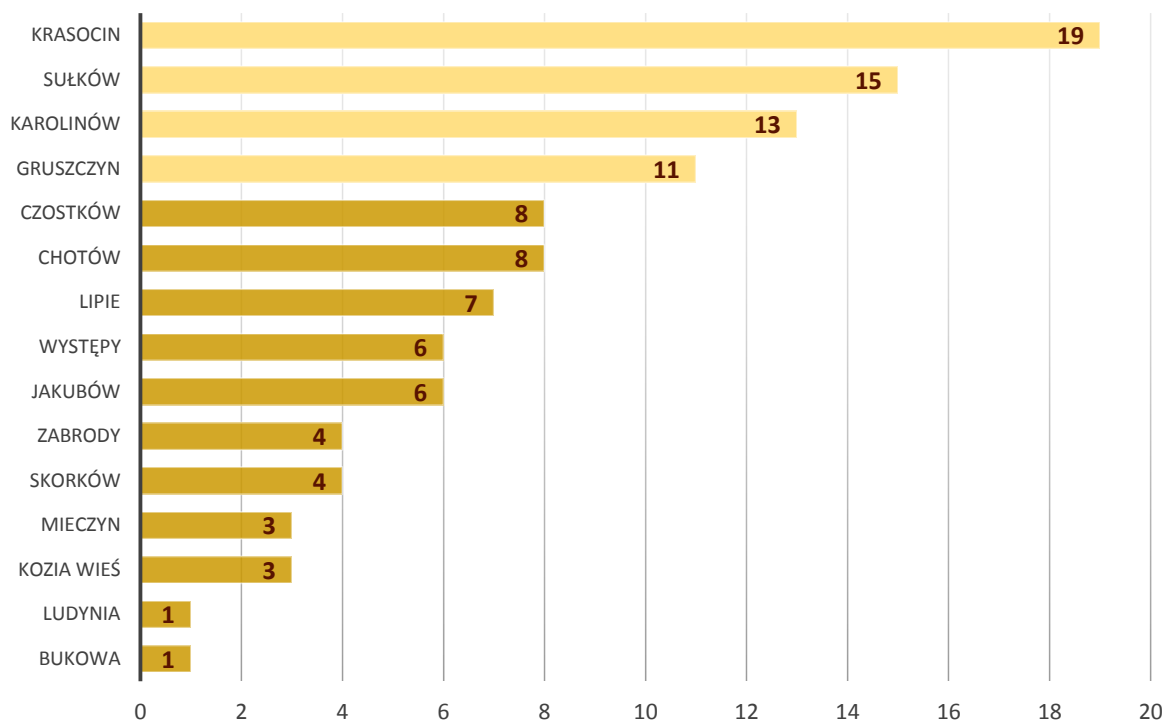

Źródło: Opracowanie i wyliczenia własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Krasocinie.

Problem z alkoholem na terenie gminy w latach 2010-2015 odnotowano ogółem u 33 rodzin. Największe jego nasilenie występowało w następujących sołectwach: Krasocin (19 osób), Sułków (15), Karolinów (13) oraz Gruszczyn (11).

Wykres 25 Liczba osób mających problemy z alkoholem na terenie poszczególnych sołectw

Źródło: Opracowanie i wyliczenia własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Krasocinie.

Aktywność społeczna

Aktywność ludności gminy koncentruje się wokół działalności stowarzyszeń, fundacji, kół oraz innych związków. Ich celem jest przede wszystkim ochrona dorobku kultury, szerzenie postaw proekologicznych oraz dbanie o rozwój społeczno-gospodarczy gminy.

Do organizacji społecznych funkcjonujących na terenie gminy zaliczyć należy:

- Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej przy LHOIST Bukowa Sp. z o.o. w Bukowie,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Olesznie,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Ostrowie,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Mieczynie,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Gruszczynie,

- Ochotniczą Straż Pożarną w Krasocinie,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Sułkowie,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Ludyni,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Skorkowie,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Brygidowie,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Cieślach,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Chotowie,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Świdnie
- Fundację Pomocy Niepełnosprawnym Ruchowo „Magdalenka” w miejscowości Zabrody,
- Gminny Klub Sportowy „BUCOVIA” w Bukowie,
- Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Razem” w Bukowie,
- Gminny Ludowy Klub Sportowy „Krasocin” w Świdnie,
- Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Bukowie,
- Stowarzyszenie rekonstrukcji historycznych „JODŁA” w miejscowości Występy,
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju społeczności lokalnej „OLCHA” w Olesznie,
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Lipie „LIPIANIE” w miejscowości Lipie,
- Klub Seniorów w Krasocinie.

4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych na podstawie badań własnych

4.1. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, wyznaczenie obszaru zdegradowanego następuje na podstawie koncentracji na nim negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz jednoczesnym występowaniu na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. **Gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
2. **Środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
3. **Przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
4. **Technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji, dane do Programu Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016-2021 pozyskane były z takich instytucji jak: Urząd Gminy w Krasocinie, Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Policja.

Dzięki współpracy z poszczególnymi instytucjami zebrane zostały szczegółowe dane dotyczące następujących aspektów:

- Przestępczość – liczba kradzieży mienia oraz kradzieży z włamaniem;
- Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2015 r.;
- Liczba osób objętych pomocą społeczną ze względu na ubóstwo;
- Liczba osób objętych pomocą społeczną ze względu na bezradność w sprawach wychowawczych;
- Liczba osób objętych pomocą społeczną ze względu na problem alkoholowy;
- Liczba osób objętych pomocą społeczną ze względu na niepełnosprawność;
- Liczba zabytków objętych ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej;
- Powierzchnia wyrobów azbestowych;
- Liczba bezrobotnych oraz długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy.

W celu pogłębienia problemów występujących na terenie gminy, przeprowadzono także wywiady ankietowe oraz spotkanie konsultacyjne z interesariuszami rewitalizacji.

Podsumowując, obszary rewitalizacji wybrane zostały na podstawie rangowania uzyskanych wskaźników, przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz wskazówek osób zaangażowanych w proces rewitalizacji.

4.2. Problemy społeczne

Najczęstszymi powodami udzielania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej są zachodzące negatywne zjawiska społeczne. Do tych zdarzeń zalicza się głównie ubóstwo, niepełnosprawność oraz problemy alkoholowe oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Ubóstwo

W 2015 r. w Gminie Krasocin, podstawą do przyznania wsparcia społecznego było wystąpienie równocześnie kilku okoliczności. Jedną z przyczyn było zjawisko ubóstwa. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu należy do zakresu polityki społecznej realizowanej w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej. Zadania pomocy społecznej określono w ustawie o pomocy społecznej, a ich realizacja w gminie Krasocin należy głównie do obowiązków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Działa on także w zakresie zadań określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych i ustawie o pomocy osobom uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi i innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

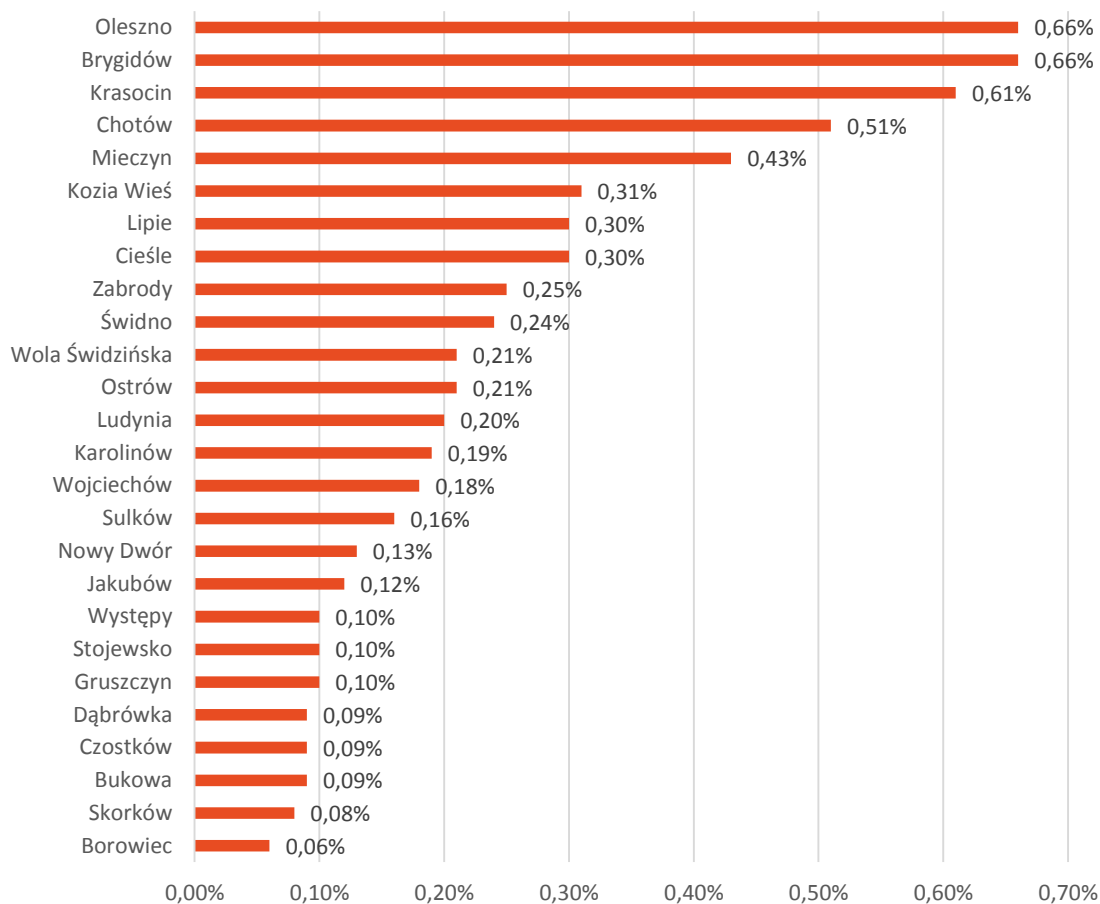
Największy odsetek osób dotkniętych problemem ubóstwa zamieszkiwało miejscowości:

- Brygidów (0,66%),
- Oleszno (0,66%),
- Krasocin (0,61%),
- Chotów (0,51%),
- Mieczyn (0,43%).

Miejscowościami, w których przyznano najmniejszą liczbę świadczeń z powodu ubóstwa, były Skorków (0,08%) i Borowiec (0,06%).

Wykres 26 Udział osób ubogich w ludności gminy

Źródło: opracowanie własne.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

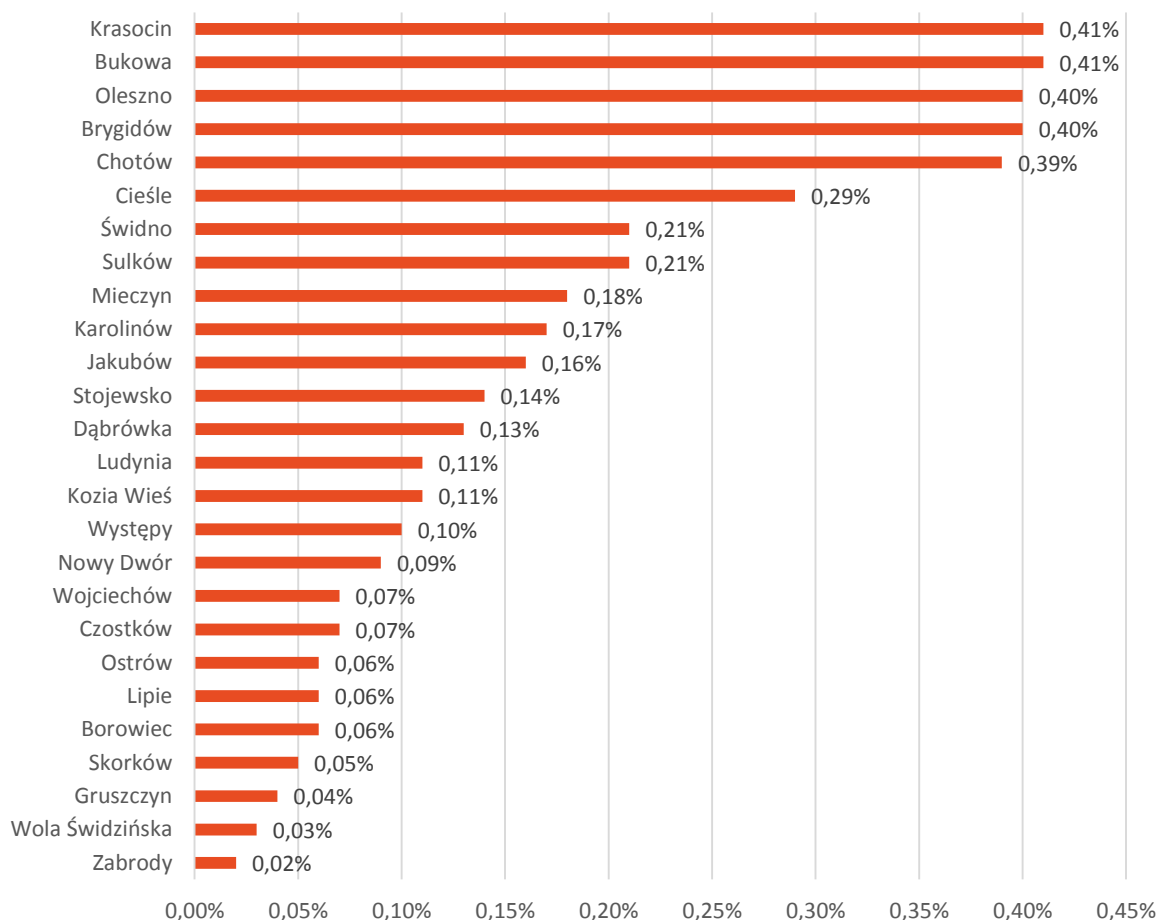
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych często wiąże się z bezradnością i niezaradnością życiową i dziedziczeniem schematów. Celem GOPSu i innych instytucji wspierających powinna być poprawa funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawczych w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, stosowania właściwych metod wychowawczych, prawidłowej komunikacji w rodzinie, kształtowania norm i wartości w rodzinie oraz zabezpieczeniu właściwej opieki osobie zależnej w rodzinie.

Analizując liczbę świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielanych ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, największy procent takich osób zarejestrowano w:

- Krasocinie (0,41%),
- Bukowej (0,41%),
- Olesznie (0,40%),
- Brygidowie (0,40%).

Miejscowościami, gdzie przyznano najmniej świadczeń były Zabrody (0,02%), Wola Świdzińska (0,03%) oraz Gruszczyn (0,04%).

Wykres 27 Udział osób z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ludności gminy

Źródło: opracowanie własne.

Niepełnosprawność

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych oraz wskazanie trendu tych zmian, zawierają dane dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

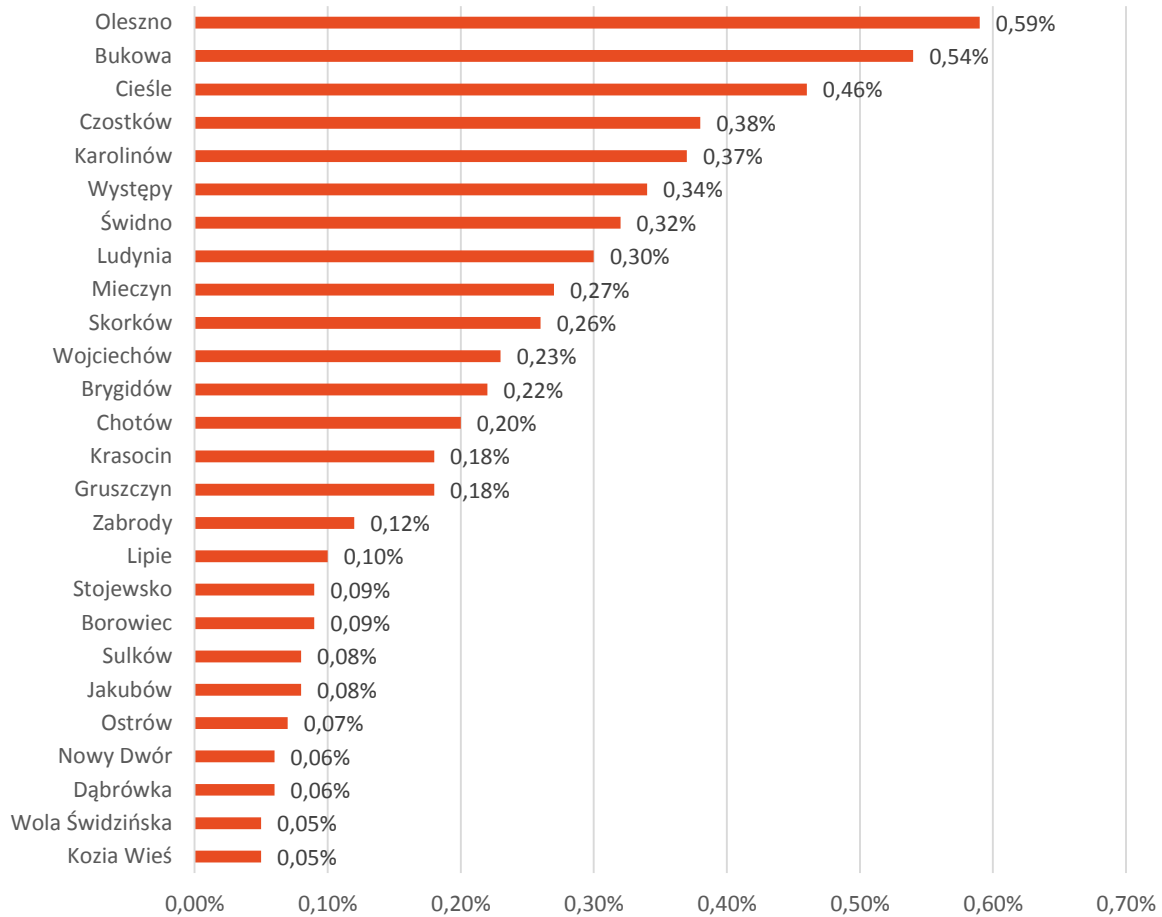
Z danych wynika, że miejscowościami o największym natężeniu problemu niepełnosprawności są:

- Oleszno (0,59%),
- Bukowa (0,54%),
- Cieśle (0,46%).

Miejscowościami, gdzie niepełnosprawność jest najmniejsza, są Kozia Wieś (0,05%), Wola Świdzińska (0,05%), Nowy Dwór (0,06%) i Dąbrówka (0,06%).

Wykres 28 Udział osób niepełnosprawnych w ludności gminy

Źródło: opracowanie własne.

Uzależnienie od alkoholu

Czynnikiem ściśle powiązanim z innymi problemami społecznymi, m.in. z przemocą w rodzinie, które przyczyniają się do powstawania stanów kryzysowych, jest kwestia uzależnień. Alkoholizm należy do najpoważniejszych problemów społecznych, mający istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa, relacje rodzinne i międzyludzkie oraz zdolność do konkurencji na lokalnym rynku pracy. Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz minimalizacja niekorzystnego wpływu na społeczność lokalną wymaga działań prewencyjnych i profilaktycznych ze strony gminy.

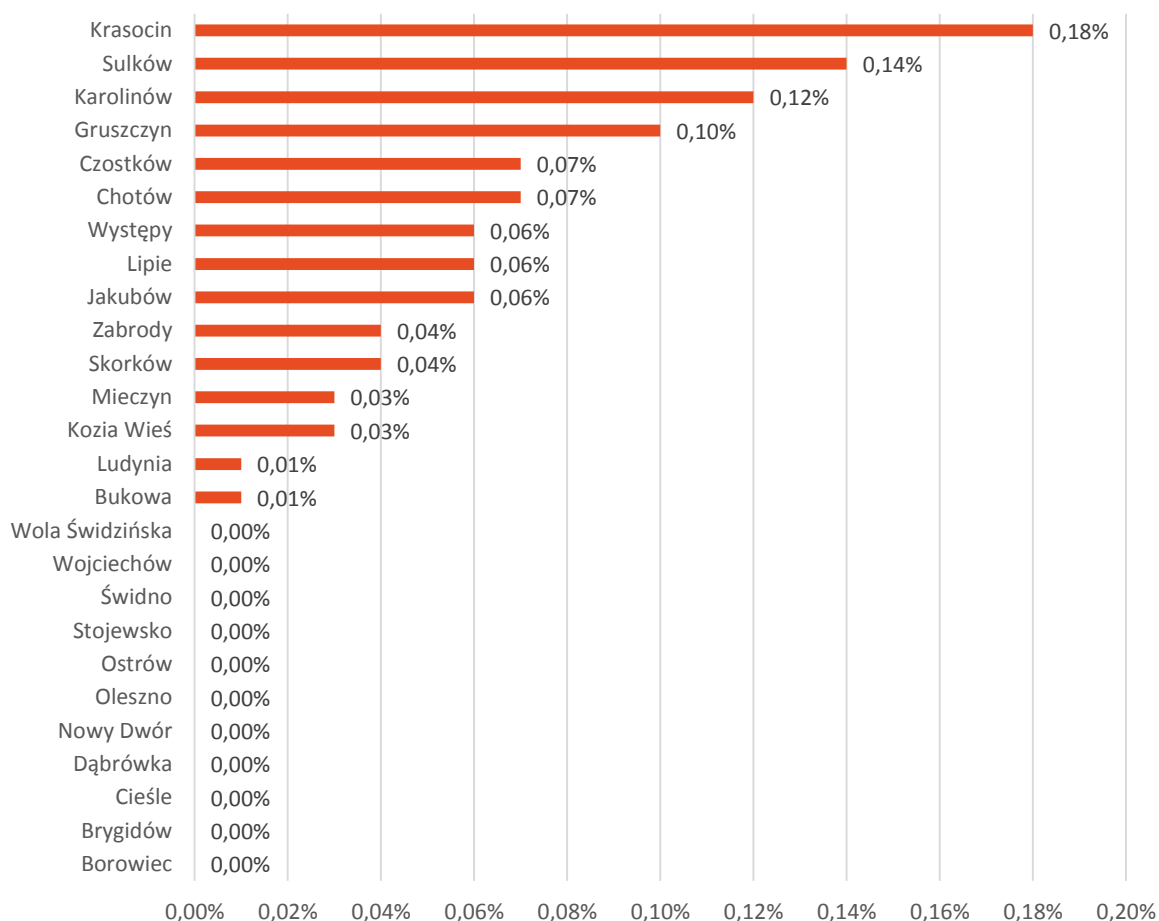

Najwięcej osób dotkniętych tym problemem zarejestrowano w miejscowościach:

- Krasocin (0,18%),
- Sułków (0,14%),
- Karolinów (0,12%),
- Gruszczyn (0,10%).

Problemu alkoholizmu (zgłoszonego do GOPS) w ogóle nie odnotowano w sołectwach: Borowiec, Brygidów, Cieśle, Dąbrówka, Nowy Dwór, Oleszno, Ostrów, Stojewsko, Świdno, Wojciechów oraz Wola Świdzińska.

Wykres 29 Udział osób uzależnionych od alkoholu w ludności gminy

Źródło: opracowanie własne.

Przestępczość

Przestępczość rozumiana jako naruszanie norm i obowiązującego porządku prawnego skutkuje zakłóceniem funkcjonowania społeczności lokalnej według ustalonych i przyjętych zasad. Jej formy oraz intensywność oddziałują na formowanie się postaw i zachowań ludności, co z kolei determinuje postrzeganie danego obszaru jako kryzysowego. Stopień nasilenia przestępczości wpływa na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, jest zatem jednym z decydujących zasadniczych czynników jakości życia społeczności lokalnej.

Na terenie gminy Krasocin przestępczość nie jest problemem dominującym, wykroczenia zarejestrowano jedynie w kilku wsiach.

Miejscowości, w których doszło do kradzieży mienia:

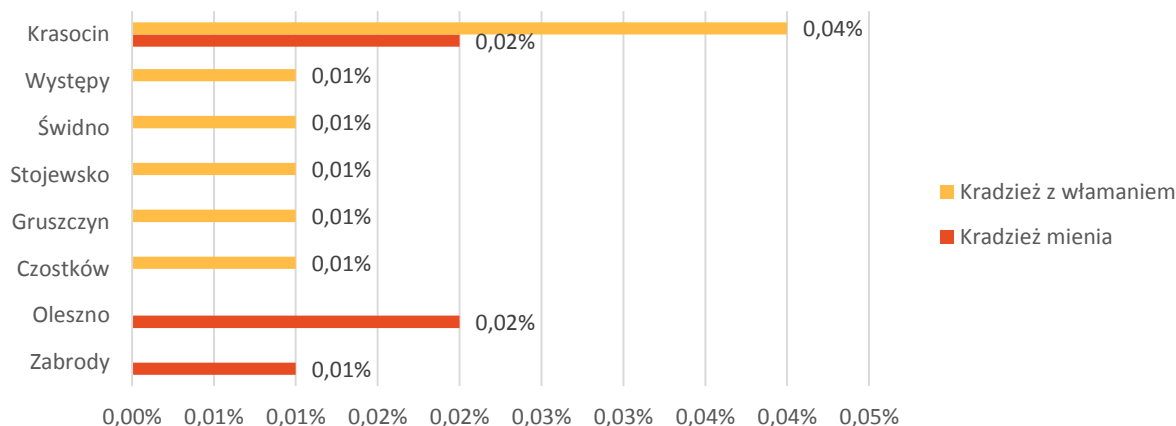
- Zabrody (0,98% w stosunku do liczby mieszkańców),
- Krasocin (0,18%),
- Oleszno (0,17%).

Miejscowości, w których doszło do kradzieży z włamaniem:

- Stojewsko (0,64% w stosunku do liczby mieszkańców),
- Gruszczyn (0,37%),
- Krasocin (0,35%).

Wykres 30 Odsetek kradzieży mienia w ludności gminy oraz odsetek kradzieży z włamaniem w ludności gminy

Źródło: opracowanie własne.

Bezrobocie

Kolejnym aspektem który wpływa na generowanie zjawisk problemowych jest bezrobocie. Brak zatrudnienia jest zawsze odczuwalnym problemem dla rodzin, których to zjawisko dotyka, jednakże istotne są również warunki zatrudnienia panujące na rynku pracy, które pozwalają na godne życie, umożliwiając zaspokojenie przynajmniej podstawowych potrzeb członków rodziny. Wpływ na koncentrację zjawiska ma przede wszystkim stopień rozwoju gospodarczego danego obszaru oraz potencjał zasobów ludzkich uwarunkowanych stopniem wykształcenia, posiadanych kwalifikacji zawodowych, zdolności adaptacji do zmieniającej się sytuacji na lokalnym rynku pracy, wreszcie otwartość na samozatrudnienie. Należy zaznaczyć, że bezrobocie wpływa też na inne negatywne zjawiska, takie jak przemoc w rodzinie, ubóstwo, a w skrajnych przypadkach konflikt z prawem.

W przypadku analizowania osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy, najwyższym wskaźnikiem charakteryzują się obszary:

- Bukowa (0,41%),
- Cieśle (0,37%),
- Krasocin (0,36%),
- Oleszno (0,34%).

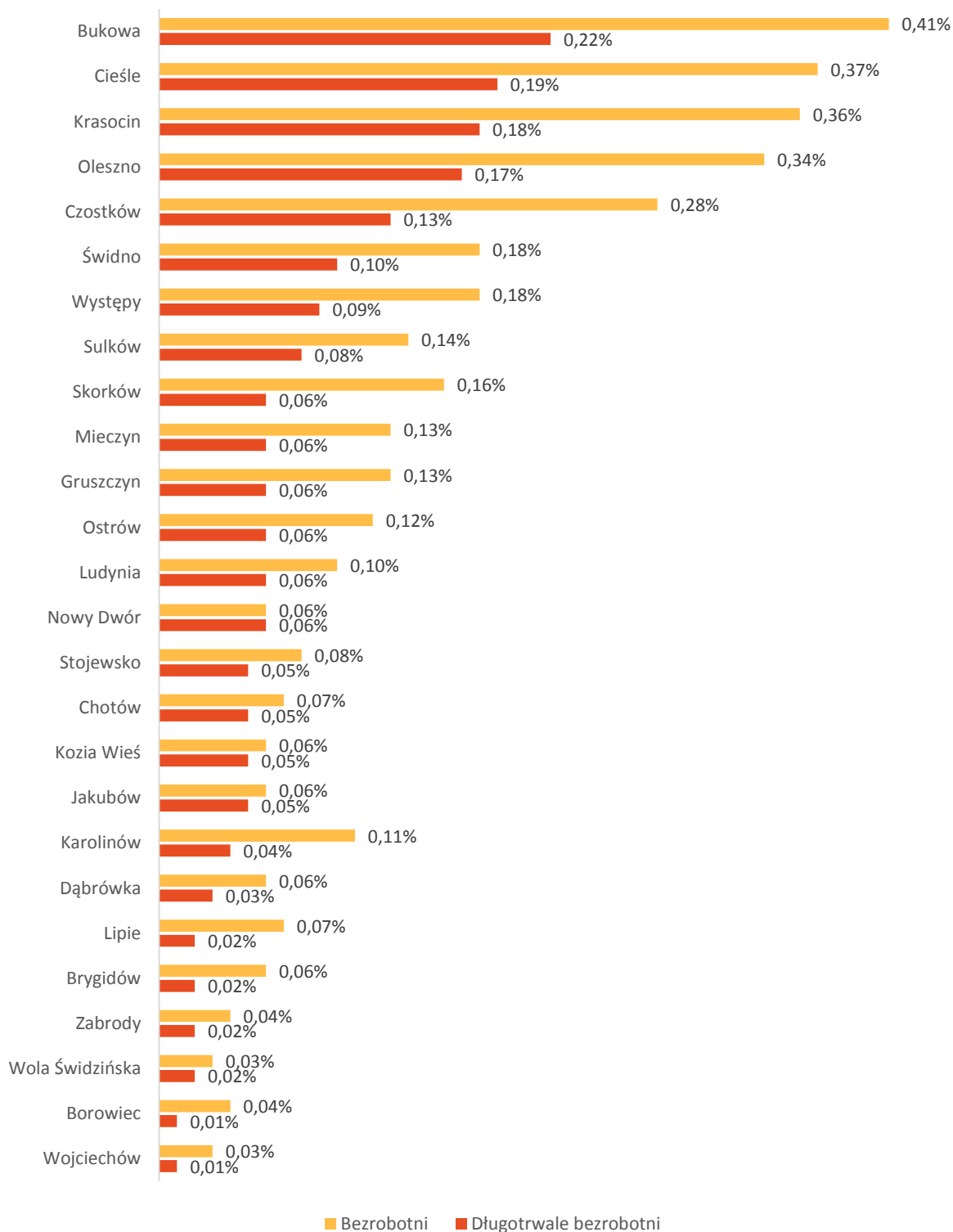
Zbadano również poziom bezrobocia długotrwałego. Za długotrwanie bezrobotnego uznaje się osobę, która w okresie ostatnich dwóch lat pozostawała w rejestrze powiatowego urzędu pracy przez minimum 12 miesięcy. Do okresu tego nie liczy się czas odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Najwyższy odsetek osób długotrwanie bezrobotnych występuje na terenie:

- Bukowej (0,22%),
- Cieśli (0,19%),
- Krasocina (0,18%),
- Oleszna (0,17%).

Wykres 31 Udział osób bezrobotnych w ludności gminy oraz udział osób długotrwale bezrobotnych w ludności gminy

Źródło: opracowanie własne.

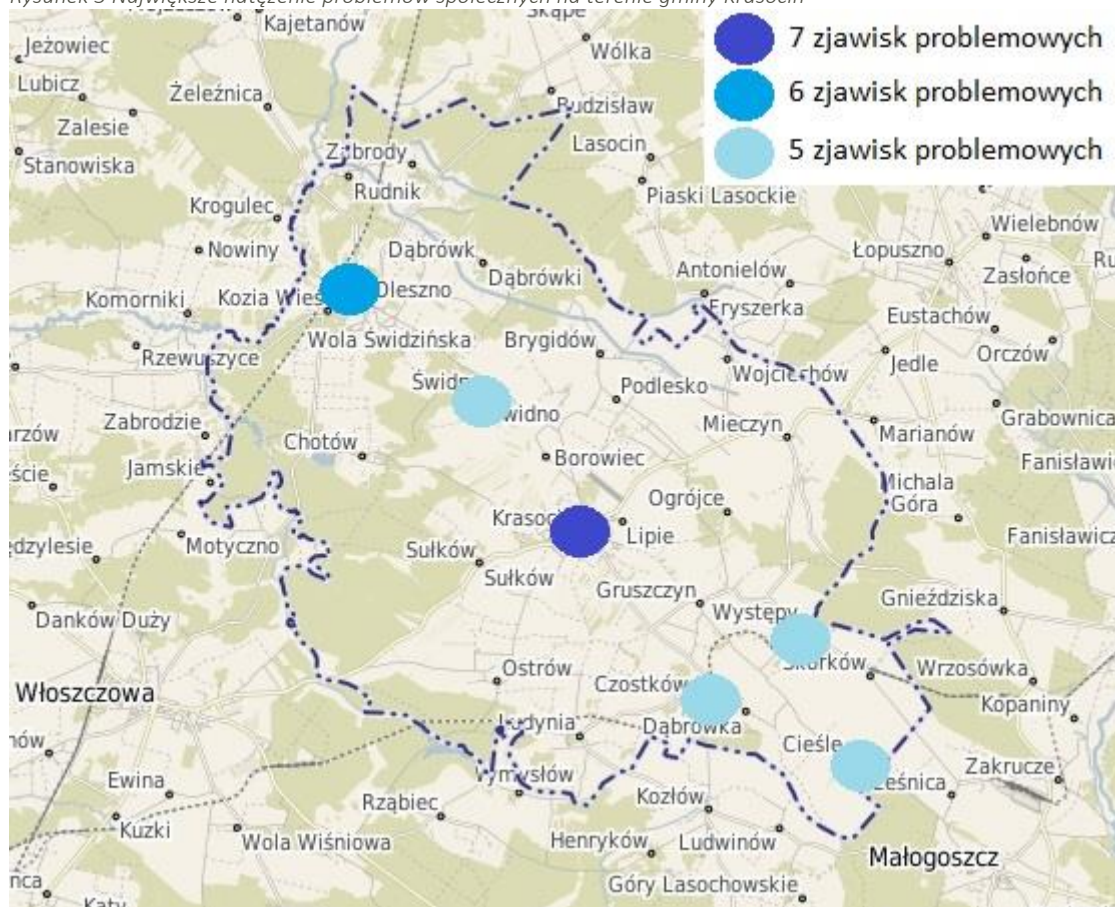
Tabela 13 Negatywne zjawiska społeczne w gminie Krasocin

Sofectwo	Udział osób ubogich w ludności gminy	Udział osób z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ludności gminy	Udział osób niepełnosprawnych w ludności gminy	Udział osób uzależnionych od alkoholu w ludności gminy	Odsetek kradzieży mienia w ludności gminy	Odsetek kradzieży z włamaniem w ludności gminy	Udział osób bezrobotnych w ludności gminy	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ludności gminy
Borowiec	0,06%	0,06%	0,09%	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%	0,01%
Bukowa	0,09%	0,41%	0,54%	0,01%	0,00%	0,00%	0,41%	0,22%
Brygidów	0,66%	0,40%	0,22%	0,00%	0,00%	0,00%	0,06%	0,02%
Chotów	0,51%	0,39%	0,20%	0,07%	0,00%	0,00%	0,07%	0,05%
Cieśle	0,30%	0,29%	0,46%	0,00%	0,00%	0,00%	0,37%	0,19%
Czostków	0,09%	0,07%	0,38%	0,07%	0,00%	0,01%	0,28%	0,13%
Dąbrówka	0,09%	0,13%	0,06%	0,00%	0,00%	0,00%	0,06%	0,03%
Gruszczyn	0,10%	0,04%	0,18%	0,10%	0,00%	0,01%	0,13%	0,06%
Jakubów	0,12%	0,16%	0,08%	0,06%	0,00%	0,00%	0,06%	0,05%
Karolinów	0,19%	0,17%	0,37%	0,12%	0,00%	0,00%	0,11%	0,04%
Kozia Wieś	0,31%	0,11%	0,05%	0,03%	0,00%	0,00%	0,06%	0,05%
Krasocin	0,61%	0,41%	0,18%	0,18%	0,02%	0,04%	0,36%	0,18%
Lipie	0,30%	0,06%	0,10%	0,06%	0,00%	0,00%	0,07%	0,02%
Ludynia	0,20%	0,11%	0,30%	0,01%	0,00%	0,00%	0,10%	0,06%
Mieczyn	0,43%	0,18%	0,27%	0,03%	0,00%	0,00%	0,13%	0,06%
Nowy Dwór	0,13%	0,09%	0,06%	0,00%	0,00%	0,00%	0,06%	0,06%
Oleszno	0,66%	0,40%	0,59%	0,00%	0,02%	0,00%	0,34%	0,17%
Ostrów	0,21%	0,06%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%	0,12%	0,06%
Skorków	0,08%	0,05%	0,26%	0,04%	0,00%	0,00%	0,16%	0,06%

Sołectwo	Udział osób ubogich w ludności gminy	Udział osób z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ludności gminy	Udział osób niepełnosprawnych w ludności gminy	Udział osób uzależnionych od alkoholu w ludności gminy	Odsetek kradzieży mienia w ludności gminy	Odsetek kradzieży z włamaniem w ludności gminy	Udział osób bezrobotnych w ludności gminy	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ludności gminy
Stojewsko	0,10%	0,14%	0,09%	0,00%	0,00%	0,01%	0,08%	0,05%
Sułków	0,16%	0,21%	0,08%	0,14%	0,00%	0,00%	0,14%	0,08%
Świdno	0,24%	0,21%	0,32%	0,00%	0,00%	0,01%	0,18%	0,10%
Wojciechów	0,18%	0,07%	0,23%	0,00%	0,00%	0,00%	0,03%	0,01%
Wola Świdzińska	0,21%	0,03%	0,05%	0,00%	0,00%	0,00%	0,03%	0,02%
Występy	0,10%	0,10%	0,34%	0,06%	0,00%	0,01%	0,18%	0,09%
Zabrody	0,25%	0,02%	0,12%	0,04%	0,01%	0,00%	0,04%	0,02%

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 3 Największe natężenie problemów społecznych na terenie gminy Krasocin

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://krasocin.e-mapa.net/>

4.3. Problemy gospodarcze

Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze

Na lokalnym rynku pracy w Krasocinie dominują dwa przedsiębiorstwa: Zakłady Wapiennicze „Lhoist” Sp. z o.o. w Bukowej oraz Tartak „Olczyk” w Świdnie. Najliczniejszą grupę podmiotów gospodarczych na terenie gminy stanowiły te zajmujące się przetwórstwem przemysłowym, handlem hurtowym i detalicznym, w tym naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle (203) oraz budownictwo (198).

Należy jednak podkreślić, że bezpośredni związek ze zjawiskiem bezrobocia i wykluczenia społecznego, a więc problemami znajdującymi się w obrębie zainteresowania rewitalizacji, jest kwestia potencjału drobnych firm, najczęściej mikroprzedsiębiorców, mocno związanych z lokalnym środowiskiem. Zgodnie bowiem z występującą zależnością, im wyższy jest poziom przedsiębiorczości, tym większy jest stopień aktywizacji zawodowej mieszkańców, co wpływa na ograniczenia problemów społecznych, takich jak bezrobocie, ubóstwo, przemoc w rodzinie i alkoholizm czy zła kondycja zdrowotna (problem z dostępem do płatnych usług medycznych).

Miejscowościami, w których nie zarejestrowano żadnych nowych podmiotów gospodarczych, są:

- Borowiec,
- Jakubów,
- Zabrody.

Tabela 14 Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w gminie Krasocin

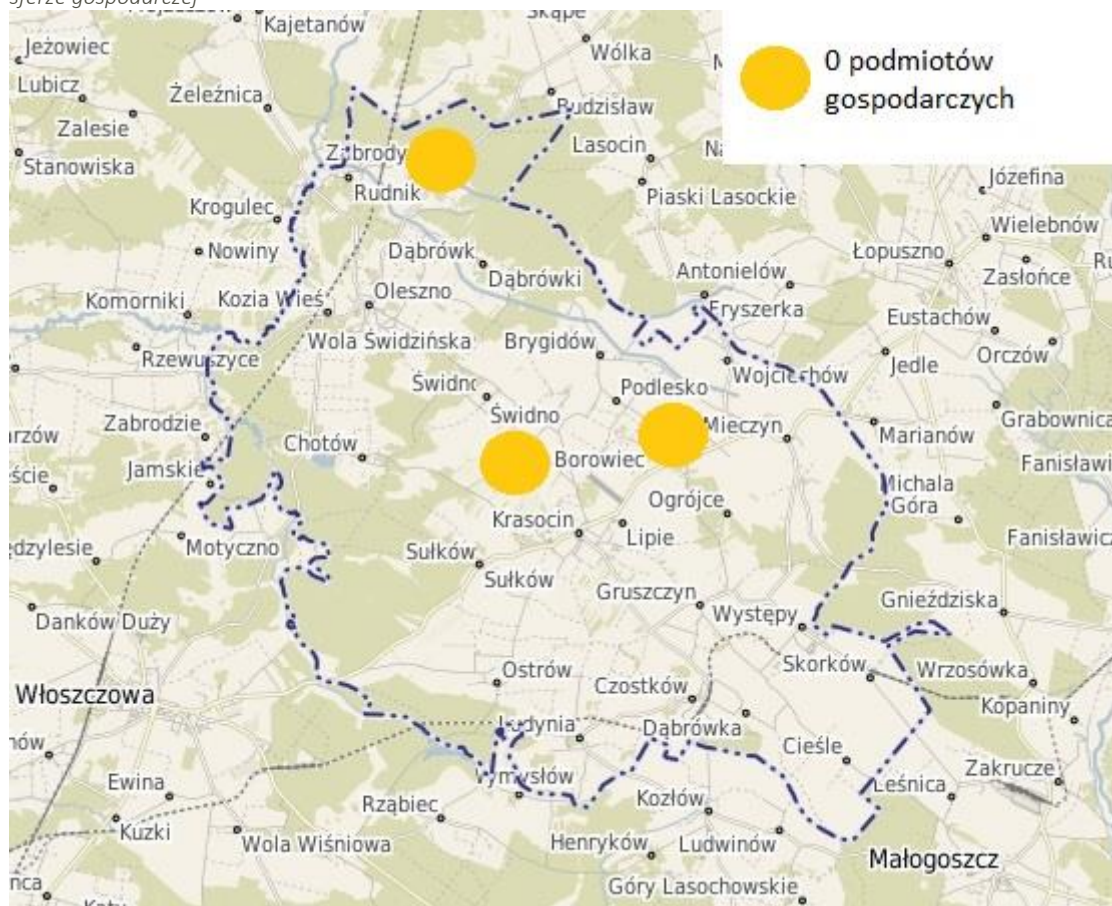
Sołectwo	Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze
Borowiec	0,00%
Bukowa	0,09%
Brygidów	1,44%
Chotów	0,58%
Cieśle	0,67%
Czostków	1,32%
Dąbrówka	3,15%
Gruszczyn	1,12%
Jakubów	0,00%
Karolinów	3,21%

Sołectwo	Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze
Kozia Wieś	1,77%
Krasocin	1,06%
Lipie	0,43%
Ludynia	1,37%
Mieczyn	1,01%
Nowy Dwór	1,69%
Oleszno	1,30%
Ostrów	1,06%
Skorków	3,17%
Stojewsko	0,64%
Sułków	0,28%
Świdno	0,54%
Wojciechów	3,08%
Wola Świdzińska	0,69%
Występy	1,20%
Zabrody	0,00%

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 4 Miejscowości, w których nie zarejestrowano nowych podmiotów gospodarczych – największe zdegradowanie w sferze gospodarczej

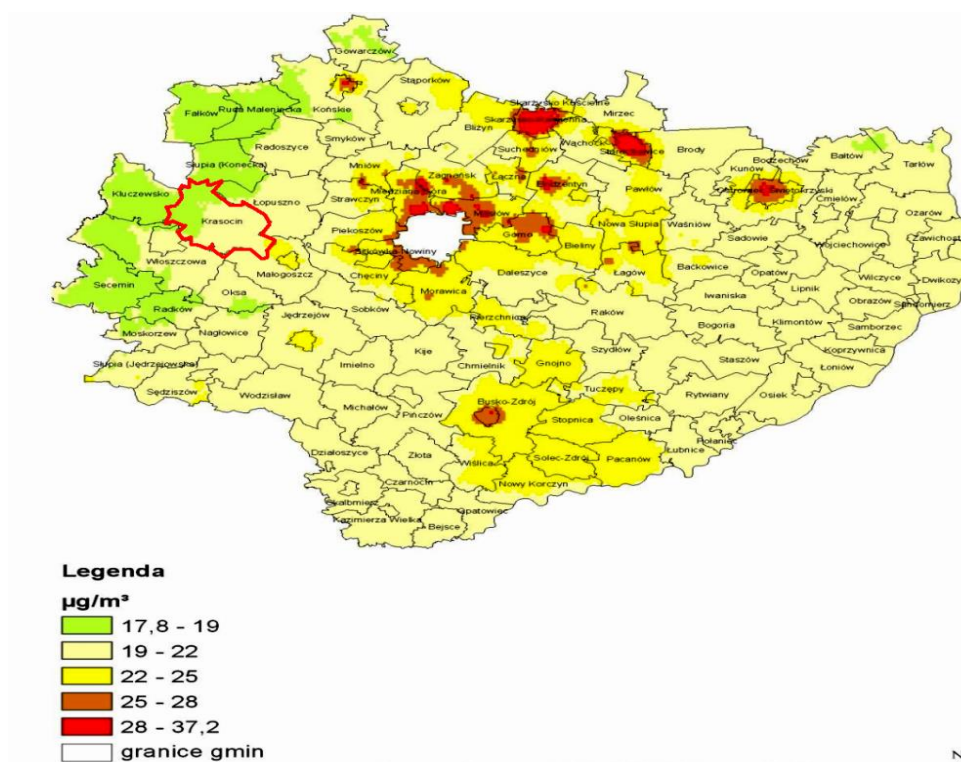

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://krasocin.e-mapa.net/>

4.4. Problemy środowiskowe

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu możliwie najlepszej jego jakości, głównie poprzez nie przekraczanie dopuszczalnych norm występujących w powietrzu substancji. „Wytyczne do rocznej oceny jakości powietrza” określają dopuszczalne poziomy: ozonu, benzenu (C₆H₆), dwutlenku azotu (NO₂), tlenków azotu (NO_x), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), pyłu zawieszonego PM₁₀, zawartego w tym pyłu ołowiu (Pb), arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu oraz pyłu PM_{2,5}. Województwo świętokrzyskie podzielone zostało na dwie

strefy: miasto Kielce oraz strefę świętokrzyską. W wyniku analizy obu strefom przyporządkowano klasę C z powodu przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀, poziomu dopuszczalnego i docelowego pyłu PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Obszar województwa (obie strefy) przyporządkowano do klasy D2 z uwagi na przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu. Strefy o klasie C zobligowane są do opracowania programu ochrony powietrza, zaś strefy o klasie D2 powinny podjąć długoterminowe działania naprawcze¹².

W gminie głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza są przedsiębiorstwa – „Lhoist Bukowa” Sp. z o.o. w Bukowej i Zakład Produkcji Silikatów Ludynia Sp. z o.o. emitujące rocznie powyżej 500 ton pyłów i gazów (nie licząc CO₂). Emisja z obu zakładów łącznie wynosi (na rok):

¹² Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krasocin na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020.

- SO₂ – 102,3 Mg,
- NO₂ – 105,2 Mg,
- CO – 4259,3 Mg,
- CO₂ – 459892,7 Mg,
- pyły – 88,4 Mg.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna we Włoszczowej bada pomiary opadu pyłu oraz innych parametrów jakości powietrza atmosferycznego w miejscach sąsiadujących z zakładami. Pomiary wskazują, że wartości dopuszczalne nie zostały przekroczone¹³.

Poniżej przedstawiona została natomiast lokalizacja wyrobów azbestowych na terenie gminy Krasocin. Największa część azbestu z terenu gminy znajduje się w Olesznie (10,62% powierzchni wszystkich wyrobów azbestowych), Cieślach (8,89%), Krasocinie (7,99%), Skorkowie (7,78%) i Ostrowie (7,63%). Zagrożenie wyrobami azbestowymi wyraża się trzema stopniami pilności ich usunięcia. Stopień I oznacza wymóg pilnego usunięcia wyrobów azbestowych lub ich zabezpieczenie. Stopień II oznacza wymóg ponownej oceny w terminie do 1 roku, natomiast Stopień III wymóg ponownej oceny w terminie do 5 lat. Ilość zinwentaryzowana ww. wyrobów zawierających azbest wynosi 4 084,271 Mg, a ilość do tej pory usunięta 249,000 Mg. W ramach tej wartości, największy udział przypada na wyroby azbestowe II stopnia, tj. 3 457,707 Mg. Na drugim miejscu pod względem udziału w ogóle wyrobów azbestowych uplasowały się wyroby stopnia III (215,446 Mg). Pozostała część (162,118 Mg) przypada na wyroby azbestowa I stopnia.

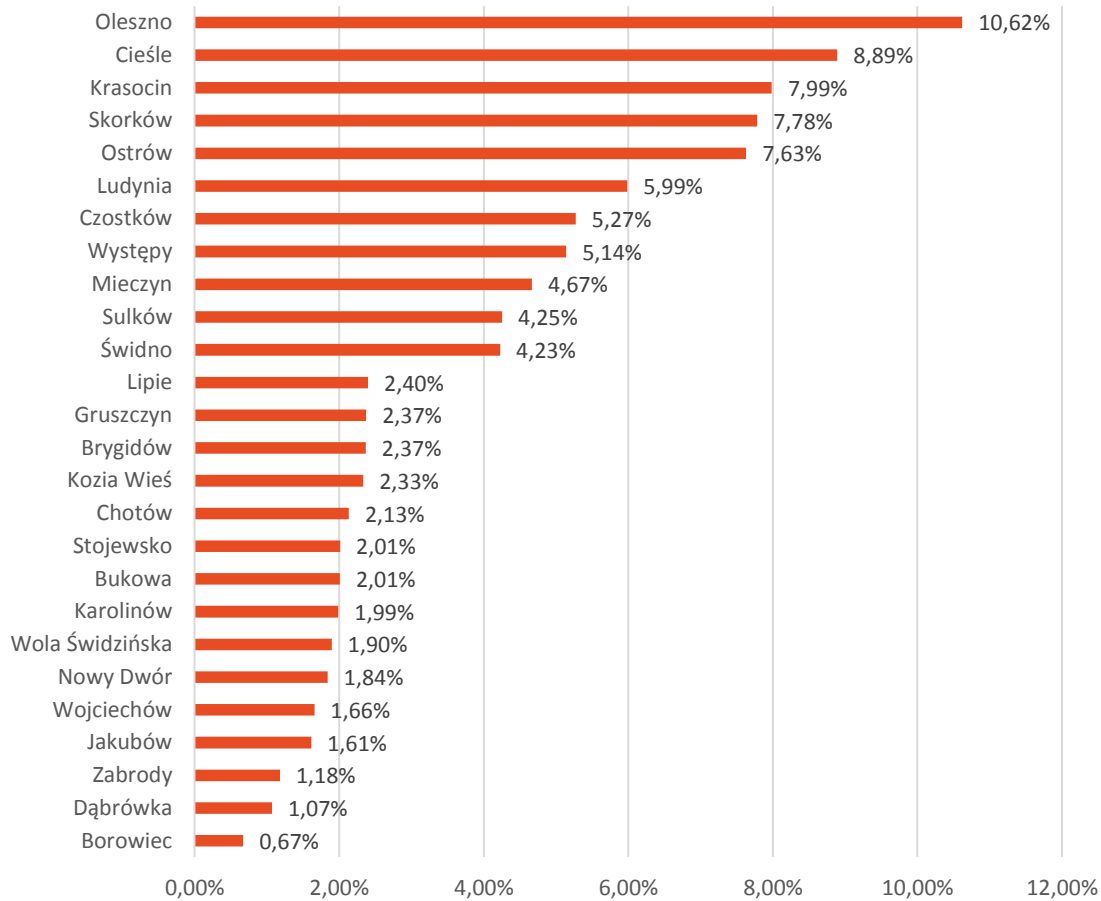
Na poniższym wykresie przedstawiono procent powierzchni wyrobów azbestowych w poszczególnych sołectwach gminy Krasocin:

---

¹³ Tamże.

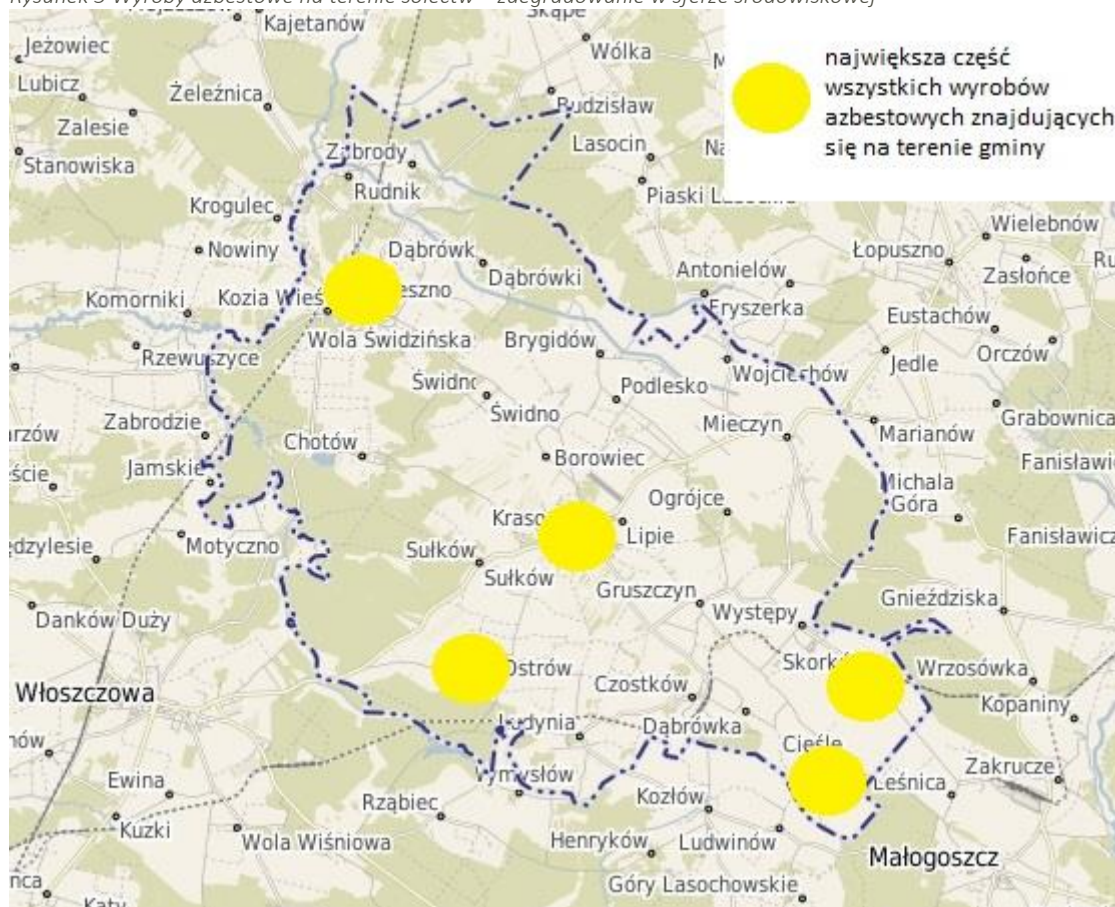

Wykres 32 Azbest na terenie poszczególnych sołectw gminy Krasocin

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 5 Wyroby azbestowe na terenie sołectw – zdegradowanie w sferze środowiskowej

Źródło: opracowanie własne.

4.5. Problemy przestrzenno-funkcjonalne

W gminie znajdują się miejsca i budowle, które wpisane są do rejestru zabytków. Powołując się na rejestr zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego (stan z dnia 29.02.2016 r.), w gminie znajdują się:

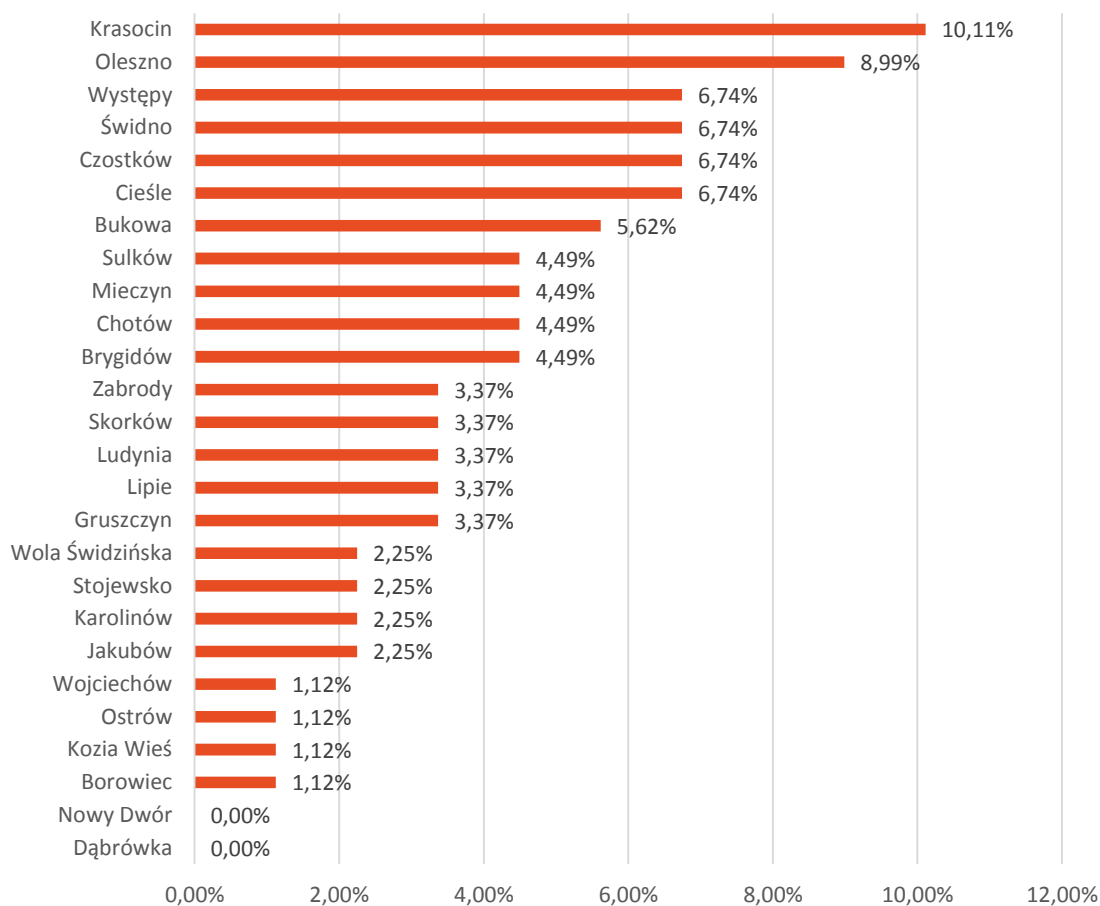
- Chotów – założenie krajobrazowe, nr rej.: 932 z 23.04.1977;
- Krasocin – zespół kościoła par. pw. św. Tekli:
  - kościół, nr rej.: 379 z 15.01.1957 oraz 423 z 21.06.1967
  - wiatrak holender, nr rej.: 797 z 26.02.1958
- Ludynia – zespół dworski:

- dwór, nr rej.: 12 z 09.01.1947 oraz 407 z 21.06.1967
- zbór ariański, nr rej.: 12 z 09.01.19 47 oraz 335 z 03.12.1956 i 408 z 21.06.1967
- park, nr rej.: 12 z 09.01.1947 oraz 673 z 18.12.1957
- Oleszno:
  - kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP, nr rej.: 378 z 14.01.1957 oraz 412 z 21.06.1967
  - zespół pałacowo - parkowy nr rej.: 967 z 17.08.1977; 12.07.2013 (płac, park z układem wolnym)
- Wola Świdzińska – złożenie pofolwarczne nr rej.: 938 z 26.04.1977:
  - Dwór;
  - dziedziniec gospodarczy z zabudowaniami (obora, stodoła),
  - park, nr rej.: 661 z 18.12.1957.

Najwięcej spośród wszystkich zabytków znajduje się na terenie Krasocina (10,11% wszystkich zabytków znajdujących się na terenie gminy), Oleszna (8,99%), Występów, Świdna, Czostkowa i Cieśli (po 6,74%).

Wykres 33 Zabytki na terenie poszczególnych sołectw gminy Krasocin

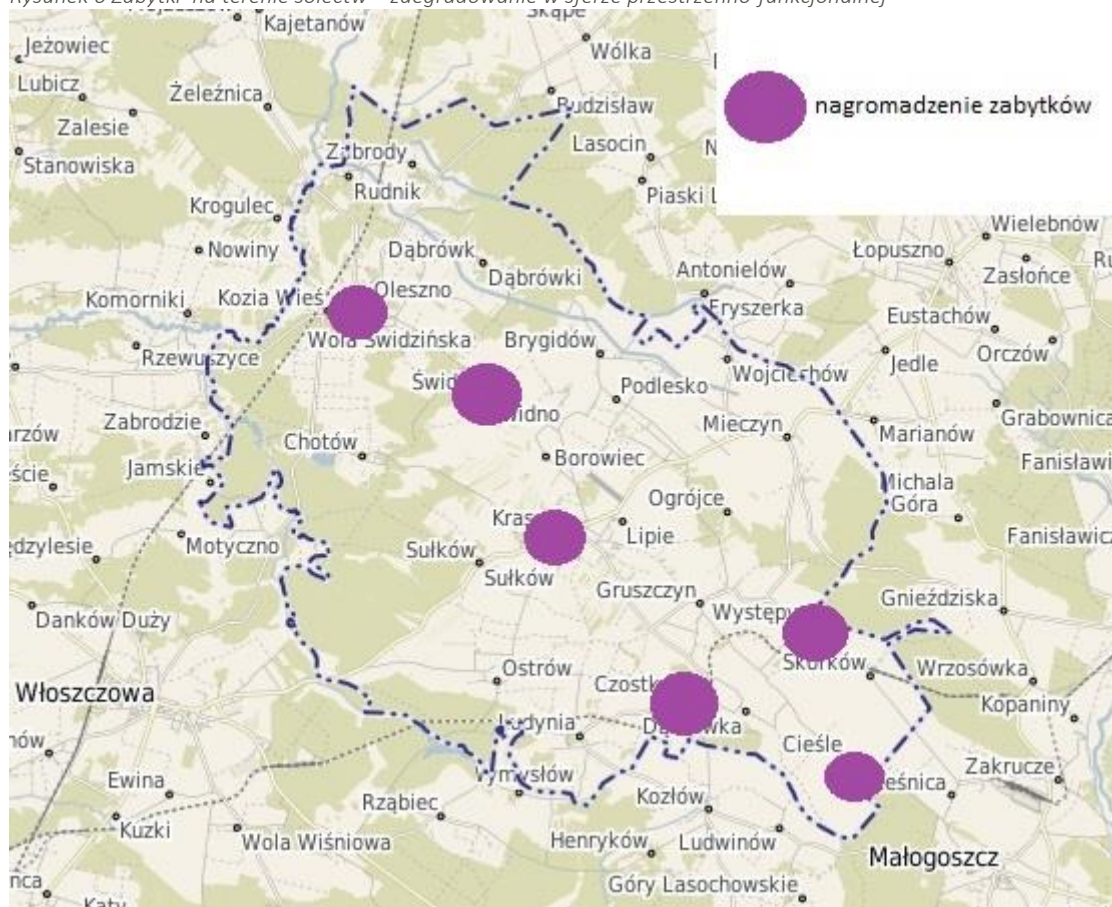

Źródło: opracowanie własne.

Choć z jednej strony zabytki mogą uatrakcyjnić teren, na którym się znajdują, z drugiej strony jednak ze względu na swój wiek (oraz w wielu przypadkach stan) wymagają szczególnej uwagi i nakładów finansowych. Dlatego też za zdegradowane uznano sołectwa, w których znajduje się największa liczba zabytków.

Rysunek 6 Zabytki na terenie sołectw – zdegradowanie w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Źródło: opracowanie własne.

4.6. Problemy techniczne

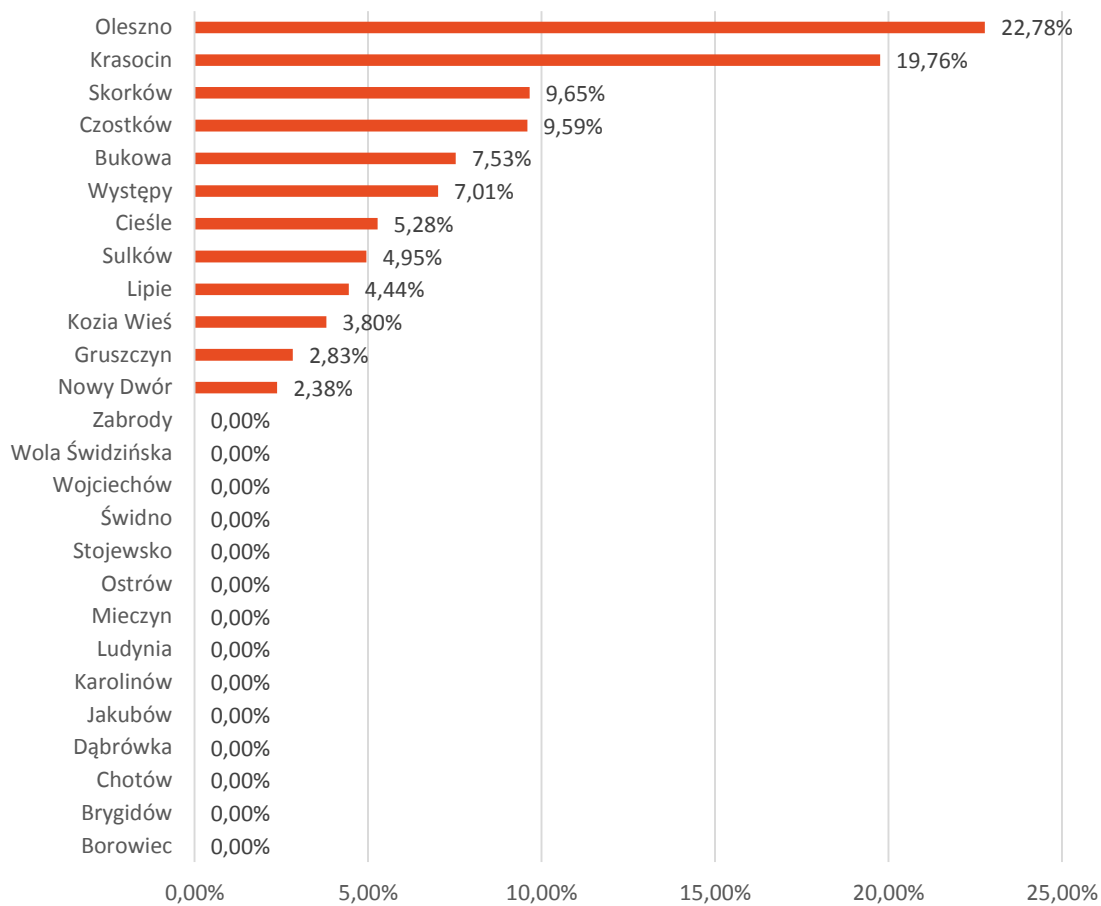
Część obszaru na terenie gminy Krasocin dotknięta jest problemami infrastrukturalnymi i technicznymi. Należy do nich zaliczyć przede wszystkim niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną, złe warunki mieszkaniowe oraz występowanie zdegradowanych obiektów. Wskaźnikiem obrazującym zdegradowanie w sferze technicznej jest liczba umów dot. przyłączenia do sieci kanalizacyjnej. Ani jednej takiej umowy nie podpisano w sołectwach:

- Borowiec;
- Brygidów;
- Chotów;

- Dąbrówka;
- Jakubów;
- Karolinów;
- Ludynia;
- Mieczyn;
- Ostrów;
- Stojewsko;
- Świdno;
- Wojciechów;
- Wola Świdzińska;
- Zabrody.

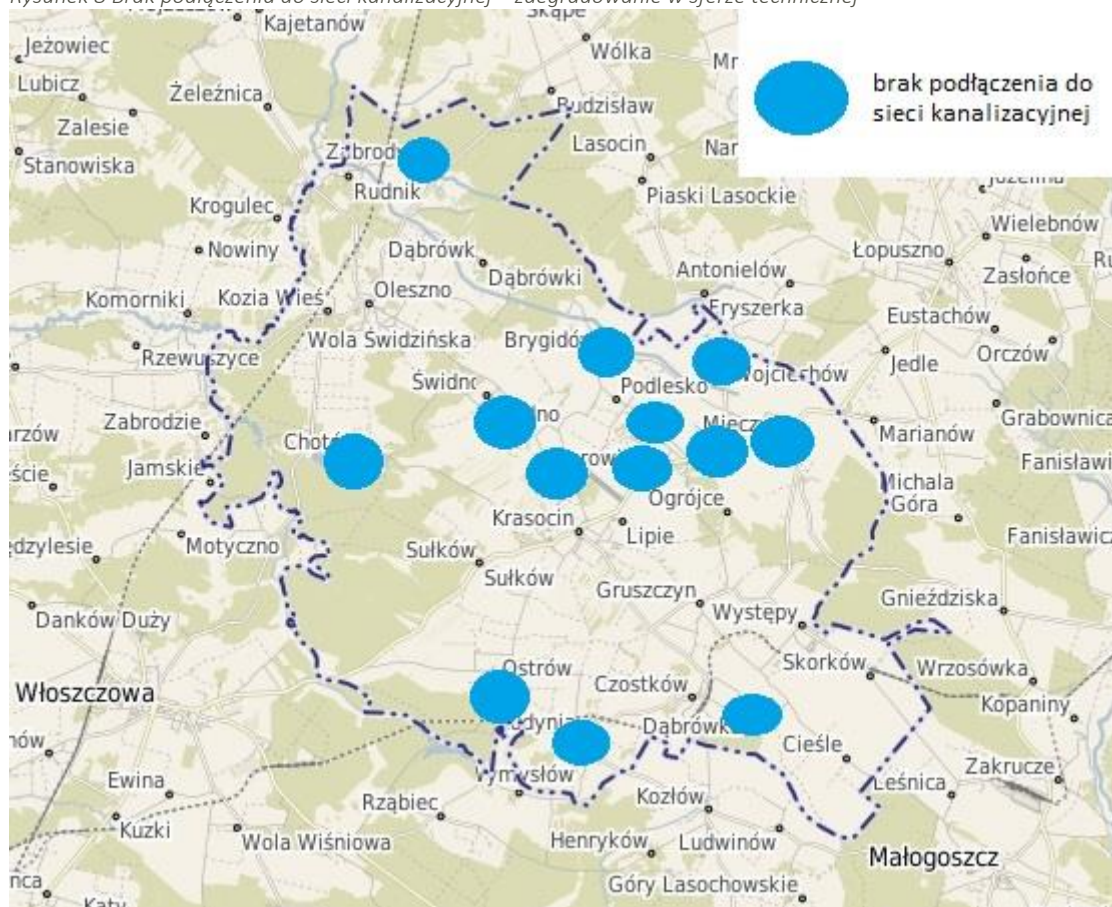
Rysunek 7 Umowy podpisanych umów dot. przyłączenia do sieci kanalizacyjnej

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 8 Brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej – zdegradowanie w sferze technicznej

5. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji określony w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych

5.1. Obszary zdegradowane

Obszary zdegradowane wyznaczono w wyniku rangowania sołectw w gminie, z uwzględnieniem takich czynników jak:

- Przestępczość – liczba kradzieży mienia oraz kradzieży z włamaniem;
- Liczba osób objętych pomocą społeczną ze względu na ubóstwo;
- Liczba osób objętych pomocą społeczną ze względu na bezradność w sprawach wychowawczych;
- Liczba osób objętych pomocą społeczną ze względu na problem alkoholowy;
- Liczba osób objętych pomocą społeczną ze względu na niepełnosprawność;
- Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2015 r.;
- Liczba bezrobotnych oraz długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy;
- Liczba zabytków objętych ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- Powierzchnia wyrobów azbestowych;
- Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej.

W poniższej tabeli zaprezentowano zbiorcze zestawienie analizowanych wskaźników. Dla aspektów dotyczących kradzieży mienia, kradzieży z włamaniem, ubóstwa, bezradności, niepełnosprawności, uzależnienia od alkoholu, liczby osób bezrobotnych, liczby osób długotrwale bezrobotnych oraz liczby zabytków, liczby umów dot. przyłączenia do sieci kanalizacyjnej oraz powierzchni wyrobów azbestowych kolorem czerwonym oznaczono wartości powyżej średniej dla całej gminy. Pozostałe zaprezentowane dane oznaczone kolorem czerwonym wskazują na wartości poniżej średniej.

Tabela 15 Zestawienie wskaźników z wyszczególnieniem sołectw

Miejscowość	Udział kradzieży mienia w ludności gminy	Udział kradzieży z włamaniem w ludności gminy	Udział osób ubogich w ludności gminy	Udział osób z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ludności aminiv	Udział osób niepełnosprawnych w ludności gminy	Udział osób uzależnionych od alkoholu w ludności gminy	Odsetek nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Udział osób bezrobotnych w ludności gminy	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ludności gminy	Udział zabytków na terenie sołectwa w ogólnej liczbie zabytków	Udział powierzchni wyrobów azbestowych na terenie sołectwa w ogólnej powierzchni wyrobów azbestowych na terenie gminy	Udział umów dot. przyłączenia do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie	Suma
Borowiec	0,00%	0,00%	0,06%	0,06%	0,09%	0,00%	0,00%	0,04%	0,01%	1,12%	0,67%	0,00%	2
Bukowa	0,00%	0,00%	0,09%	0,41%	0,54%	0,01%	0,09%	0,41%	0,22%	5,62%	2,01%	7,53%	6
Brygidów	0,00%	0,00%	0,66%	0,40%	0,22%	0,00%	1,44%	0,06%	0,02%	4,49%	2,37%	0,00%	5
Chotów	0,00%	0,00%	0,51%	0,39%	0,20%	0,07%	0,58%	0,07%	0,05%	4,49%	2,13%	0,00%	6
Cieśle	0,00%	0,00%	0,30%	0,29%	0,46%	0,00%	0,67%	0,37%	0,19%	6,74%	8,89%	5,28%	8
Czostków	0,00%	0,01%	0,09%	0,07%	0,38%	0,07%	1,32%	0,28%	0,13%	6,74%	5,27%	9,59%	7
Dąbrówka	0,00%	0,00%	0,09%	0,13%	0,06%	0,00%	3,15%	0,06%	0,03%	0,00%	1,07%	0,00%	1
Gruszczyn	0,00%	0,01%	0,10%	0,04%	0,18%	0,10%	1,12%	0,13%	0,06%	3,37%	2,37%	2,83%	4

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Miejscowość	Udział kradzieży mienia w ludności gminy	Udział kradzieży z włamaniem w ludności gminy	Udział osób ubogich w ludności gminy	Udział osób z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ludności gminy	Udział osób niepełnosprawnych w ludności gminy	Udział osób uzależnionych od alkoholu w ludności gminy	Odszetek nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Udział osób bezrobotnych w ludności gminy	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ludności gminy	Udział zabytków na terenie sołectwa w ogólnej liczbie zabytków	Udział powierzchni wyrobów azbestowych na terenie sołectwa w ogólnej powierzchni wyrobów azbestowych na terenie gminy	Udział umów dot. przyłączenia do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie	Suma
Jakubów	0,00%	0,00%	0,12%	0,16%	0,08%	0,06%	0,00%	0,06%	0,05%	2,25%	1,61%	0,00%	3
Karolinów	0,00%	0,00%	0,19%	0,17%	0,37%	0,12%	3,21%	0,11%	0,04%	2,25%	1,99%	0,00%	4
Kozia Wieś	0,00%	0,00%	0,31%	0,11%	0,05%	0,03%	1,77%	0,06%	0,05%	1,12%	2,33%	3,80%	2
Krasocin	0,02%	0,04%	0,61%	0,41%	0,18%	0,18%	1,06%	0,36%	0,18%	10,11%	7,99%	19,76%	10
Lipie	0,00%	0,00%	0,30%	0,06%	0,10%	0,06%	0,43%	0,07%	0,02%	3,37%	2,40%	4,44%	3
Ludynia	0,00%	0,00%	0,20%	0,11%	0,30%	0,01%	1,37%	0,10%	0,06%	3,37%	5,99%	0,00%	3
Mieczyn	0,00%	0,00%	0,43%	0,18%	0,27%	0,03%	1,01%	0,13%	0,06%	4,49%	4,67%	0,00%	7

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016-2021

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Miejscowość	Udział kradzieży mienia w ludności gminy	Udział kradzieży z włamaniem w ludności gminy	Udział osób ubogich w ludności gminy	Udział osób z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ludności gminy	Udział osób niepełnosprawnych w ludności gminy	Udział osób uzależnionych od alkoholu w ludności gminy	Odszetek nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Udział osób bezrobotnych w ludności gminy	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ludności gminy	Udział zabytków na terenie sołectwa w ogólnej liczbie zabytków	Udział powierzchni wyrobów azbestowych na terenie sołectwa w ogólnej powierzchni wyrobów azbestowych na terenie gminy	Udział umów dot. przyłączenia do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie	Suma
Nowy Dwór	0,00%	0,00%	0,13%	0,09%	0,06%	0,00%	1,69%	0,06%	0,06%	0,00%	1,84%	2,38%	1
Oleszno	0,02%	0,00%	0,66%	0,40%	0,59%	0,00%	1,30%	0,34%	0,17%	8,99%	10,62%	22,78%	8
Ostrów	0,00%	0,00%	0,21%	0,06%	0,07%	0,00%	1,06%	0,12%	0,06%	1,12%	7,63%	0,00%	3
Skorków	0,00%	0,00%	0,08%	0,05%	0,26%	0,04%	3,17%	0,16%	0,06%	3,37%	7,78%	9,65%	4
Stojewsko	0,00%	0,01%	0,10%	0,14%	0,09%	0,00%	0,64%	0,08%	0,05%	2,25%	2,01%	0,00%	3
Sułków	0,00%	0,00%	0,16%	0,21%	0,08%	0,14%	0,28%	0,14%	0,08%	4,49%	4,25%	4,95%	6
Świdno	0,00%	0,01%	0,24%	0,21%	0,32%	0,00%	0,54%	0,18%	0,10%	6,74%	4,23%	0,00%	9
Wojciechów	0,00%	0,00%	0,18%	0,07%	0,23%	0,00%	3,08%	0,03%	0,01%	1,12%	1,66%	0,00%	2

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016-2021

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Miejscowość	Udział kradzieży mienia w ludności gminy	Udział kradzieży z włamaniem w ludności gminy	Udział osób ubogich w ludności gminy	Udział osób z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ludności gminy	Udział osób niepełnosprawnych w ludności gminy	Udział osób uzależnionych od alkoholu w ludności gminy	Odszetek nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Udział osób bezrobotnych w ludności gminy	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ludności gminy	Udział zabytków na terenie sołectwa w ogólnej liczbie zabytków	Udział powierzchni wyrobów azbestowych na terenie sołectwa w ogólnej powierzchni wyrobów azbestowych na terenie gminy	Udział umów dot. przyłączenia do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie	Suma
Wola Świdzińska	0,00%	0,00%	0,21%	0,03%	0,05%	0,00%	0,69%	0,03%	0,02%	2,25%	1,90%	0,00%	2
Występy	0,00%	0,01%	0,10%	0,10%	0,34%	0,06%	1,20%	0,18%	0,09%	6,74%	5,14%	7,01%	7
Zabrody	0,01%	0,00%	0,25%	0,02%	0,12%	0,04%	0,00%	0,04%	0,02%	3,37%	1,18%	0,00%	4
Średnia	0,00%	0,00%	0,25%	0,17%	0,22%	0,04%	1,19%	0,14%	0,07%	1,12%	0,67%	0,00%	2

Źródło: Opracowanie własne

Obszar zdegradowany tworzą sołectwa:

- Krasocin;
- Świdno;
- Cieśle;
- Oleszno;
- Czostków;
- Mieczyn;
- Występy;
- Bukowa;
- Chotów;
- Sulków;
- Brygidów

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016-2021

5.2. Obszary rewitalizacji

Jak określają „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2016-2020”, obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym zamierza się prowadzić rewitalizację. Cechuje go koncentracja negatywnych zjawisk oraz znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Obszar rewitalizacji został wybrany na podstawie dogłębnej analizy wskaźników dostarczonych przez lokalne instytucje, diagnozy społeczno-gospodarczej, opinii społeczności lokalnej wyrażonej podczas przeprowadzonych wywiadów ankietowych i konsultacji społecznych oraz wiedzy i doświadczenia pracowników Urzędu Gminy, którzy bardzo dobrze znają badane obszary i ich mieszkańców.

Do rewitalizacji wybrane zostały następujące obszary:

- Krasocin,
- Oleszno,
- Świdno.

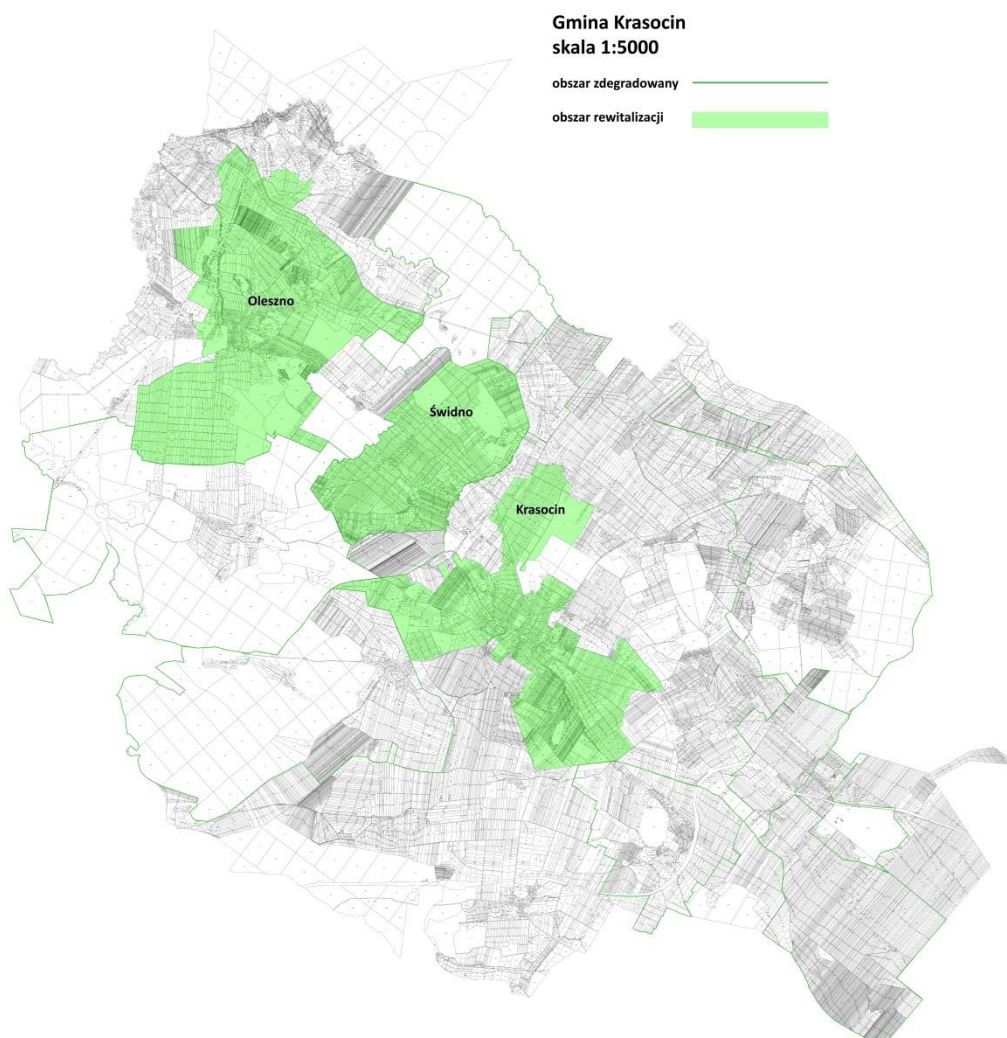
Wybrany obszar zamieszkuje 2659 osób, czyli 26,2% mieszkańców całej gminy, dzięki czemu z działań rewitalizacyjnych w bezpośredni sposób skorzysta możliwie największa liczba osób.

Liczba ludności

2659, tj. 26,2% ludności gminy

Poniższe rysunki przedstawiają mapę obszaru rewitalizacji na tle obszarów zdegradowanych oraz mapy poszczególnych sołectw przeznaczonych do rewitalizacji.

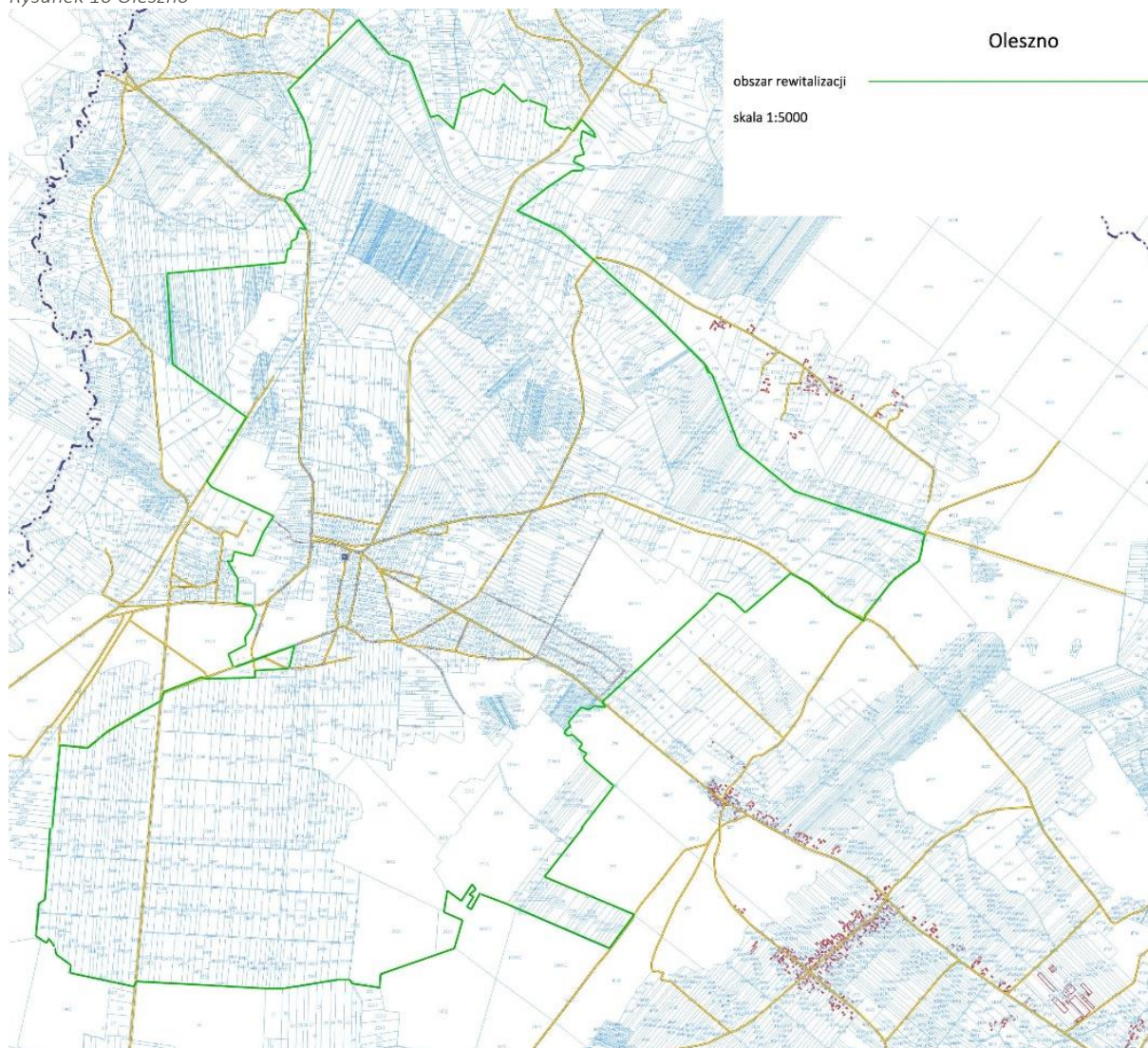

Rysunek 9 Krasocin

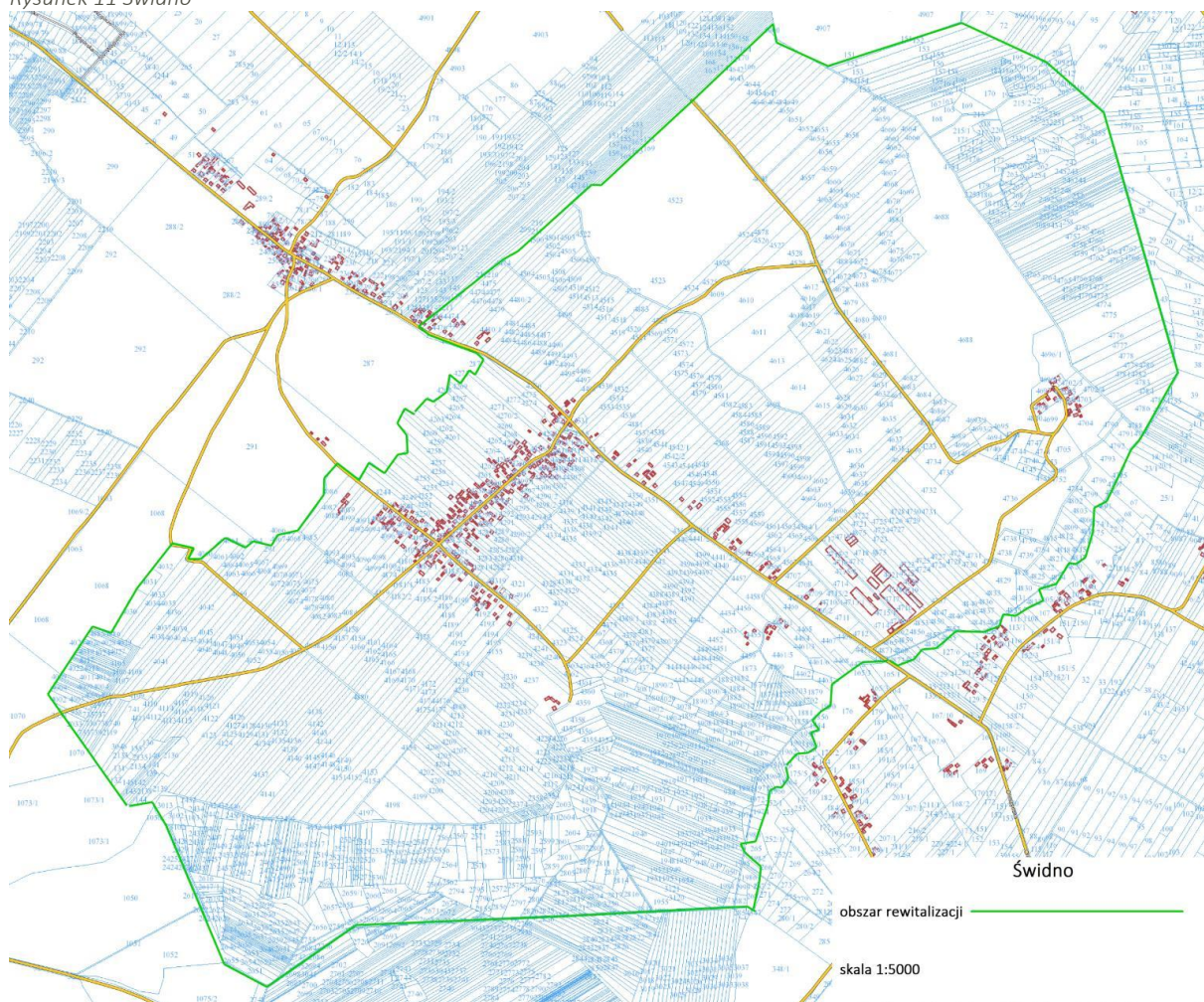
Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanej mapy ewidencyjnej Gminy

Rysunek 10 Oleszno

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanej mapy ewidencyjnej Gminy

Rysunek 11 Świdno

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanej mapy ewidencyjnej Gminy

Zgromadzone dane wskazują, że to właśnie te trzy wsie są obszarami najbardziej zdegradowanymi spośród całego terenu gminy i predysponują do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi.

Krasocin w ramach prowadzonych analiz znalazł się na pierwszym miejscu pod względem liczby obszarów kryzysowych. Miejscowość ta uznana została za zdegradowaną w oparciu o 10

wskaźników. Oleszno i Świdno również charakteryzują się szeregiem wskaźników (kolejno 8 i 9), świadczących o występowaniu obszarów kryzysowych.

Dokładne dane w tym zakresie prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela 16 Obszary kryzysowe w podsystemach społecznych i gospodarczych na podstawie których przeprowadzona została delimitacja obszarów przeznaczonych do rewitalizacji

Miejscowość	Wskaźnik	Średnia dla miejscowości	Średnia dla gminy
Krasocin	Kradzież mienia	0,02%	0,00%
	Kradzież z włamaniem	0,04%	0,00%
	Ubóstwo	0,61%	0,25%
	Bezradność w sprawach wychowawczo-opiekuńczych	0,41%	0,17%
	Alkoholizm	0,18%	0,04%
	Niepełnosprawność	0,18%	0,22%
	Udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze regon w 2015 r.	1,06%	1,61%
	Osoby bezrobotne	0,36%	0,14%
	Osoby długotrwale bezrobotne	0,18%	0,07%
	Liczba zabytków	10,11%	3,85%
	Powierzchnia wyrobów azbestowych	7,99%	3,85%
	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji	19,76%	3,85%
Oleszno	Kradzież mienia	0,02%	0,00%
	Kradzież z włamaniem	0,00%	0,00%
	Ubóstwo	0,66%	0,25%
	Bezradność w sprawach wychowawczo-opiekuńczych	0,40%	0,17%
	Alkoholizm	0,00%	0,04%
	Niepełnosprawność	0,59%	0,22%
	Udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze regon w 2015 r.	1,30%	1,61%
	Osoby bezrobotne	0,34%	0,14%
	Osoby długotrwale bezrobotne	0,17%	0,07%
	Liczba zabytków	8,99%	3,85%
	Powierzchnia wyrobów azbestowych	10,62%	3,85%
	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji	22,78%	3,85%
Świdno	Kradzież mienia		0,00%
	Kradzież z włamaniem	0,01%	0,00%

	Ubóstwo	0,24%	0,25%
	Bezradność w sprawach wychowawczo-opiekuńczych	0,21%	0,17%
	Alkoholizm	0,00%	0,04%
	Niepełnosprawność	0,32%	0,22%
	Udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze regon w 2015 r.	0,54%	1,61%
	Osoby bezrobotne	0,18%	0,14%
	Osoby długotrwale bezrobotne	0,10%	0,07%
	Liczba zabytków	6,74%	3,85%
	Powierzchnia wyrobów azbestowych	4,23%	3,85%
	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji	0,00%	3,85%

Źródło: Opracowanie własne.

5.3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Wskaźniki społeczne i gospodarcze świadczą o tym, że istnieje realna potrzeba interwencji na terenie wybranych wsi. Najczęstszymi problemami, z którymi borykają się osoby mieszkające na obszarze wskazanym do rewitalizacji jest ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezrobocie oraz niski poziom przedsiębiorczości. Zauważyć można również pewnego rodzaju przenikanie i nawarstwianie się zjawisk problemowych. Wysoki poziom ubóstwa spowodowany jest w dużej mierze bezrobociem i problemami alkoholowymi. Uzależnienie od alkoholu może być spowodowane długotrwałym bezrobociem, życiową bezradnością i poczuciem beznadziejności. Z kolei bezrobocie może być spowodowane alkoholizmem. Należy zaznaczyć, iż praca socjalna ze społecznością obciążoną tymi problemami jest wyjątkowo trudna, a długotrwałe korzystanie z pomocy społecznej prowadzi do zniechęcenia w kwestii podejmowania działań aktywizacyjnych mających prowadzić do wyjścia z trudnej sytuacji, w której się znalazły.

Na terenie rewitalizacji mieszka znaczna liczba osób traktujących gminę, jako „sypialnię” - ograniczają się do zaspokajania w niej podstawowych funkcji społecznych – zakupy spożywcze, szkoła dla dzieci, kościoły. W życiu społecznym funkcjonują raczej emeryci, którzy

mają więcej czasu na spotkania (w Krasocinie działa Klub Seniora i bibliotek publiczna silnie animująca seniorów; w Olesznie seniorska orkiestra strażacka, chór „Melodia”), śledzą zebrania sołeckie, wydarzenia i rozwój gminy. Duże pole do animacji pozaszkolnej jest wśród dzieci i młodzieży – bardzo ważne, żeby zaoferować im coś więcej niż Internet (Orkiestra, taniec). Osoby w wieku produkcyjnym, szczególnie pracujące poza gminą, rzadko angażują się społecznie, nie śledzą rozwoju gminy, wydarzeń, czy też projektów aktywizacyjnych, konsultacji społecznych przedsięwzięć, planów itp. Widać to choćby podczas konsultacji GPR, czy innych strategii, zebraniach sołeckich, przygotowań do projektów dla mieszkańców (OZE). Zapracowani zawodowo, skupieni na własnym prywatnym życiu, są dużo trudniejsi we współpracy wiejskiej – albo niezaangażowani, albo aktywni dopiero w trakcie sprawy, która silnie dotknie ich domostwa.

Charakterystyczne dla obszarów rewitalizacji jest coraz częstsze odchodzenie od rolnictwa, stanowiącego wcześniej podstawę utrzymania na wsi. To proces ważny, de facto pozytywny z punktu widzenia gospodarki, lecz część społeczeństwa nie potrafi odnaleźć się w nowej rzeczywistości. Jest to dla nich nie tylko zmiana pracy, ale całego stylu życia, nawyków i przyzwyczajzeń. Wzrasta przez to ich roszczeniowość w stosunku do państwa, trudność w odnalezieniu się powoduje frustrację i patologie, nie rozwija się przedsiębiorczość i samodzielność. Skutkuje to stale powiększającym się zróżnicowaniem społeczeństwa – pod względem materialnym, kulturowym i zawodowym. Stan kryzysowy, w jakim znalazły się obszary tych sołectw, w dużej mierze objawia się zamknięciem społeczeństwa w domach, brakiem aktywności społecznej i kulturalnej oraz niechęcią do zmian i działania.

Znaczna część lokalnej ludności zatrudniona jest w tartaku „Olczyk” w Świdnie, na terenie rewitalizacji działa też stosunkowo dużo małych firm, gdzie ludzie utrzymują się z samozatrudnienia. Bardzo duża grupa ludzi dojeżdża do pracy we Włoszczowie i dalszych ośrodków miejskich (m.in. Kielce) lub, co szczególnie widoczne jest wśród osób młodych, wyemigrowała za granicę (Norwegia, Wyspy Brytyjskie) lub dużych miast Polski. Powoduje to z jednej strony spadek liczby ludności na obszarach rewitalizowanych, ale też osłabienie więzi

społecznych, rodzinnych, tożsamości lokalnej. Z punktu widzenia tych zależności ważna jest realizacja przedsięwzięć budujących lokalną tożsamość, przywiązanie do tych stron, ale przede wszystkim przez budowę infrastruktury, która polepszy jakość życia i komunikację z innymi ośrodkami (kanalizacja, drogi), ułatwi życie rodzinne i edukację (budowa przedszkola, poprawa warunków edukacji, w tym pozaszkolnej i pozaformalnej, poprawa infrastruktury sportowej).

Te obszary (szczególnie Krasocin i Oleszno) mają ponadto silne tradycje w gminie. Gmina nie posiada wyraźnego centrum, wcześniej obie miejscowości były osobnymi gminami. W PRL wybudowano w gminie trzeci ośrodek dużego skupiska ludności – osiedle przyzakładowe Bukowa (obecnie sołectwo). Wszystkie trzy miejscowości silnie ze sobą rywalizowały, do dziś dnia taki spór istnieje, szczególnie z uwagi na aspekt historyczny między Krasocinem i Oleszнем. Te tarcia na przestrzeni po '89r. powodują szczególne problemy z ulokowaniem strategicznym inwestycji gminy, czy podziału innych środków.

Przekwalifikowanie rolników może stanowić potencjał obszaru i prowadzić do rozwoju gospodarczego poprzez rozwój usług. Także rozwój zakładu „Olczyk” może stanowić potencjał gospodarczy, ale i społeczny – rozwój ekonomiczny poprawi jakość życia i zmniejszy skalę problemów społecznych.

Potencjał kulturowy i społeczny Krasocina i Oleszna jest relatywnie duży. To miejscowości z historią, którą można śmiało wykorzystać do kreowania lokalnej tożsamości, ale także jako atut promocyjny i turystyczny. Krasociński wiatrak sto lat temu tętnił życiem, a przez lata był żywym symbolem Krasocina i gospodarności jego mieszkańców. W latach '80 na krótko, po renowacji, stał się Muzeum Chleba, co wyraźnie żyje w świadomości mieszkańców do dziś. Odnowienie wiatraka i odpowiednie zagospodarowanie infrastruktury komercyjnej (gastronomia, stacja paliw, parking, myjnia, diagnostyka) może skutecznie ożywić tę część Krasocina dla turystów, którzy zatrzymają się w Krasocinie właśnie dzięki wiatrakowi, a także dla mieszkańców – mieszkańcy będą mogli korzystać z ww. usług na terenie swojego miejsca zamieszkania, nie zaś w sąsiedniej Włoszczowie, jak do tej pory.

Podobnie sprawa wygląda z tutejszymi kościołami – ten w Krasocinie, ostatnio po zagospodarowaniu terenu wokół, po dalszych pracach remontowych, konserwacji zabytkowej części, może stać się kolejnym przystankiem na wycieczce, która wiedzie od wiatraka w głąb Krasocina, ku parku historii Krasocina (wokół zabytkowej Groty NMP). Również w Olesznie, aspekt turystyczno-historyczny jest niezwykle mocny – zabytkowy kościół po renowacji będzie ważnym przystankiem na mapie województwa, zaś infrastruktura rekreacyjna przy zbiornikach wodnych oraz skwer w centralnej części miejscowości, będą przyciągać coraz więcej osób.

Na tym obszarze na pewno porównując inne obszary gminy, a nawet województwa istnieją prężne Ochotnicze Straże Pożarne. W każdej z trzech miejscowości. OSP z Krasocina, Oleszna i Świdna jako jedyne w gminie (na 12 jednostek) biorą udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych. OSP Krasocin i OSP Oleszno znajdują się ponadto w strukturach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG). Wszystkie z trzech jednostek działają również prężnie w sferach społeczno-kulturalnych. W tych miejscowościach to remizy są centrum życia społecznego – wokół nich kręci się, przy braku gminnego ośrodka kultury, życie. W Krasocinie tzw. „stara remiza” jest siedzibą jednej z najlepszych Orkiestr strażackich w Polsce oraz jej grupy tanecznej, a także koła Gospodyń Wiejskich. Miejsce jednak jest obecnie stanowczo za mały na rozmach aktywności tych grup oraz społeczne potrzeby. W nowej remizie koncentruje się baza działalności operacyjnej jednostki – wozy bojowe, sprzęt pożarniczy, szkolenia oraz Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza. W Olesznie w strażnicy odbywają się lokalne uroczystości, przy niej regularne lokalne festyny, ale jest to też siedziba jednostki bojowej. Podobnie straż skupia działalność przeciwpożarową i społeczną w Świdnie, gdzie jednostka spoza KSRG odnotowuje ponadprzeciętną aktywność bojową oraz społeczną (akcje społeczne, sportowe, charytatywne, kulturalne, rozrywkowe).

Szansą dla obszaru, ale również dla całej gminy może stać się także lokalizacja. Wbrew pozorom rozbudowująca się infrastruktura w regionie może pomóc w komunikacji ludności z większymi ośrodkami miejskimi (zarówno w sferze zawodowej jak i edukacyjnej). Główny

potencjał stanowią przebudowana droga 786 łącząca Kielce z Częstochową, bliskość Centralnej Magistrali Kolejowej (Włoszczowa) oraz przebudowywana droga krajowa nr 7 łącząca Kraków z Warszawą. Już teraz widoczne jest lokalne zjawisko ludności, która pracuje w Warszawie, a mieszka w rejonie Włoszczowy. Szybka komunikacja właśnie ze stolicą, Krakowem, Śląskiem czy Łodzią pozwala na osiedlanie się ludzi w gminie przy łączeniu pracy zawodowej (dorywczej, lub stałej) w większych ośrodkach miejskich.

6. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego (planowany efekt rewitalizacji)

Podstawą do sformułowania wizji wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego były przede wszystkim przeprowadzone konsultacje społeczne oraz dogłębna analiza sytuacji społeczno-gospodarczej. Rewitalizacja Krasocina, Świdna i Oleszna przebiegać będzie w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, zakładające równowagę pomiędzy rozwojem społecznym, gospodarczym i infrastrukturalnym.

Proponowana wizja wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego brzmi:

**Krasocin, Oleszno i Świdno terenami
ożywionymi społecznie i kulturalnie,
przyjaznymi mieszkańcom,
przedsiębiorcom i turystom,
zapewniającymi atrakcyjne warunki do
życia**

Po przeprowadzeniu założonych działań rewitalizacyjnych, Krasocin, Oleszno i Świdno staną się centrum społeczno-kulturalnym gminy, obszarami atrakcyjnymi dla mieszkańców, przedsiębiorców oraz turystów. Wyremontowane placówki użyteczności publicznej staną się miejscem aktywizacji, integracji i wsparcia. Działania społeczne spowodują wzrost samodzielności osób wykluczonych, co z kolei wpłynie na zmniejszenie liczby beneficjentów Pomocy Społecznej. Wsparciem objęte zostaną dzieci – poprawi się jakość ich kształcenia, zostaną także wyrównane szanse edukacyjne dzieci mających problemy z nauką.

Dotychczasowy niedobór zajęć kulturalnych i sportowych zostanie zaspokojony, mieszkańcy będą mogli spędzać czas aktywnie.

Dzięki inwestycjom technicznym (m.in. dzięki budowie kanalizacji sanitarnej w Świdnie) znacznie poprawi się jakość życia mieszkańców. Zdegradowane budynki użyteczności publicznej zostaną odremontowane, co pozwoli na poprawę poziomu funkcjonalności oraz atrakcyjności obszaru zdegradowanego. Dzięki modernizacji zostanie podniesiony komfort i bezpieczeństwo korzystania z obiektów użyteczności publicznej służących najbardziej potrzebującym mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Poprawa estetyki obszaru wpłynie pozytywnie na lokowanie nieruchomości i inwestycji przez prywatnych właścicieli i inwestorów na terenach wyznaczonych do rewitalizacji.

7. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Krasocin opiera się na kompleksowym wyprowadzaniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki.

Krasocin, Oleszno i Świdno to miejscowości, których układ przestrzenny, bogactwo zabytków wpisanych do gminnego rejestru oraz położenie geograficzne tworzą potencjał do rozwoju i aktywizacji mieszkańców. Szczególna poprawa widoczna będzie dla mieszkańców, których poziom życia znacznie wzrośnie.

Rewitalizację Krasocina, Oleszna i Świdna zaplanowano w formie kierunków interwencji wyodrębnionych na podstawie analizy danych zastanych, konsultacji społecznych oraz diagnozy potrzeb i problemów rewitalizacyjnych. Dziedziny te odpowiadają na zidentyfikowane zjawiska kryzysowe realizując cel strategiczny Gminnego Programu Rewitalizacyjnego, jakim jest zniwelowanie nasycenia zjawisk negatywnych i obszarów problemowych oraz ożywienie społeczno-gospodarcze gminy Krasocin przy partycypacji i zaangażowaniu zróżnicowanych grup interesariuszy Programu.

7.1. Rekomendowane kierunki interwencji

Realizacja celu strategicznego Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Krasocin zaprowadzi przede wszystkim do wyprowadzenia zdiagnozowanego terenu ze stanu kryzysowego, zwiększenia możliwości rozwojowych obszaru zdegradowanego oraz do aktywizacji społeczności lokalnej.

WIZJA

CELE

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i aktywizacja mieszkańców

Poprawa jakości przestrzeni publicznej i ochrona dziedzictwa kulturowego

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Wsparcie i wyrównanie szans osób wykluczonych	Poprawa jakości infrastruktury społecznej i rekreacyjnej
Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	Rozwój i poprawa jakości infrastruktury technicznej
Aktywizacja i integracja społeczna i kulturalna	Ochrona dziedzictwa kulturowego

7.2. Opis kierunków interwencji i celów rewitalizacyjnych

CEL: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i aktywizacja mieszkańców

Głównym celem rewitalizacji jest podwyższenie jakości życia mieszkańców rewitalizowanego obszaru oraz ogółu lokalnej społeczności.

Analiza problemów społecznych występujących na terenie obszarów rewitalizacji wykazała skupienie na obszarze zdegradowanym wielu negatywnych zjawisk, takich jak ubóstwo, alkoholizm, niepełnosprawność czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wysoki udział stanowiły także osoby bezrobotne (w tym także długotrwale bezrobotne), a odsetek nowopowstałych podmiotów gospodarczych jest niewielki, co oznacza zastój gospodarczy. Ponadto, wywiady z przedstawicielami Urzędu oraz GOPSu oraz frekwencja na konsultacjach społecznych wykazały niewielką aktywność społeczną mieszkańców. Nie mają oni miejsca, które mobilizowałoby ich do działania na rzecz otoczenia, na terenie gminy nie działa bowiem żaden dom kultury.

By zwalczyć te problemy planuje się działania na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, aktywizację zawodową oraz aktywizację kulturową i integrację mieszkańców Krasocina, Oleszna i Świdna. W tym celu zorganizowane zostaną działania z zakresu szkoleń, wsparcia psychicznego oraz działań kulturalnych i zagospodarowania miejsc służących rekreacji i integracji.

By przeciwdziałać wykluczeniu należy także wspierać dzieci i młodzież, które z powodu trudności w domu uzyskują niższe niż pozostałe dzieci wyniki w nauce. Celem rewitalizacji jest wyrównać ich szanse edukacyjne i życiowe, by nie dziedziczyły po rodzicach bezradności i bierności.

CEL: Poprawa jakości przestrzeni publicznej i ochrona dziedzictwa kulturowego

Celem działań rewitalizacyjnych jest także wzrost poziomu funkcjonalności obszaru dla mieszkańców poprzez dostosowanie do ich potrzeb infrastruktury publicznej.

Część budynków użyteczności publicznej znajduje się w złym stanie technicznym. W pierwszej kolejności wymagają one termomodernizacji i zagospodarowania zaniedbanych terenów wokół. Budynki są też za małe – Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej ma zbyt małą powierzchnię, by móc utworzyć w niej przedszkole. By pobudzić aktywizację i integrację planowana jest rozbudowa starej remizy oraz zagospodarowanie zbiornika wodnego.

Renowacji wymagają także obiekty zabytkowe, która służyć będzie nie tylko ochronie dziedzictwa kulturowego, ale także wpłynie na rozwój turystyki, a tym samym na rozwój gospodarczy.

Analiza wskaźnikowa oraz ankiety wykazały, że dużym problemem jest także brak podłączenia do kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świdno, dlatego też celem rewitalizacji jest wykonanie podłączeń.

8. Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach całościowego procesu rewitalizacji obszarów zdegradowanych Gminy Krasocin zaplanowano 13 projektów kluczowych oraz 4 projekty komplementarne. Wszystkie wymienione projekty będą miały miejsce na obszarze rewitalizowanym, jednak ich wpływ będzie szerszy, obejmie swoim zasięgiem teren całej gminy.

8.1. Lista A: projekty kluczowe

W poniższej tabeli zostały przedstawione szczegółowe informacje dotyczące projektów, które uznane zostały za projekty priorytetowe. Realizacja przedsięwzięć kluczowych wpłynie na poprawę sytuacji na obszarach rewitalizacji, bez wykonania tych zadań rewitalizacja nie będzie możliwa. Projekty w głównej mierze dotyczą aspektu społecznego – wsparcia osób wykluczonych i bezrobotnych, aktywizacji społeczności lokalnej oraz poprawy komfortu korzystania z budynków użyteczności publicznej i infrastruktury technicznej.

1. Renowacja zabytkowego kościoła w Olesznie

Realizujący projekt: Parafia Rzymsko-katolicka p.w. Wniebowzięcia N.M.P. w Olesznie

Lokalizacja: Kościół parafialny, ul. Kielecka 6, Oleszno

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Kościół w Olesznie wybudowany został w XVII wieku. Po pożarze w 1732 r. kościół został odbudowany. Był odnawiany i konserwowany po drugiej wojnie światowej. Kościół jest murowany, wczesnobarokowy, ołtarze także wczesnobarokowe, w głównym ołtarzu słynący łaskami obraz MB z Dzieciątkiem, przeniesiony z Chotowa do Oleszna w 1680 r. Do parafii należą miejscowości: Oleszno, Chotów, Dąbrówki, Kozia Wieś, Motyczno, Ostra Górka, Porąbki, Rudnik, Świdno, Wola Świdzińska, Zabrody, Żeleźnica.

Budynek kościoła wymaga przeprowadzenia remontu ołtarza bocznego i ołtarza głównego – są one zniszczone przez grzyby. W zakrystii konieczna jest renowacja mebli oraz renowacja ambony, balustrady chóru, strefy organowej, chrzcielnicy i stacji drogi krzyżowej.

Celem głównym projektu jest ochrona dziedzictwa kulturowego, rozwój zasobów kultury oraz poprawa warunków do kultu religijnego mieszkańców wymienionych wyżej miejscowości. Dodatkowo, renowacja kościoła może wpłynąć na zwiększenie liczby turystów, co wiązać się będzie z rozwojem gospodarczym obszaru.

Zakres realizowanych zadań: Projekt będzie polegał na renowacji ołtarzy (boczne i główny), mebli w zakrystii oraz pozostałych elementów wykończenia, m.in. balustrady chóru, ambony, chrzcielnicy. Prace zostaną wykonane zgodnie z dedykacją projektową, przez podmioty zajmujące się działalnością tego typu.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Oleszna i Świdna, a pośrednio także mieszkańcy innych miejscowości należących do parafii.

Prognozowane rezultaty: Bezpośrednim, mierzalnym rezultatem projektu będzie odnowione wnętrze kościoła parafialnego, zaś rezultatem miękkim ochrona dziedzictwa kulturowego, poprawa warunków do kultu religijnego mieszkańców, oraz podniesienie walorów estetycznych i turystycznych obszaru.

Sposobem oceny i miary rezultatów będzie protokół odbioru projektu.

2. Renowacja zabytkowego kościoła parafialnego w Krasocinie

Realizujący projekt: Parafia Rzymsko-katolicka p.w. św. Doroty dz. M. i św. Tekli dz.

Lokalizacja: Kościół parafialny, ul. Wyzwolenia 13, Krasocin (dz.ew. nr 535/1)

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Obecny kościół murowany zbudowano w 1856 r. staraniem miejscowego dziedzica Hipolita Stojowskiego na rzucie prostokąta. Kościół parafialny w Krasocinie jest obiektem wpisanym do rejestru zabytków. Do parafii należą miejscowości: Krasocin, Borowiec, Gruszczyń, Lipie, Niwiska, Nowy Dwór, Ogrojce, Ostrów, Rogalów, Sułków, Wielkopole.

W 2015 r. zostały przeprowadzone prace wokół kościoła, dofinansowane ze środków PROW (Odnowa wsi). Największą potrzebą są jednak prace remontowe na samym obiekcie. Jego stan jest niezadowalający. Budynek posiada rdzewiejący, nieremontowany od lat dach ze spróchniałą konstrukcją i odpadającą elewacją. Brak odpowiedniego odwodnienia uszkadza fundamenty, a nieszczelne okna powodują duże straty energii. Wnętrze kościoła również wymaga prac konserwatorskich - ołtarze, ambona, chrzcielnica.

Parafia jest miejscem działania grup kulturowych – scholi oraz orkiestry. Są to grupy, które uświetniają działalność parafii, niedzielne msze oraz ważne uroczystości. Z powodu braku Domu Kultury i miejsca działań kulturalnych, parafia jest miejscem gromadzącym osoby chcące działać kulturalnie.

Celem głównym projektu jest ochrona dziedzictwa kulturowego, rozwój zasobów kultury oraz poprawa warunków do kultu religijnego mieszkańców wymienionych wyżej miejscowości. Dodatkowo, renowacja kościoła pozytywnie wpłynie na jakość środowiska, może także wpłynąć na zwiększenie liczby turystów, co wiązać się będzie z rozwojem gospodarczym obszaru.

Zakres realizowanych zadań: Projekt będzie realizowany etapami, w zależności od posiadanych środków finansowych zewnętrznych. Zakres prac obejmuje m.in. wykonanie elewacji budynku z odwodnieniem, remont z przebudową dachu, wymianą okien. Wewnątrz obiektu prace obejmować będą renowację ołtarzy, ambony oraz chrzcielnicy.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Krasocina, a pośrednio także mieszkańcy innych miejscowości należących do parafii.

Prognozowane rezultaty: Bezpośrednim, mierzalnym rezultatem projektu będzie odnowienie kościoła parafialnego, zaś rezultatem miękkim ochrona dziedzictwa kulturowego, poprawa warunków do kultu religijnego mieszkańców, poprawa warunków i bezpieczeństwa dla działalności grup działających na terenie parafii (schola, orkiestra) oraz podniesienie walorów estetycznych i turystycznych obszaru.

Sposobem oceny i miary rezultatów będzie protokół odbioru projektu.

3. Remont wiatraka typu „HOLENDER” – przywrócenie zabytkowych walorów

Realizujący projekt: Firma Handlowo Usługowa **Wiatrak Iwona Olczyk Robert Szałowski Olczyk Ludwik Olczyk S.C.**

Lokalizacja: Krasocin, dz.ew. nr 496/1 i 496/3, powierzchnia działki: 2270m²

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Wiatrak w Krasocinie jest elementem wyróżniającym miejscowość, stanowiącym ważną część lokalnej tożsamości. W odróżnieniu od większości polskich wiatraków ten nie jest drewniany, ale murowany. Wzniesiony został na początku XX w. na wzór wiatraków holenderskich. Zbudowany jest na planie koła, a zwężając się ku górze, kryje go drewniany, gontowy dach. Wiatrak zlokalizowany jest przy drodze wojewódzkiej nr 786, na wzniesieniu. Mimo znacznych walorów zabytkowych, zwiedzanie wiatraka jest niemożliwe. Budynek jest w złym stanie technicznym, pokrycie dachu wymaga wymiany (w gonce znajdują się liczne ubytki, co powoduje przeciekanie i zawilgocenie). Mechanizm wiatraka jest uszkodzony. W środku obiektu znajdują się drewniane schody kwalifikujące się do wymiany. Ściany (zbudowane z kamienia wapiennego) i fundamenty budynku wymagają odnowienia i wzmocnienia konstrukcji oraz wykonania izolacji przeciwwilgociowej. Wewnątrz wiatraka brak jakichkolwiek instalacji (elektryczność, woda, instalacja odgromowa).

Remont pozwoli także na udostępnienie wiatraka na cele kulturalne bądź gastronomiczne oraz udostępnienie go dla zwiedzających, dzięki czemu spowodować może rozwój gospodarczy.

Zakres realizowanych zadań: Projekt polegał będzie na kompleksowym remoncie wiatraka tak, aby przywrócić mu podstawowe funkcje, jakie spełniał jako wizytówka Krasocina. W ramach remontu zakłada się wykonanie następujących prac: wymiana fundamentów poprzez zastosowanie płyty żelbetowej wraz z izolacjami przeciwwilgociowymi, wykonanie opaski betonowej odprowadzającej wodę opadową. Ściany wymagają wykonania nowej obudowy

(najlepiej kamiennej) zabezpieczającej przed wilgocią. W miejscach koniecznych ściany od wewnątrz należy przemurować, a nad otworami wykonać nowe łęki i nadproża, dodatkowo zbrojone. Istniejące stropy drewniane wymagają wykonania nowych elementów konstrukcyjnych tj. belek stropowych głównych i pośrednich. Podłoga na stropach drewnianych z desek (drewno modrzewiowe) wymaga impregnacji przeciwogniowej i przeciwgrzybiczej. Konieczne jest wykonanie nowej więźby dachowej, jednakże przed jej wykonaniem należy zamocować i wykonać większość wielkogabarytowych części nowego mechanizmu obrotowego wiatraka. Wykonana zostanie nowa stolarka okienna i drzwiowa. Wykonane zostaną również instalacje elektryczne i instalacja odgromowa, zostanie także doprowadzona woda.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy obszarów rewitalizacji, a pośrednio także mieszkańcy innych miejscowości.

Prognozowane rezultaty: Bezpośrednim, mierzalnym rezultatem projektu będzie renowacja wiatraka, zaś rezultatem miękkim ochrona dziedzictwa kulturowego, rozszerzenie oferty kulturalnej oraz wzrost potencjału gospodarczego i turystycznego.

Sposobem oceny i miary rezultatów będzie protokół odbioru projektu.

4. Aktywizacja osób pozostających bez pracy

Realizujący projekt: Gmina Krasocin, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasocinie

Lokalizacja: Obszar rewitalizacji gminy Krasocin

Czas realizacji: 2018-2019

Opis projektu: Jak wykazała analiza wskaźnikowa, problemem obszaru rewitalizacji jest wysokie bezrobocie. Projekt jest reakcją na problem ze znalezieniem zatrudnienia na terenie zamieszkania, tj. na terenie rewitalizacji.

Celem projektu jest reaktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych oraz wspieranie zatrudnienia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Znaczna część osób bezrobotnych z terenu rewitalizacji to osoby, które odeszły od rolnictwa. Wiele z nich nie potrafi się jednak przekwalifikować i dopasować do rynku przemysłu i usług, co powoduje frustrację i może stać się powodem bezrobocia długotrwałego. W ramach projektu wsparciem objęte zostaną osoby zakwalifikowane do profilu pomocy I (tzw. bezrobotni aktywni) lub profilu pomocy II (tzw. wymagający wsparcia). W ramach projektu przewiduje się analizę umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych danego uczestnika, dzięki czemu możliwe będzie znalezienie pracy odpowiedniej dla konkretnej osoby.

Projekt jest realizacją kierunku działań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Zakres realizowanych zadań: Projekt będzie polegał na organizacji doradztwa i poradnictwa zwiększającego potencjał zawodowy osób bezrobotnych, w tym szczególnie byłych rolników. Organizowane będą także szkolenia i warsztaty uczące aktywnych metod poszukiwania pracy. Uczestnicy projektu będą wspierani w tworzeniu własnych działalności, m.in. spółdzielni socjalnych.

Grupa docelowa: Bezrobotni mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Prognozowane rezultaty: Prognozuje się, że zorganizowanie szkoleń zaktywizuje zawodowo osoby pozostające bez pracy, a tym samym przyczyni się do zmniejszenia liczby bezrobotnych

Sposoby zmierzenia i oceny rezultatów: Liczba osób biorących udział w kursach/szkoleniach/warsztatach.

5. Przeciw wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych na terenie rewitalizacji

Realizujący projekt: Gmina Krasocin, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasocinie, Biblioteka Publiczna w Krasocinie

Lokalizacja: Obszar rewitalizacji gminy Krasocin

Czas realizacji: 2018-2019

Opis projektu: W odpowiedzi na zdiagnozowane problemy osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, projekt zakłada próbę rozwiązania lub zminimalizowania problemów rodzin wielodzietnych i innych grup wskazanych powyżej poprzez włączenie tych osób w działalność edukacyjną, kulturalną i sportową poprzez organizację razem z nimi warsztatów, przedstawień i wydarzeń o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i sportowym.

Zakres realizowanych zadań: organizacja Akademii rodziny, w tym zintegrowanych, kompleksowych, zgodnych z zapotrzebowaniem rodziny działań profilaktycznych i terapeutyczno-edukacyjnych. Organizowane będą także działania kulturalne i sportowe, wspomagające aktywizację osób wykluczonych.

Grupa docelowa: Osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem zamieszkujące obszar rewitalizacji.

Prognozowane rezultaty: W wyniku działania osoby wykluczone zostaną zaktywizowane, zmniejszy się także liczba osób korzystających z pomocy społecznej.

6. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Krasocinie (Urząd Gminy, GOPS, kotłownia, Zakład Gospodarki Komunalnej) oraz Olesznie (Ośrodek Zdrowia)

Realizujący projekt: Gmina Krasocin

Lokalizacja: Krasocin, ul. Macierzy Szkolnej 1, ul. Wyzwolenia (dz.ew. nr 780/2, 781/2), ul. Godlewskiego (dz.ew. nr 1960), Oleszno, ul. Kielecka (dz.ew. nr1604/4)

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Opisywane w projekcie budynki należą do obiektów użyteczności publicznej. Budynek Urzędu służy wszystkim mieszkańcom gminy, którzy załatwiają tam kwestie

administracyjne. Zlokalizowany obok budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej świadczy usługi dla najbardziej potrzebujących mieszkańców, osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem. Zakład Gospodarki Komunalnej, który dawniej mieścił się w dwupokojowym biurze przy ulicy Wyzwolenia, przeniósł się do przejętego budynku po byłym Komisariacie Policji w Krasocinie przy ulicy E. Godlewskiego 11. Zakład zajmuje się przyłączami kanalizacji i wodociągów do kolejnych miejscowości gminy. Ośrodek zdrowia w Olesznie jest jedną z trzech takich placówek działających na terenie całej gminy.

Budynki nie posiadają ocieplenia bądź jest ono wykonane w przestarzałej technologii, często uszkodzone, przez co instytucje ponoszą duże straty energetyczne, zaś komfort korzystania z tych budynków jest ograniczony. Modernizacji wymaga sieć C.O w kompleksie budynków (Urząd Gminy, GOPS, kotłownia). Teren wokół budynków wymaga zagospodarowania.

Zakres realizowanych zadań: Prace polegać będą na kompleksowej termomodernizacji budynków administracyjnych m.in. ociepleniu ścian, dachu, stropodachu, wymianie okien, modernizacji sieci C.O i C.W.U, modernizacji oświetlenia, montażu paneli fotowoltaicznych, oraz modernizacji kotłowni.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią wszyscy korzystający z działalności placówek użyteczności publicznej, w tym szczególnie mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Prognozowane rezultaty: Bezpośrednim, mierzalnym rezultatem projektu będą wyremontowane budynki użyteczności publicznej oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. Rezultatem miękkim, społecznym będzie poprawa bezpieczeństwa budynków, wzrost komfortu korzystania z obiektów oraz poprawa ich estetyki.

7. Rozbudowa budynku starej remizy w Krasocinie w celu adaptacji na cele kulturalne

Realizujący projekt: Gmina Krasocin

Lokalizacja: Krasocin, ul. Macierzy Szkolnej 2 (dz. nr 399)

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Budynek starej remizy jest parterowym budynkiem z podjazdem dla osób niepełnosprawnych. Posiada jedną dużą salę oraz trzy mniejsze. Jedna z sal użytkowana jest przez Koło Gospodyń Wiejskich w Krasocinie i spełnia rolę zaplecza kuchennego. W sali głównej najczęściej odbywają się próby zespołu tanecznego APLAUZ. Dwie sale (sala prób i salka spełniająca rolę zaplecza) są natomiast użytkowane przez Młodzieżową Orkiestrę Dętą. Budynek został odnowiony w 2011 ze środków PROW 2007-2013, wykonano sanitariaty, podjazd dla osób niepełnosprawnych, odnowiono salę główną i zagospodarowano teren wokół.

Na terenie gminy nie działa żaden Ośrodek Kultury, budynek starej remizy pełni więc funkcję kulturalną. Jest on jednak za mały, by zorganizować tam większą liczbę zajęć czy warsztatów służących aktywizacji, integracji oraz edukacji mieszkańców. Zajęcia prowadzone będą dla różnych grup – zarówno dorosłych, jak i dzieci. Będą one dostosowane do potrzeb i zainteresowań mieszkańców, zwiększą aktywność twórczą, pomogą rozwijać pasje i będą wspomagać samorozwój. Zajęcia mogą być dla osób wykluczonych oderwaniem od problemów, czasem, kiedy będą mogły się zrelaksować, ale także poznać nowe osoby i uzyskać pomoc.

Dobudowa piętra pozwoli na rozszerzenie działań kulturalnych na terenie gminy.

Zakres realizowanych zadań: Aby zrealizować projekt należy wykonać dokumentację projektową, uzyskać niezbędne dokumenty i zgody na rozpoczęcie prac budowlanych. Prace budowlane polegać będą na rozbudowie obecnego budynku - dobudowie piętra, wymianie dachu, zagospodarowaniu terenu, przygotowaniu nowo wybudowanych pomieszczeń do użytku zgodnie z przeznaczeniem.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Krasocina, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem. Z projektu korzystać będą także inni mieszkańcy gminy, w tym mieszkańcy Oleszna i Świdna.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardym projektu będzie powstanie centrum kulturalnego gminy poprzez zwiększenie liczby pomieszczeń oraz poszerzenie oferty kulturalnej o zajęcia plastyczne, szkolenia czy spotkania. Rezultatem miękkim realizacji projektu będzie wzrost aktywności kulturalnej mieszkańców, ich integracja oraz wzrost samodzielności i pewności siebie.

8. Rozbudowa oraz przebudowa budynku Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Olesznie w celu utworzenia przedszkola

Realizujący projekt: Gmina Krasocin

Lokalizacja: Oleszno, ul. Szkolna 34 (dz. nr 1594/4)

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Na terenie działki, gdzie planowana jest budowa (rozbudowa istniejącego budynku szkoły), znajduje się dwukondygnacyjny, podpiwniczony budynek Zespołu Placówek Oświatowych w Olesznie, sala gimnastyczna oraz łącznik, w którym znajduje się jadalnia oraz zaplecze kuchenne. Część budynku stanowią stare sanitariaty i scena, które zostały wyłączone z użytkowania i przeznaczone są do wyburzenia.

Na terenie gminy znajdują się jedynie dwa przedszkola – w Krasocinie i Bukowie, czyli miejscowościach dość znacznie oddalonych od Oleszna. Codzienne dowożenie dzieci do tych placówek jest uciążliwe, tym bardziej, jeśli nie posiada się samochodu, dlatego też wielu rodziców z tego rezygnuje, decydując się na opiekę nad dzieckiem w domu. Opieka nad dziećmi przekłada się na bezrobocie wśród kobiet, a w długiej perspektywie wypadnięcie z rynku pracy.

Budynek szkoły daje możliwość rozbudowy i przebudowy tak, by powstało tam przedszkole. Miejsce to jest tym lepsze, że rodzice mają możliwość odwiezienia wszystkich dzieci w jedno miejsce, zaś dziecko, gdy dorośnie do wieku szkolnego, nie będzie musiało drastycznie zmieniać środowiska.

Zakres realizowanych zadań: Projekt zakłada budowę przedszkola w miejscu, gdzie obecnie znajdują się stare sanitariaty i scena, które zostaną wyburzone. Wybudowany zostanie budynek zgodnie z dokumentacją projektową, dostosowany i wyposażony do warunków, jakie powinny spełniać przedszkola.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Oleszna posiadający dzieci w wieku przedszkolnym. Pierwszeństwo w dostępie do przedszkola będą miały osoby bezrobotne.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardego projektu będzie powstanie przedszkola przy Zespole Placówek Oświatowych w Olesznie. Projekt przyczyni się do zwiększenia liczby dzieci, które będą mogły uczęszczać do przedszkola, dzięki czemu ich rodzice będą mogli wrócić na rynek pracy.

9. Młodzieżowa Orkiestra Dęta OSP Krasocin szansą na aktywizację społeczną

Realizujący projekt: Ochotnicza Straż Pożarna w Krasocinie

Lokalizacja: Krasocin, Remiza OSP ul. Macierzy Szkolnej 2

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Orkiestra istnieje od 1905 roku, jest obecnie jedną z najlepszych strażackich orkiestr dętych w Polsce. Występuje wspólnie z grupą taneczną „Aplauz”, działającą również w strukturach OSP. Do Orkiestry zgłaszają się nowi uczniowie, w tym roku w otwartym naborze zgłosiło się 25 dzieci (nabór w klasach 3-4 szkoły podstawowej). Niestety, przyjęto jedynie 10 osób, mimo że predyspozycje wykazywane przez kandydatów pozwoliłyby na przyjęcie większej grupy. Niestety, bez rozbudowy remizy nie ma możliwości instruktorskich i instrumentalnych poszerzenia naboru ani odpowiedniego zaplecza lokalowego (sala w remizie na ul. Macierzy Szkolnej jest zbyt mała, brak dodatkowych sal sekcyjnych). Dzieci, które przyszły na nabór reprezentują różne środowiska, miejscowości (choć przeważa Krasocin), pochodzą z różnych rodzin. Celem jest dotarcie szczególnie do osób, dzięki którym Orkiestra będzie stanowiła okno na świat, szansę na lepszy start w dorosłe życie, socjalizację,

samoakceptację, nabycie umiejętności samokształcenia i rozwijania pasji, umiejętności, komunikacji społecznej. Przynależność do Orkiestry służy także wzmocnieniu lokalnej tożsamości i budowaniu aktywności obywatelskiej.

Projekt możliwy jest do zrealizowania jedynie po realizacji projektu rozbudowy starej remizy.

Zakres realizowanych zadań: Zakres projektu jest kompatybilny z planami przebudowy remizy OSP Krasocin przy ul. Macierzy Szkolnej na cele kulturalne (poszerzenie bazy lokalowej). W ramach działań rewitalizacyjnych planuje się angaż instruktorów muzycznych poszczególnych sekcji instrumentalnych, instruktorów tanecznych, doposażenie Orkiestry (instrumenty, wyposażenie sal, materiały dydaktyczne).

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią dzieci i młodzież Krasocina, Oleszna i Świdna, jednak do orkiestry będą mogły należeć także osoby z innych miejscowości.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardym projektu będzie wzrost liczby dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji korzystających z oferty edukacyjno-kulturalnej. Efektem miękkim będzie zaś podniesienie poziomu rozwoju społecznego uczestników zajęć Orkiestry (w tym grupy tanecznej).

10. OSP na sportowo

Realizujący projekt: Ochotnicza Straż Pożarna w Krasocinie

Lokalizacja: Krasocin, Remiza OSP ul. Spółdzielcza

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Straż Pożarna jest bardzo ważnym elementem tożsamości gminy, przynależenie do niej stanowi pewien prestiż i dziedziczone jest z ojca na syna. By od najmłodszych lat włączać młodzież w działania prospołeczne, pod patronatem OSP działają m.in. Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza i Jednostka Operacyjno-Techniczna. Służba w Straży Pożarnej uczy odpowiedzialności, pracy w grupie, działania pod presją czasu oraz aktywności obywatelskiej i działań skierowanych na dobro lokalnej społeczności.

W 2016 roku budynek remizy został przebudowany – instalacja CO, dach, wydzielenie pomieszczeń z dużej sali, elewacja itp. Od 5 lat w budynku funkcjonuje również niewielka siłownia, gdzie strażacy przygotowują się do akcji, egzaminów i turniejów. By utrzymać sprawność fizyczną, niezbędną w pracy strażaka, potrzebne jest jednak poszerzenie oferty sportowej. Należy doposażyć siłownię w niezbędne sprzęty, stworzyć zaplecze dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej, a na zewnątrz siłowni (gdzie teraz znajduje się trawa) wydzielić bieżnię oraz tor dla MDP.

Zakres realizowanych zadań: W ramach projektu planuje się zagospodarowanie terenu wokół remizy. Planuje się utwardzenie części terenu, wydzielenie bieżni, małej architektury (ławki itp.), ustawienie i zakup toru dla MDP. Wewnątrz budynku planuje się doposażenie siłowni, stworzenie zaplecza MDP. Dodatkowo planuje się angaż instruktorów do przeprowadzania zajęć z młodzieżą.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią głównie dzieci i młodzież Krasocina, Oleszna i Świdna, jednak do orkiestry będą mogli należeć także osoby z innych miejscowości.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardym projektu będzie poszerzenie infrastruktury sportowej przeznaczonej dla Ochotniczej Straży Pożarnej, zaś rezultatem niemierzalnym poprawa sprawności fizycznej MDP i OSP, co wpłynie na zwiększenie jakości ich służby.

11. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świdno

Realizujący projekt: Gmina Krasocin

Lokalizacja: Świdno, działki nr 4278, 4243, 4058, 4352, 4473, 4316 + działki prywatne

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Diagnoza obszarów kryzysowych wskazała, że Świdno jest jedną z miejscowości gminy, która w ogóle nie jest skanalizowana. Mieszkańcy posiadają szamba, które należy opróżniać. Wpływa to bardzo na komfort życia mieszkańców (dbanie o indywidualne szamba,

wywożenie, zapychanie się) oraz na stan środowiska naturalnego – często zdarza się, że przydomowe szamba są nieszczelne, a nieczystości przedostają się do wód gruntowych.

Budowa kanalizacji sanitarnej w Świdnie będzie kolejnym etapem kanalizacji gminy. Dzięki niej podniesie się jakość życia mieszkańców, a środowisko nie będzie zatrwane przez nieczystości.

Zakres realizowanych zadań: Projekt zakłada budowę kanalizację sanitarną wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią mieszkańcy Świdna.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardym projektu będzie powstanie kanalizacji sanitarnej, zaś rezultatem miękkim poprawa jakości życia mieszkańców oraz poprawa jakości gleb i wód.

12. Wyposażenie sal dydaktycznych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne do zajęć matematycznych i przyrodniczych w szkołach w Krasocinie i Olesznie

Realizujący projekt: Gmina Krasocin

Lokalizacja: Zespół Placówek Oświatowych w Krasocinie ul. Macierzy Szkolnej 1, Zespół Placówek Oświatowych w Olesznie, ul. Szkolna 34

Czas realizacji: 2017-2019

Opis projektu: Pracownie w gminnych gimnazjach i szkołach podstawowych są niewystarczająco wyposażone. Brak nowoczesnych dydaktycznych materiałów sprawia, że dzieci i młodzież nie mogą korzystać ze wszystkich form nauki, najczęściej zaś pozbawione są zajęć praktycznych.

Zakup tablic interaktywnych pozwoli na pokazywanie obrazów, pisanie, przesuwanie i powiększanie, umożliwiając reakcję na potrzeby uczniów. Korzystanie z mikroskopów i prostego sprzętu chemicznego umożliwi przeprowadzanie prostych eksperymentów, które pokażą uczniom w praktyce działanie pewnych reakcji i mechanizmów.

Doposażenie szkoły w nowoczesne sprzęty i materiały dydaktyczne pozwoli na podniesienie poziomu kształcenia oraz ułatwi naukę tym, którzy mają z nią problemy (często są to osoby z rodzin obarczonych problemami społecznymi).

Zakres realizowanych zadań: Projekt zakłada doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny, m.in. tablice interaktywne, plansze edukacyjne, mikroskopy, preparaty i prosty sprzęt chemiczny (probówki, zestawy doświadczalne).

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią dzieci i młodzież uczące się w ZPO w Krasocinie i ZPO w Olesznie.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardym projektu będzie zakup nowoczesnych sprzętów wyposażenia szkolnego, zaś rezultatem miękkim poprawa jakości kształcenia i ułatwienie nauki.

13. Dodatkowe zajęcia matematyczne, przyrodnicze i językowe w szkołach w Krasocinie i Olesznie

Realizujący projekt: Gmina Krasocin

Lokalizacja: Zespół Placówek Oświatowych w Krasocinie ul. Macierzy Szkolnej 1, Zespół Placówek Oświatowych w Olesznie, ul. Szkolna 34

Czas realizacji: 2017-2019

Opis projektu: Rozmowy z nauczycielami, urzędnikami i pracownikami GOPS potwierdziły, że w zakresie zajęć nauk ścisłych i przyrodniczych oraz z zakresu języków obcych występują ciągłe braki w kształceniu. Powodem takiej sytuacji jest po części słabe wyposażenie pracowni matematycznych i przyrodniczych, przez co nie można wykorzystać całego potencjału lekcji i pobudzić ciekawości i wyobraźni uczniów.

Dodatkowe zajęcia dydaktyczne potrzebne są szczególnie dzieciom i młodzieży pochodzących z rodzin obarczonych problemami, które w domu (wykonując często obowiązki nieradzących sobie rodziców) nie mają czasu na naukę, a skupione na trudnej sytuacji rodzinnej, nie mogą

się skupić. Zajęcia wyrównawcze, na które uczęszcza mniejsza grupa uczniów, pozwala na indywidualne podejście do dziecka, wy tłumaczenie trudnych do zrozumienia treści oraz indywidualne korzystanie z nowoczesnego sprzętu, dzięki czemu następuje wyrównanie szans edukacyjnych i życiowych dzieci i młodzieży wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem.

Zakres realizowanych zadań: Projekt zakłada organizację dodatkowych zajęć z matematyki, przyrody i języka obcego. Zajęcia odbywać się będą raz w tygodniu (każdy z przedmiotów), zaś w razie potrzeby, częstotliwość wzrośnie do dwóch lekcji w tygodniu.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią dzieci i młodzież obarczone problemami edukacyjnymi uczące się w ZPO w Krasocinie i ZPO w Olesznie.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardym projektu będzie organizacja zajęć dodatkowych z matematyki przyrody i języka obcego, zaś rezultatem miękkim poprawa jakości kształcenia i wyrównanie szans edukacyjnych i życiowych młodych osób wykluczonych.

8.2. Lista B: projekty komplementarne

Wyżej wymienione projekty główne uzupełnione zostaną poprzez realizację projektów komplementarnych. Projekty komplementarne to projekty, bez których rewitalizacja nadal zostanie przeprowadzona, jednak są one pewnego rodzaju dopełnieniem i usprawnieniem procesu dochodzenia do osiągnięcia pożądanego stanu docelowego. Wszystkie projekty zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji a ich realizacja wpłynie na poprawę jakości życia na terenie gminy.

1. Remont i przebudowa dróg w miejscowości Świdno

Realizujący projekt: Gmina Krasocin

Lokalizacja: Świdno, dz. nr 4278, 4243 – drogi w centrum miejscowości; 4352 – droga koło przepompowni

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Wyjazd z drogi gminnej na drogę powiatową w miejscowości Świdno stwarza duże niebezpieczeństwo dla kierowców i pieszych ze względu na stromy podjazd i brak odpowiedniej widoczności, pomimo ustawionego lustra drogowego. Wprawdzie w kierunku Krasocina można wyjechać bocznym zjazdem kilka metrów przed wyjazdem głównym, jednakże w stronę Oleszna trzeba wyjeżdżać stromym podjazdem, który zwłaszcza w okresie zimowo-wiosennym jest bardzo niebezpieczny. Dodatkowo drogą powiatową do pobliskiego tartaku jeżdżą samochody ciężarowe ze znaczną prędkością. Alternatywą mogłaby być droga prowadząca przez Świdno i łącząca się z drogą powiatową przy przepompowni w Świdnie.

Zakres realizowanych zadań: Remont i przebudowa dróg, wykonanie nowej nawierzchni, poprawa widoczności

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią mieszkańcy Świdna, którzy najczęściej korzystają z drogi, jednak pośrednimi beneficjentami będą także pozostali mieszkańcy gminy.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardym projektu będzie poprawa jakości dróg, zaś rezultatem miękkim poprawa bezpieczeństwa użytkowników: pieszych i kierujących pojazdami.

2. Remont, przebudowa ulic i budowa/remont chodników w miejscowości Krasocin

Realizujący projekt: Gmina Krasocin

Lokalizacja: Krasocin, ulice: Floriańska, Zacisze, Wierzbowa, Wiatraczna, 1 Maja, 3 Maja, Nowa, Leśna, Ogrodowa, Ariańska, Sportowa, Ludowców, Nadrzeczna, Gajdzińskiego, Słoneczna, Kielnik.

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Ulice w miejscowości Krasocin w znacznym stopniu wymagają remontu lub przebudowy – nawierzchnie są zniszczone, pełne dziur, co wpływa na spadek bezpieczeństwa na drogach. Budowy i remontu wymagają także chodniki – są one w bardzo złym stanie, a w

wielu miejscach w ogóle ich nie ma. W takich sytuacjach mieszkańcy muszą korzystać z poboczy, co stanowi niebezpieczeństwo potrącenia.

Zakres realizowanych zadań: Remont i przebudowa dróg i chodników, wykonanie nowej nawierzchni. Wszystkie prace zostaną wykonane po zatwierdzeniu dokumentacji projektowej i uzyskaniu wszelkich pozwoleń. Roboty budowlane zostaną wykonane na podstawie dokumentacji technicznej.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią mieszkańcy Krasocina, którzy najczęściej korzystają z drogi, jednak pośrednimi beneficjentami będą także pozostali mieszkańcy gminy.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardym projektu będzie poprawa jakości dróg i chodników, zaś rezultatem miękkim poprawa bezpieczeństwa użytkowników: pieszych i kierujących pojazdami oraz poprawa estetyki i wizerunku miejscowości.

3. Remont, przebudowa ulic i budowa/remont chodników w miejscowości Oleszno

Realizujący projekt: Gmina Krasocin

Lokalizacja: Oleszno, ulice: 1 Maja, Szkolna, Leśna, Włoszczowska, Źródłowa, Polna, Zagórska, Spółdzielcza, Wschodnia, Kościelna, Słoneczna, Podgórska, Północna, Sosnowa, Spacerowa, Zielone Wzgórze, Świętego Wojciecha.

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Ulice w miejscowości Oleszno, podobnie jak w miejscowości Krasocin wymagają remontu lub przebudowy – nawierzchnie są zniszczone, pokryte dziurami, co wpływa na spadek bezpieczeństwa na drogach. Budowy i remontu wymagają także chodniki – są one w bardzo złym stanie, a w wielu miejscach w ogóle ich nie ma. W takich sytuacjach mieszkańcy muszą korzystać z poboczy, co stanowi niebezpieczeństwo potrącenia. Realizacja projektu jest tym bardziej ważna, że z dróg tych w znacznej mierze korzystają dzieci i młodzież (przy jednej z ulic wyznaczonych do remontu znajduje się Zespół Placówek Oświatowych).

Zakres realizowanych zadań: Remont i przebudowa dróg i chodników, wykonanie nowej nawierzchni. Wszystkie prace zostaną wykonane po zatwierdzeniu dokumentacji projektowej i uzyskaniu wszelkich pozwoleń. Roboty budowlane zostaną wykonane na podstawie dokumentacji technicznej.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią mieszkańcy Oleszna, którzy najczęściej korzystają z drogi, jednak pośrednimi beneficjentami będą także pozostali mieszkańcy gminy.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardym projektu będzie poprawa jakości dróg i chodników, zaś rezultatem miękkim poprawa bezpieczeństwa użytkowników: pieszych i kierujących pojazdami oraz poprawa estetyki i wizerunku miejscowości.

4. Wydanie publikacji obejmującej 70 letnią historię działalności krasocińskiej biblioteki

Realizujący projekt: Gminna Biblioteka Publiczna w Krasocinie

Lokalizacja: Krasocin, ul. Floriańska 1, Gminna Biblioteka Publiczna w Krasocinie

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: W chwili obecnej brakuje publikacji na temat działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Krasocinie. W tym roku Biblioteka obchodzi swoje 70-lecie.

Zakres realizowanych zadań: Projekt będzie polegał na zgromadzeniu materiałów dotyczących historii działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Krasocinie, zdjęć, materiałów archiwalnych i wspomnień mieszkańców, a także opracowaniu edytorskim i graficznym zgromadzonych materiałów, wydaniu książki, promocji publikacji.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy gminy oraz osoby zainteresowane historią Gminnej Biblioteki Publicznej w Krasocinie.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardym projektu będzie wydanie 500 sztuk publikacji, zaś rezultatem miękkim poznanie lokalnej historii i rozwój się lokalnej tożsamości.

5. Zagospodarowanie zbiornika wodnego w centrum Krasocina

Realizujący projekt: Gmina Krasocin

Lokalizacja: Krasocin, ul. Wyzwolenia (dz. nr 917)

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Zbiornik wodny znajdujący się w centrum Krasocina posiada duży, nie do końca wykorzystany potencjał. Niewykorzystana jest szczególnie wyspa, znajdująca się na środku zbiornika – na co dzień dostęp do niej jest niemożliwy, jest ona otwarta jedynie w trakcie trwania wydarzeń kulturalnych i sportowych. Raz w roku, w ramach obchodów Nocy Świętojańskiej, odbywa się tradycyjne puszczanie wianków. Obecnie zbiornik służy mieszkańcom głównie jako obiekt dla wędkarzy. Staw jest regularnie zarybiany na potrzeby koła wędkarskiego. Na wyspie umiejscowiona jest figura św. Jana Nepomucena. Staw wymaga wyczyszczenia, odmulenia, wzmocnienia brzegów, wykonania nowego ogrodzenia, zagospodarowania wyspy i terenu wokół, a także odnowienia i konserwacji figury św. Jana.

Zagospodarowanie zbiornika, a szczególnie wyspy pozwoli na udostępnienie jej mieszkańcom. Wykonana zostanie nowa kładka, dzięki czemu wejście na wyspę będzie bezpieczne. Na wyspie znajdą się ławki, na których mieszkańcy będą spędzać swój czas wolny. Wyspa stanie się miejscem integracji mieszkańców, gromadzić będzie pokolenia, spędzające czas na świeżym powietrzu. Realizacja projektu pozwoli także na organizację w tym miejscu wydarzeń o charakterze kulturalnym i rekreacyjnym częściej, niż tylko podczas obchodów Nocy Świętojańskiej. Zainstalowany monitoring wzmocni poczucie bezpieczeństwa i wpłynie na zmniejszenie przestępstw i aktów wandalizmu na terenie zbiornika.

Zakres realizowanych zadań: Aby zrealizować projekt należy wykonać niezbędną dokumentację techniczną i uzyskać wszelkie wymagane pozwolenia na realizację zadania. Następnie przeprowadzone zostaną roboty budowlane, m.in. umocnienie brzegów, zagospodarowanie wyspy i terenu wokół zbiornika, wykonanie ogrodzenia, nowej kładki,

molo, miejsc siedzących. Dodatkowo zainstalowany zostanie monitoring, dzięki czemu wzrośnie bezpieczeństwo.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Krasocina.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem bezpośrednim realizacji projektu jest oczyszczenie i zagospodarowanie stawu oraz powstanie miejsca spotkań i rekreacji. Rezultatem miękkim jest natomiast organizacja większej liczby uroczystości i wydarzeń, podniesienie estetyki całej miejscowości (zbiornik znajduje się w centrum), zwiększona integracja i aktywizacja mieszkańców oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej Krasocina, co może wpłynąć na rozwój gospodarczy.

6. Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

Realizujący projekt: Gmina Krasocin

Lokalizacja: Krasocin, ul. Ludowców, dz. nr 1315, 1314

Czas realizacji: 2017-2020

Opis projektu: Punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych to miejsce na terenie gminy, w którym mieszkańcy pozostawiać mogą odpady komunalne zebrane w sposób selektywny. Obecnie na terenie gminy nie ma wyznaczonego miejsca do selektywnego składowania odpadów komunalnych. Organizowane są zbiórki poszczególnych kategorii odpadów przeprowadzane z pomocą firm zewnętrznych, świadczących tego typu usługi.

Taka sytuacja powoduje powstawanie dzikich wysypisk i wyrzucanie śmieci w niedozwolonych miejscach. Powstanie PSZOK wpłynie na ochronę środowiska przed zanieczyszczeniami.

Zakres realizowanych zadań: Przedmiotem inwestycji jest budowa PSZOK, w skład którego wchodzi: budynek PSZOK z wydzielonymi kontenerami dla segregowania odpadów, wiata na sprzęty porządkowe, składowisko odpadów zielonych, składowisko opon, składowisko mebli, dywanów, utwardzony plac manewrowy, ogrodzenie terenu. Gmina Krasocin posiada dokumentację projektową oraz pozwolenie na budowę.

Grupa docelowa: Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy gminy.

Prognozowane rezultaty: Rezultatem twardym projektu będzie powstanie budynku PSZOK, zaś rezultatem miękkim zwiększenie świadomości mieszkańców, co do zasadności segregacji i zagospodarowania odpadów komunalnych wśród mieszkańców gminy. Projekt będzie miał również pozytywny wpływ na ochronę środowiska.

8.3. Podsumowanie zbiorcze projektów rewitalizacyjnych

W celu usystematyzowania wszystkich danych, w poniższej tabeli zebrane zostały wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Uwzględnione zostały takie aspekty jak nazwa projektu, nazwa wnioskodawcy oraz miejsce realizacji projektu.

Poniższa tabela przedstawia powiązanie projektów z celami strategicznymi i kierunkami działań.

Tabela 17 Podsumowanie projektów rewitalizacyjnych

Cel strategiczny	Kierunki działań	Projekt rewitalizacyjny
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i aktywizacja mieszkańców	Wsparcie i wyrównanie szans osób wykluczonych	Przeciw wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych na terenie rewitalizacji
		Wyposażenie sal dydaktycznych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne do zajęć matematycznych i przyrodniczych w szkołach w Krasocinie i Olesznie
		Dodatkowe zajęcia matematyczne, przyrodnicze i językowe w szkołach w Krasocinie i Olesznie
	Aktywizacja zawodowa mieszkańców	Aktywizacja osób pozostających bez pracy

	Aktywizacja i integracja społeczna i kulturalna	OSP na sportowo
		Młodzieżowa Orkiestra Dęta OSP Krasocin szansą na aktywizację społeczną
Poprawa jakości przestrzeni publicznej i ochrona dziedzictwa kulturowego	Poprawa jakości infrastruktury społecznej i rekreacyjnej	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Krasocinie (Urząd Gminy, GOPS, kotłownia, Zakład Gospodarki Komunalnej) oraz Olesznie (Ośrodek Zdrowia)
		Rozbudowa budynku starej remizy w Krasocinie w celu adaptacji na cele kulturalne
		Rozbudowa oraz przebudowa budynku Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Olesznie w celu utworzenia przedszkola
		Zagospodarowanie zbiornika wodnego w centrum Krasocina
	Rozwój i poprawa jakości infrastruktury technicznej	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świdno
		Remont i przebudowa dróg w miejscowości Świdno
		Remont, przebudowa ulic i budowa/remont chodników w miejscowości Krasocin
		Remont, przebudowa ulic i budowa/remont chodników w miejscowości Oleszno
	Ochrona dziedzictwa kulturowego	Renowacja zabytkowego kościoła w Olesznie
		Renowacja zabytkowego kościoła parafialnego w Krasocinie
		Remont wiatraka typu „HOLENDER” – przywrócenie walorów zabytkowych
		Wydanie publikacji obejmującej 70-letnią historię działalności krasocińskiej biblioteki

Źródło: Opracowanie własne.

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania.

Komplementarność może mieć charakter:

- Przestrzenny,
- Problemowy,
- Proceduralno-instytucjonalny,
- Międzyokresowy,
- Finansowy.

Komplementarność przestrzenna oznacza, że podczas tworzenia projektów rewitalizacyjnych należy zastosować kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami gminy. Gmina traktowana jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Efekty osiągnięte mogą działać nie tylko na obszar rewitalizowany, ale wpływać również na otaczającą go przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji będzie opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego gminy Krasocin w skali całego obszaru gminy, nie tylko obszaru przeznaczonego do rewitalizacji.

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich trzech wymiarów Programu Rewitalizacji. Projekty powinny wpływać na aspekt przestrzenny, społeczny i gospodarczy. W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Krasocin określono 15 projektów rewitalizacyjnych, których cechy i spodziewane efekty korelują z wyżej wymienionymi aspektami. Komplementarność problemowa zapewnia zwiększoną efektywność procesu oraz zyskanie dodatkowej wartości niż suma rozwiązanych problemów. Dla zapewnienia tej komplementarności należy:

- Wyznaczyć wskaźniki, które określać będą efekty końcowe projektów rewitalizacyjnych,

- Skorelować działania rewitalizacyjne z innymi działaniami podejmowanymi w ramach planowania strategicznego w gminie.

Wpływ projektów na aspekty społeczny, gospodarczy oraz techniczny, przestrzenny i środowiskowy zaprezentowany został w poniższej tabeli. Warto dodać, że wszystkie projekty, zarówno kluczowe jak i komplementarne, zawierają najważniejszy aspekt rewitalizacji, czyli aspekt społeczny. Większość projektów priorytetowych zawiera w sobie również aspekt infrastrukturalny, natomiast wszystkie projekty komplementarne zawierają w sobie aspekt infrastrukturalny. Aspekt gospodarczy zawarty jest w części projektów kluczowych.

Tabela 18 Klasyfikacja projektów ze względu na ich wpływ na sfery życia

Lp.	Projekty	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt techniczny / przestrzenny / środowiskowy
Projekty kluczowe				
1)	Renowacja zabytkowego kościoła w Olesznie	✓		✓
2)	Renowacja zabytkowego kościoła parafialnego w Krasocinie	✓		✓
3)	Remont wiatraka typu „HOLENDER” polegający na wzmocnieniu konstrukcji oraz przywróceniu zabytkowych walorów obiektu	✓	✓	✓
4)	Aktywizacja osób pozostających bez pracy	✓	✓	

Lp.	Projekty	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt techniczny / przestrzenny / środowiskowy
5)	Przeciw wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych na terenie rewitalizacji	✓		
6)	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół: budynek Urzędu Gminy, budynek Zakładu Gospodarki Komunalnej, budynek GOPS, kotłownia, parking, budynek ośrodka zdrowia w Olesznie	✓		✓
7)	Rozbudowa budynku starej remizy w Krasocinie w celu adaptacji na cele kulturalne	✓	✓	✓
8)	Rozbudowa oraz przebudowa budynku Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Olesznie w celu utworzenia przedszkola	✓	✓	✓
9)	Młodzieżowa Orkiestra Dęta OSP Krasocin szansą na rewitalizację społeczną w gminie	✓	✓	✓
10)	OSP na sportowo	✓	✓	✓
11)	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świdno	✓	✓	✓
12)	Wyposażenie sal dydaktycznych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne do zajęć matematycznych i przyrodniczych w szkołach w Krasocinie i Olesznie	✓		

Lp.	Projekty	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt techniczny / przestrzenny / środowiskowy
13)	Dodatkowe zajęcia matematyczne, przyrodnicze i językowe w szkołach w Krasocinie i Olesznie	✓		
Projekty komplementarne				
1)	Remont i przebudowa dróg w miejscowości Świdno	✓		✓
2)	Remont, przebudowa ulic i budowa/remont chodników w miejscowości Krasocin	✓		✓
3)	Remont, przebudowa ulic i budowa/remont chodników w miejscowości Oleszno	✓		✓
4)	Wydanie publikacji obejmującej 70 - letnią historię działalności krasocińskiej biblioteki	✓		
5)	Zagospodarowanie zbiornika wodnego w centrum Krasocina	✓		✓
6)	Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych	✓		✓

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją. System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji oraz podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020 oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji, opiera się na

uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS, z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Projekty rewitalizacyjne mogą zostać sfinansowane z takich źródeł jak:

- Europejski Fundusz Społeczny,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać się będzie na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych.

10. Ramy finansowe GPR

W tabeli poniżej przedstawione zostały szacunkowe koszty poszczególnych projektów rewitalizacji wraz z planowanymi źródłami finansowania.

Tabela 19 Ramy finansowe GPR

Lp.	Nazwa projektu	Szacunkowy koszt	Źródła finansowania
Projekty kluczowe			
1)	Renowacja zabytkowego kościoła w Olesznie	1 000 000 zł	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE
2)	Renowacja zabytkowego kościoła parafialnego w Krasocinie	700 000 zł	Fundusz norweski, Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego
3)	Remont wiatraka typu „HOLENDER” polegający na wzmocnieniu konstrukcji oraz przywróceniu zabytkowych walorów obiektu	1 000 000 zł	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego
4)	Aktywizacja osób pozostających bez pracy	40 000 zł	Środki własne, działanie 10 RPO WŚ (EFS)
5)	Przeciw wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych na terenie rewitalizacji	40 000 zł	Środki własne, działanie 10 RPO WŚ (EFS)
6)	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół: budynek Urzędu Gminy, budynek Zakładu Gospodarki Komunalnej, budynek GOPS, kotłownia, parking, budynek ośrodka zdrowia w Olesznie	1 000 000 zł	RPO WŚ, WFOŚiGW, NFOŚ, środki własne
7)	Rozbudowa budynku starej remizy w Krasocinie w celu adaptacji na cele kulturalne	3 500 000 zł	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE
8)	Rozbudowa oraz przebudowa budynku Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Olesznie w celu utworzenia przedszkola	1 236 000 zł	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE

Lp.	Nazwa projektu	Szacunkowy koszt	Źródła finansowania
9)	Młodzieżowa Orkiestra Dęta OSP Krasocin szansą na rewitalizację społeczną w gminie	400 000 zł	PROW, Gmina Krasocin, RPO WŚ
10)	OSP na sportowo	200 000 zł	PROW, Gmina Krasocin, RPO WŚ
11)	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świdno	6 000 000 zł	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE (WFOŚiGW)
12)	Wyposażenie sal dydaktycznych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne do zajęć matematycznych i przyrodniczych w szkołach w Krasocinie i Olesznie	120 000 zł	RPO WŚ, Fundusze Norweskie
13)	Dodatkowe zajęcia matematyczne, przyrodnicze i językowe w szkołach w Krasocinie i Olesznie	100 000 zł	RPO WŚ, Fundusze Norweskie
Projekty komplementarne			
1)	Remont i przebudowa dróg w miejscowości Świdno	100 000 zł	środki własne, środki UE
2)	Remont, przebudowa ulic i budowa/remont chodników w miejscowości Krasocin	500 000 zł	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE
3)	Remont, przebudowa ulic i budowa/remont chodników w miejscowości Oleszno	500 000 zł	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE
4)	Wydanie publikacji obejmującej 70 - letnią historię działalności krasocińskiej biblioteki	45 000 zł	Budżet gminy i środki europejskie
5)	Zagospodarowanie zbiornika wodnego w centrum Krasocina	1 000 000 zł	RPOWŚ, WFOŚiGW, środki własne
6)	Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych	141 000 zł	RPO WŚ, środki własne

Źródło: opracowanie własne.

11. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji

Włączenie udziału społecznego do tworzenia procesu rewitalizacji i zarządzania nim, wynika nie tylko z praw obywatelskich do uzyskania informacji o działalności organów władzy publicznej (art. 61) czy dialogu społecznego, w tym potrzeby dialogu oraz współpracy różnych grup społecznych (art. 20), ale także podstawowych założeń samego procesu rewitalizacji. Tylko przy udziale interesariuszy obszaru, ich akceptacji dla zmian oraz chęci pomocy i dbania o podtrzymanie efektów, proces odnowy przestrzeni miejskiej może zakończyć się sukcesem.

Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasocin na lata 2016-2021 oraz jego wdrażanie i monitorowanie opierają się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym przede wszystkim ze:

- Społecznością obszaru rewitalizacji (mieszkańcami Krasocina, Oleszna i Świdna);
- Użytkownikami obszaru rewitalizacji (m.in. uczniami szkół, osobami korzystającymi z Urzędu, pomocy GOPS);
- Właścicielami nieruchomości (w Krasocinie, Olesznie oraz Świdnem);
- Jednostkami samorządu terytorialnego i ich jednostkami organizacyjnymi (Urząd Gminy, Rada Gminy);
- Lokalnymi przedsiębiorcami;
- Podmiotami działającymi na terenie rewitalizowanym (m.in. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoła, Biblioteka Publiczna);
- Organizacjami pozarządowymi.

Efektywna partycypacja wymaga uruchomienia procesu, w którym społeczność lokalna jest także współtwórcą wypracowanych działań. Ważnym narzędziem partycypacji społecznej są konsultacje społeczne. Podczas tworzenia dokumentu „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Krasocin na lata 2016-2021” odbyły się trzy spotkania konsultacyjne, co oznacza, że zasada partycypacji społecznej została zachowana.

Partycypację społeczną w procesie rewitalizacji oparto na trójpodziale, który związany jest z kolejnymi poziomami angażowania obywateli w sprawy publiczne:

Rysunek 12 Trójpodział angażowania obywateli w sprawy publiczne

Źródło: opracowanie własne.

Informowanie – upowszechnianie informacji na temat rewitalizacji i planowanych rozwiązań, upowszechnianie dobrych praktyk, upublicznianie aktów prawnych i dokumentów. Do narzędzi informowania należą m.in. Biuletyn Informacji Publicznej, wyłożenie planów zagospodarowania przestrzennego, urzędowe obwieszczenia i komunikaty, ulotki informacyjne, media czy strony internetowe.

Na etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasocin na lata 2016-2021 informowanie odbywa się poprzez:

- Publikowanie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (informowanie o terminach konsultacji społecznych, o postępach prac nad programem, wywieszeniu dokumentu z możliwością składania uwag, możliwości zgłaszania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, publikowanie sprawozdań z konsultacji i formularza ankiety, publikacja uchwały oraz projektu dokumentu Lokalnego Programu Rewitalizacji);
- Publikowanie na stronie internetowej Urzędu Gminy w Krasocinie (umieszczanie kart projektów, dane kontaktowe, formularz uwag, informacje o postępie prac nad Programem, publikowanie sprawozdań z konsultacji i formularza ankiety);

- Imienne zaproszenie sołtysów oraz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy na spotkania konsultacyjne.

Konsultowanie – identyfikacja potrzeb wspólnoty i wykorzystanie wyników badań do rozpoznania aktorów konfliktów, informowanie zwrotne o upublicznieniu dokumentów, identyfikacja potencjalnych konfliktów i ich stron, konsultacje rozwiązań problemowych, system informacji zwrotnych. Do narzędzi konsultacji należą m.in.: konsultacje społeczne dokumentów planistycznych czy decyzji administracyjnych, badania opinii publicznej, wywiady zogniskowane, głosowania, debaty;

Na etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasocin na lata 2016-2021 konsultowanie odbywa się poprzez:

- Wywiad kwestionariuszowy: przeprowadzono ankiety metodą CATI (Computer Assisted Telephone Interview, tj. metodą wspomaganego komputerowo wywiadu telefonicznego) wśród losowo dobranych mieszkańców Gminy Krasocin, gdzie pytano o negatywne zjawiska gminy, sposoby rozwiązania problemów oraz obszary problemowe. Dokładny raport z badania ankietowego znajduje się niżej;
- Wywiad pogłębiony z dwoma przedstawicielami Urzędu Gminy oraz dwoma przedstawicielami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy dostarczyli informacji o obszarach zdegradowanych;
- Formularz uwag: za pomocą formularza uwag mieszkańcy mają możliwość zgłaszania uwag do propozycji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Aktywne uczestnictwo – pełna partycypacja interesariuszy oparta na współpracy, włączanie lokalnych liderów, zdolnych do animowania aktywności społeczności lokalnej, tworzenie scenariuszy rozwiązań. Do narzędzi aktywnego uczestnictwa należą m.in.: referenda lokalne, wieloletnie planowanie inwestycyjne o charakterze partycypacyjnym, budżety partycypacyjne, programy grantowe i dotacje, wysłuchania i przesłuchania publiczne, otwarte drzwi urzędów i innych instytucji, spotkania z grupami mieszkańców.

Na etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasocin na lata 2016-2021 aktywne uczestnictwo odbywa się poprzez:

- Spotkania konsultacyjne z warsztatami: zorganizowano dwa spotkania konsultacyjne z interesariuszami, podczas których mieszkańcy mogli wносить swoje uwagi i proponować projekty rewitalizacyjne. Raport ze spotkań konsultacyjnych znajduje się w niżej

Współpraca z różnymi grupami interesariuszy, w szczególności ze społecznością obszarów rewitalizacji i innymi ich użytkownikami, takimi jak przedsiębiorcy czy organizacje pozarządowe, pozwoliła na:

- Wyznaczenie liderów społecznych z różnych środowisk,
- Określenie obszarów problemowych,
- Zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych w gminie,
- Wypracowanie społecznej akceptacji podejmowanych działań rewitalizacyjnych – znajomość i zrozumienie intencji władz lokalnych,
- Zaangażowanie mieszkańców w proces w proces tworzenia Programu Rewitalizacji,
- Pozyskanie, ze źródeł publicznych i prywatnych, środków na działania rewitalizacyjne,
- Wykorzystanie realnych i potencjalnych zasobów lokalnych do rozwiązywania problemów - szerokie korzystanie z różnorodnych kompetencji, umiejętności ludzi i instytucji,
- Systematyczne i ciągłe monitorowanie postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz jego aktualizację.

Dla Gminy ważnym jest, by działania partycypacyjne prowadzone były w sposób ciągły. Nie zakończą się one na procesie planowania, lecz dotyczyć będą także realizacji projektów rewitalizacyjnych (upowszechniania informacji na temat GPR, zasad uczestnictwa partnerów i beneficjentów, upublicznianie aktów prawnych i dokumentów, współpracy międzyinstytucjonalnej, udziału interesariuszy w inicjatywach lokalnych, powoływania podmiotów zdolnych do samoorganizacji) oraz, o czym najczęściej się zapomina,

funkcjonowania po zakończeniu procesu rewitalizacji (upubliczniania monitoringu zmian z naciskiem na obszary rewitalizowane, zapewnianie udziału mediów, publikowanie raportów i sprawozdań, badania na temat oceny procesów rewitalizacji, prezentacje efektów rewitalizacji).

11.1. Analiza wywiadów ankietowych z lokalną społecznością

W celu pogłębienia wiedzy na temat obszarów zdegradowanych, zebrania opinii interesariuszy rewitalizacji oraz poznania rzeczywistych potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej, przeprowadzono wywiady techniką CATI (Computer Assisted Telephone Interview), tj. metodą wspomaganego komputerowo wywiadu telefonicznego.

Respondentów poproszono o ocenę ogólnego stanu społeczno-gospodarczego poszczególnych obszarów gminy. W przypadku większości miejscowości, największa część respondentów odpowiadała, wybierając opcję „nie wiem” lub „przeciętny”.

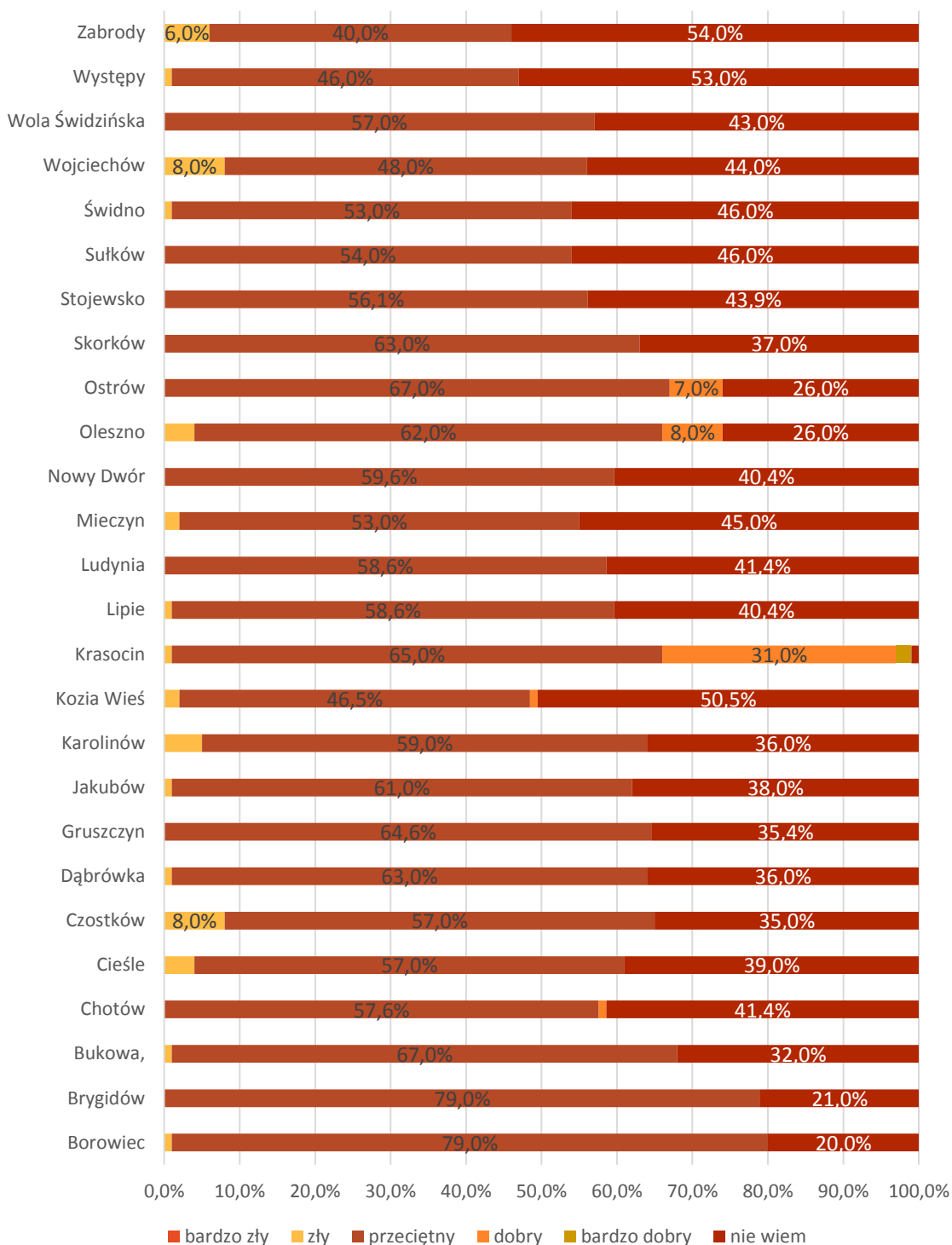
Zdecydowanie najlepiej oceniony został Krasocin – 31,0% respondentów uznało stan tej miejscowości za dobry. 8,0% dobrze oceniło stan Oleszna, a 7,0% Ostrowa.

Najwięcej odpowiedzi negatywnych uzyskały:

- Czostków (8,0% wskazań „zły”);
- Wojciechów (8,0% wskazań „zły”);
- Zabrody (6,0% wskazań „zły”);
- Karolinów (5,0% wskazań „zły”).

Stan żadnej z miejscowości nie został oceniony jako „bardzo zły”.

Wykres 34 Proszę ocenić ogólny stan społeczno-gospodarczy poszczególnych obszarów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

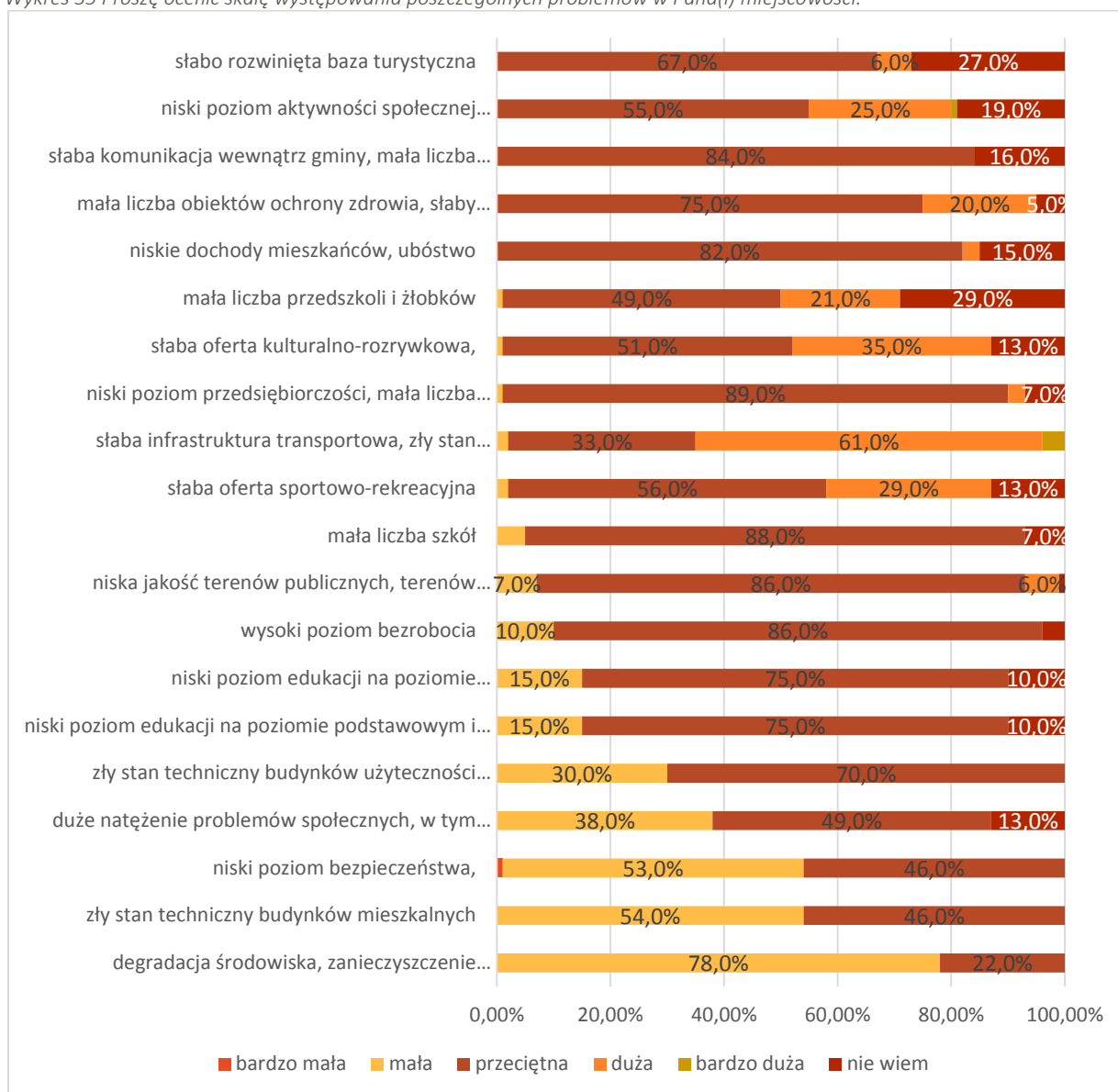
Badanych poproszono o ocenę skali występowania poszczególnych problemów. Za dużą respondenci uznali skalę występowania:

- słabej infrastruktury transportowej i złego stanu dróg (61,0% wskazań „zły”);
- słabej oferty kulturalno-rozrywkowej (35,0% wskazań „zły”);
- słabej oferty sportowo-rekreacyjnej (29,0% wskazań „zły”);
- niskiego poziomu aktywności społecznej mieszkańców (25,0% wskazań „zły”);

Za małą respondenci natomiast uznali skalę występowania:

- degradacji środowiska (78,0% wskazań „mała”);
- złego stanu technicznego budynków mieszkalnych (54,0% wskazań „mała”);
- niskiego poziomu bezpieczeństwa (53,0% wskazań „mała”);
- dużego natężenia problemów społecznych (38,0% wskazań „mała”);
- złego stanu technicznego budynków użyteczności publicznej (30,0% wskazań „mała”).

Wykres 35 Proszę ocenić skalę występowania poszczególnych problemów w Pana(i) miejscowości.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondentów poproszono także o wskazanie negatywnych zjawisk, jakie występują na terenie ich miejsca zamieszkania. 34,9% wskazało na zły stan infrastruktury drogowej. 30,9% zasygnalizowało problem braku lub złego stanu chodników, a 13,2% wskazało brak infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, w tym boiska i placów zabaw. 4,6% zauważyło trudności

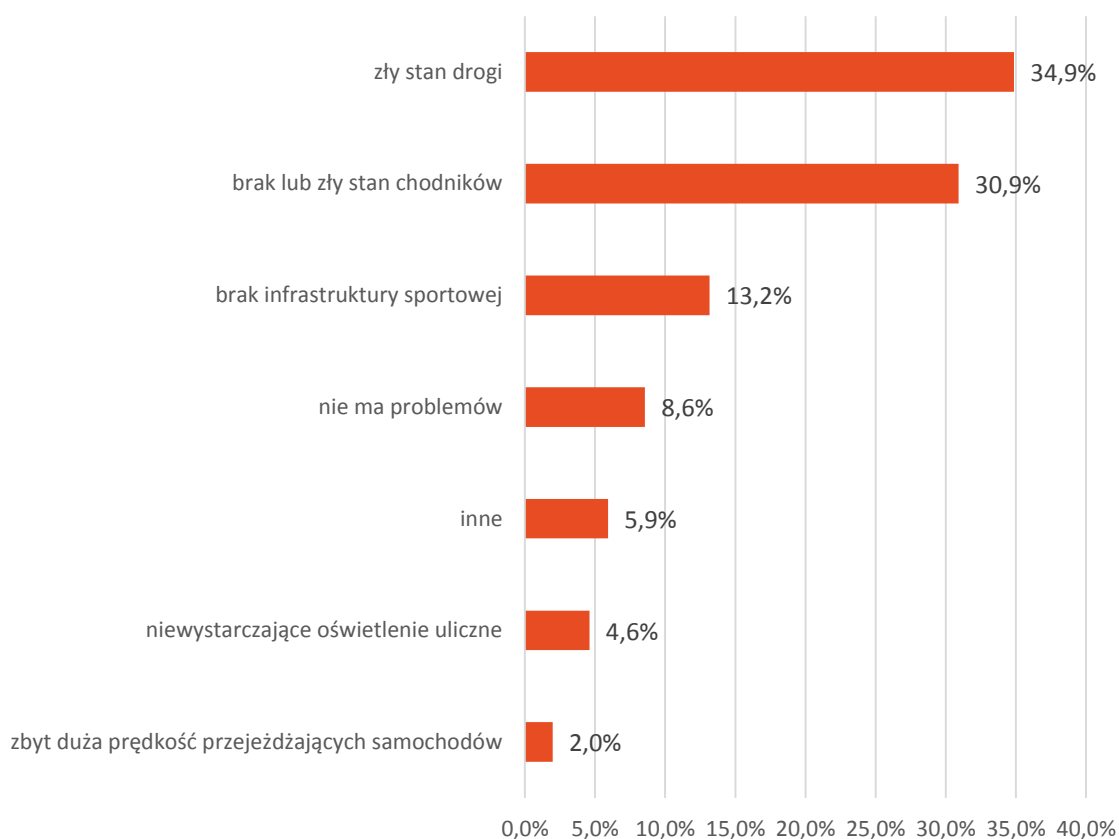

związane z występowaniem niewystarczającej sieci oświetlenia ulicznego, a 2,0% wskazało na zbyt dużą prędkość przejeżdżających samochodów. 8,6% nie dostrzega żadnych problemów, a 5,9% wskazało inne odpowiedzi, w tym:

- brak parkingu przy cmentarzu;
- brak żłobka;
- zbyt małe przedszkole;
- drenaż wody podczas deszczy;
- brak kanalizacji;
- podtopienia mieszkań;
- brak rozrywki dla młodzieży;
- brak gazu.

Wykres 36 Jakie negatywne zjawiska występują na terenie Pani/Pana miejsca zamieszkania?

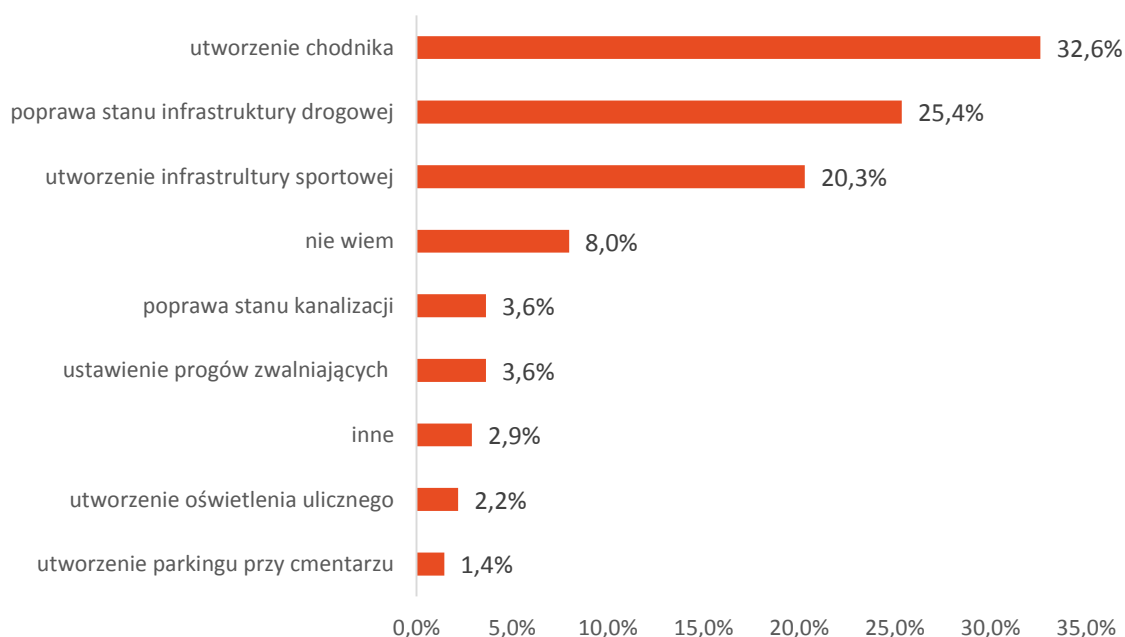
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci wskazali działania jakie powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu ograniczenia lub całkowitej eliminacji negatywnych zjawisk. 32,6% uważa, że konieczne jest utworzenie nowej sieci chodników. Dla 25,4% istotna jest poprawa infrastruktury drogowej (w tym nawierzchni jezdni, poboczy i rowów), a dla 20,3% utworzenie infrastruktury sportowej, w tym boisk, placów zabaw i siłowni zewnętrznych. Po 3,6% wskazało na poprawę stanu kanalizacji i ustawienie progów zwalniających, 2,2% widzi konieczność utworzenia oświetlenia ulicznego, a 1,4% - utworzenia parkingu przy cmentarzu.

8,0% z badanych nie ma pomysłu na to jakie działania powinny zostać podjęte przez gminę. 2,9% udzieliło innych odpowiedzi, w tym:

- utworzenie żłobka w Olesznie;
- podciągnięcie gazociągu;
- modernizacja przedszkola;
- postawienie zakazu postoju przy ul. Floriańskiej.

Wykres 37 Jakie działania powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu eliminacji/ ograniczenia negatywnych zjawisk na terenie Gminy?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

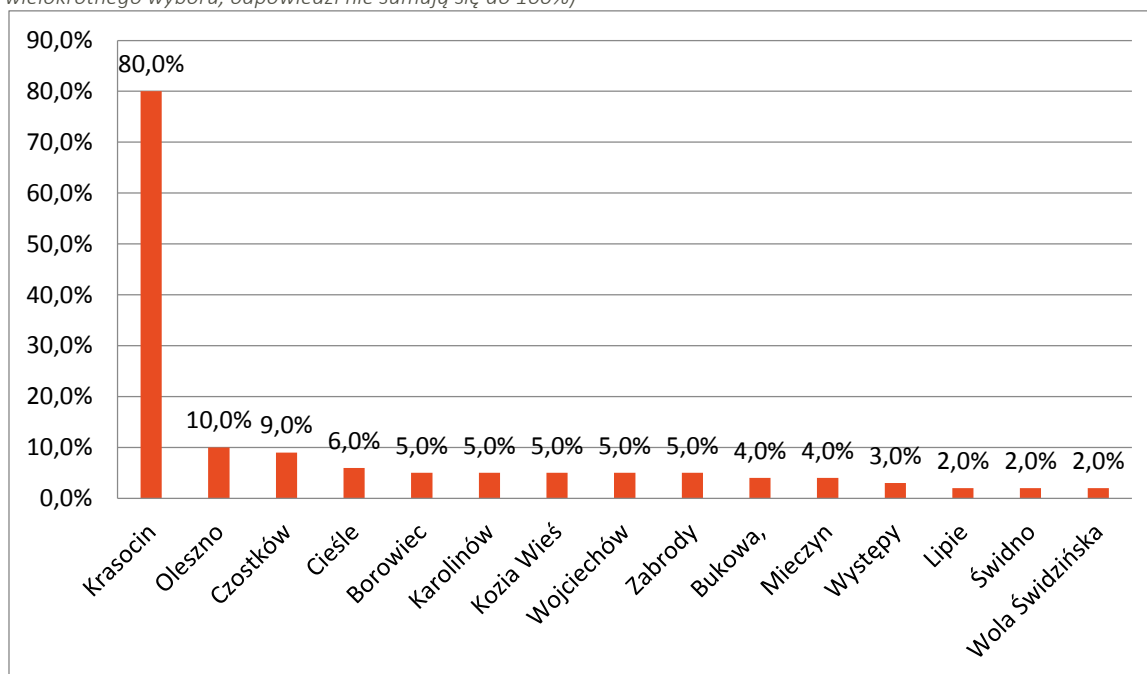
Respondenci zostali poproszeni o wskazanie obszarów gminy, na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego. Zdecydowana większość respondentów (80,0%) wskazała Krasocin. 10,0% wybrało Oleszno, 9,0% Czostków, a 6,0% Cieśle. Za obszar, na którym najbardziej potrzebne są takie działania, po 5,0% uznało:

- Borowiec;
- Karolinów;
- Kozią Wieś;
- Wojciechów;
- Zabrody.

Po 4,0% wskazało Bukową i Mieczyn, 3,0% wybrało Występy, a po 2,0% Lipie, Świdno i Wolę Świdzińską. Po 1,0% wskazało następujące obszary:

- Chotów;
- Dąbrówka;
- Jakubów;
- Ludynia;
- Ostrów;
- Skorków.

Wykres 38 Na jakich obszarach Gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci odpowiedzieli również na pytanie o obszary gminy, na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu wsparcia modernizacji lub budowy nowej infrastruktury. 66,0% za taki teren uznało Krasocin, po 9,0% wskazało Czostków i Oleszno, a 6,0% Cieśle. Po 5,0% ankietowanych wybrało Karolinów i Kozią Wieś, po 4,0% Mieczyn i Zabrody, a po 3,0%:

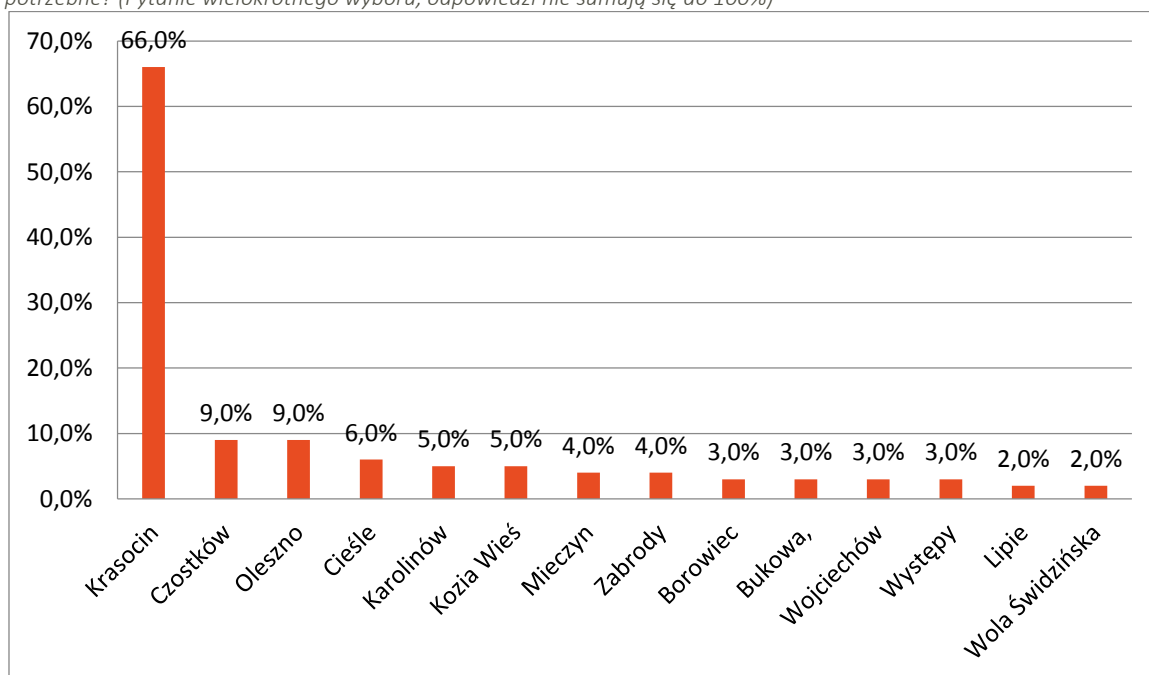
- Borowiec;
- Bukową;
- Wojciechów;
- Występy.

Po 2,0% badanych wskazało Lipie i Wolę Świdzińską, a po 1,0% wybrało obszary:

- Chotów;
- Dąbrówka;
- Jakubów;

- Ludynia;
- Ostrów;
- Skorków;
- Świdno.

Wykres 39 Na jakich obszarach Gminy działania z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Następnie badani zostali poproszeni o wskazanie obszarów gminy, na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego. Odpowiedzi respondentów były dokładnie takie same jak w przypadku pytania o działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego, tj.: Zdecydowana większość respondentów (80,0%) wskazała Krasocin. 10,0% wybrało Oleszno, 9,0% Czostków, a 6,0% Cieśle. Za obszar, na którym najbardziej potrzebne są takie działania, po 5,0% uznało:

- Borowiec;
- Karolinów;

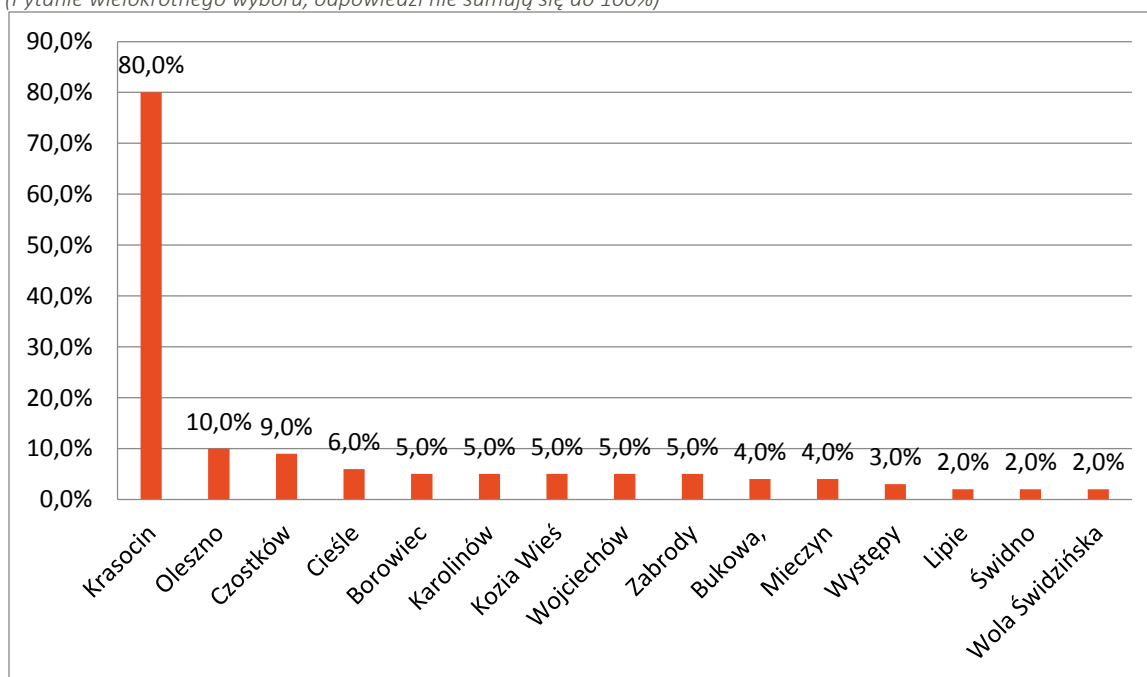

- Kozią Wieś;
- Wojciechów;
- Zabrody.

Po 4,0% wskazało Bukową i Mieczyn, 3,0% wybrało Występy, a po 2,0% Lipie, Świdno i Wolę Świdzińską. Po 1,0% wskazało następujące obszary:

- Chotów;
- Dąbrówka;
- Jakubów;
- Ludynia;
- Ostrów;
- Skorków.

Wykres 40 Na jakich obszarach Gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

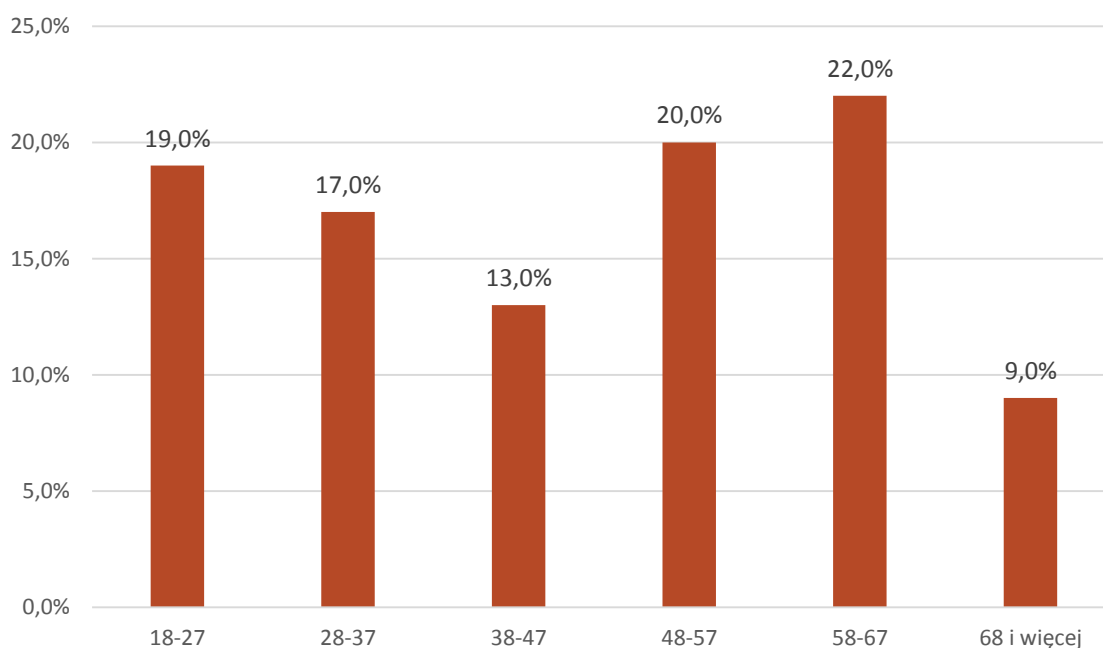

Metryczka

Respondenci zostali również poproszeni o podanie swych cech społeczno-demograficznych, tj. płci, wieku i miejsca zamieszkania, w celu określenia ogólnego profilu badanych.

Największą grupę wśród ankietowanych (22,0%) stanowiły osoby w przedziale wiekowym 58-67 lat. 20,0% stanowiły osoby mające od 48 do 57 lat, 19,0% od 18 do 27 lat, a 17,0% respondenci mieszczący się w przedziale 28 – 37 lat. Osoby w wieku od 38 do 47 lat stanowiły 13,0%. Najmniejszą grupę (9,0%) stanowili badani mający 68 i więcej lat.

Wykres 41 Wiek

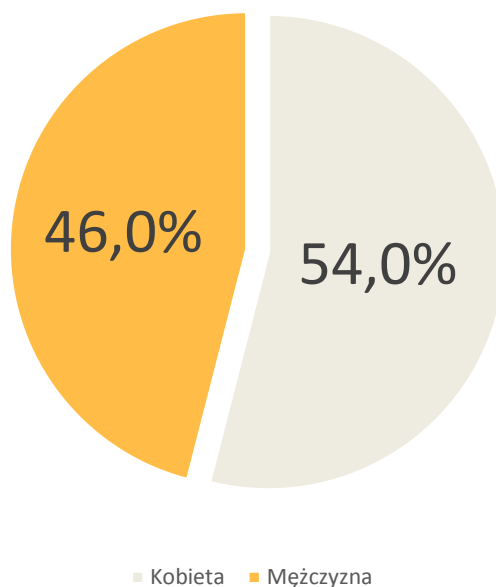

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W badaniu udział wzięło więcej kobiet (54,0%). 46,0% respondentów to mężczyźni.

Wykres 42 Płeć

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

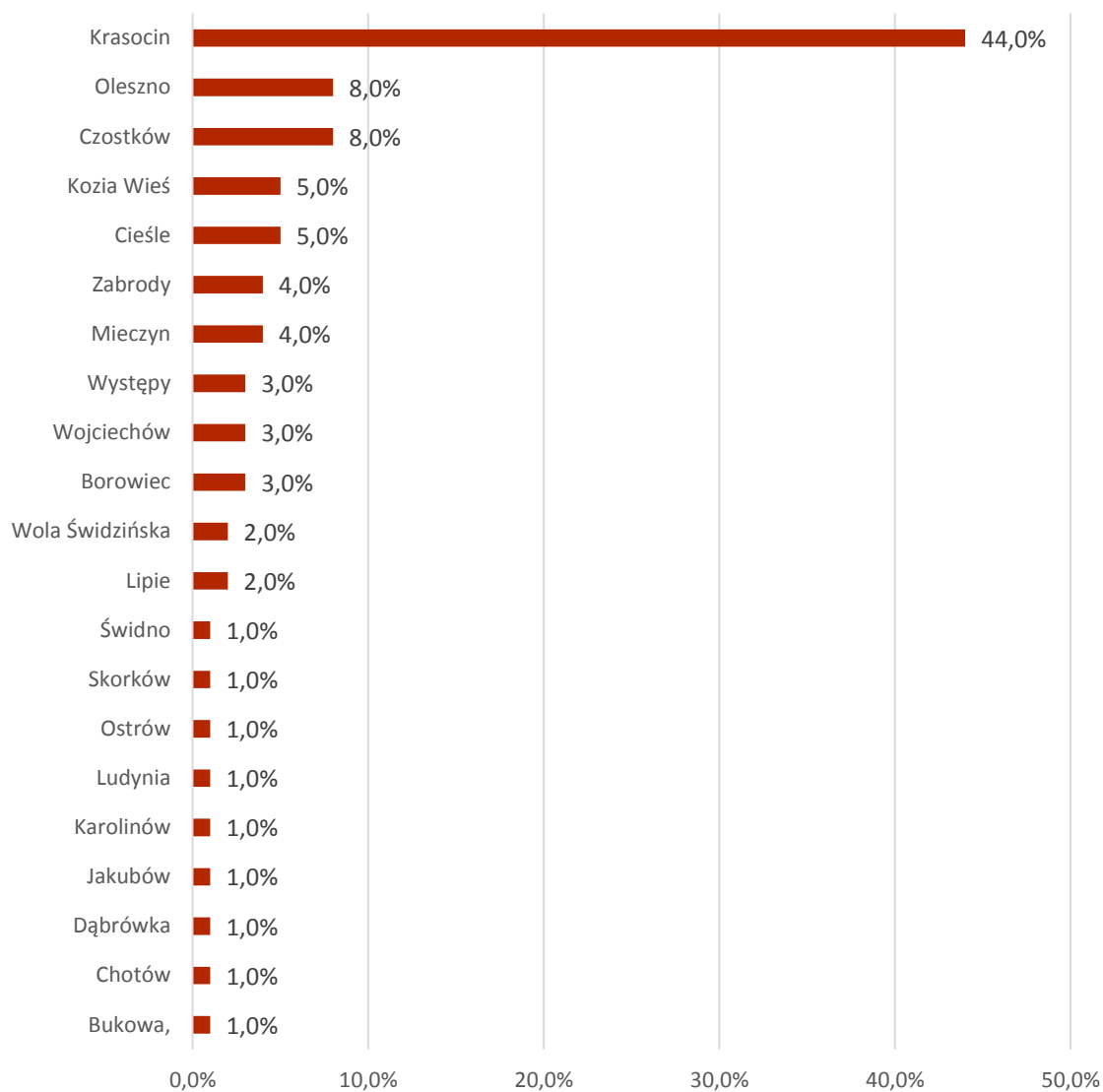
Największą grupę respondentów (44,0%) stanowili mieszkańcy Krasocina. Po 8,0% zamieszkuje Oleszno i Czostków, a po 5,0% Kozią Wieś i Cieśle. W Zabrodach i Mieczynie mieszka po 4,0% respondentów, a po 3,0% zamieszkuje Występy, Wojciechów i Borowiec. 2,0% ankietowanych mieszka w Woli Świdzińskiej. Tyle samo zamieszkuje Lipie, a po 1,0% ankietowanych mieszka w:

- Świdnie;
- Skorkowie;
- Ostrowie;
- Ludyni;
- Karolinowie;
- Jakubowie;
- Dąbrówce;
- Chotowie;
- Bukowej.

Wykres 43 Miejsce zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

11.2. Konsultacje społeczne

Jednym z podstawowych założeń wdrażania Programu Rewitalizacji jest aktywne włączanie społeczności lokalnej w proces wprowadzania zmian. Jednym ze sposobów takiej aktywizacji jest organizacja konsultacji społecznych. Są to spotkania, podczas których władze

przedstawiają mieszkańcom swoje plany związane z przedsięwzięciami, które będą realizowane w ramach Programu Rewitalizacji, i które będą miały realny wpływ na ich jakość życia. Niezwykle istotnym elementem konsultacji jest możliwość wysłuchania opinii i propozycji mieszkańców - konsultacje społeczne mają bowiem charakter dyskusji, która moderowana jest przez wyznaczoną wcześniej osobę.

Na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016 - 2021 zorganizowano dwa otwarte spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców oraz przedstawicieli wsi, które odbyły się 06.06.2016 oraz 05.10.2016 roku. Informacja o spotkaniu upowszechniona została za pomocą następujących narzędzi komunikacji:

- publikacja na stronie Urzędu Gminy Krasocin www.krasocin.com.pl,
- imienne zaproszenie sołtysów oraz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.

Pierwsze spotkanie dotyczyło wyznaczenia obszarów zdegradowanych. Praca warsztatowa zorganizowana została według poniższego schematu:

- Analiza mocnych stron i potencjałów w podziale na sfery: społeczna, przestrzenna, gospodarcza,
- Identyfikacja problemów, zjawisk negatywnych, potrzeb do rewitalizacji oraz działań rewitalizacyjnych w sferze: społecznej, przestrzennej, gospodarczej,
- Hierarchizacja problemów i potrzeb społecznych.

Podczas drugiego spotkania, na którym pojawili się sołtysi oraz mieszkańcy gminy omówiono:

- Wizję i misję obszaru rewitalizacji,
- Cele strategiczne i operacyjne,
- Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarze Krasocina, Świdna i Oleszna,
- System wdrażania, monitoringu i ewaluacji.

Na spotkaniach uczestnicy włączali się w omawianie Programu Rewitalizacji, wyrażali własne opinie na temat problemów społecznych i obszarów potrzebujących wsparcia. Wychodzili też z propozycjami działań mogących pomóc wyprowadzić obszary zdegradowane ze stanu kryzysowego.

12. System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji

Proces wdrażania GPR ma na celu kierowanie realizowanymi działaniami tak, by umożliwić wyprowadzenie obszarów zdegradowanych, w tym szczególnie wyznaczonych do rewitalizacji, ze stanu kryzysowego. W związku z takimi działaniami podmiotów wdrażających oraz przeznaczonych na te cele środków finansowych i rzeczowych, nastąpi planowana poprawa jakości życia mieszkańców.

Za prawidłowy proces wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016 - 2021 odpowiedzialny jest powołany Uchwałą Nr XXII/207/16 **Komitet Rewitalizacji**, natomiast organem decyzyjnym jest **Wójt Gminy**.

Komitet stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta. Komitet składa się z:

- Przedstawicieli Gminy i gminnych osób prawnych wskazanych przez Wójta Gminy Krasocin,
- Przedstawicieli Rady Gminy Krasocin wskazanych przez Radę Gminy Krasocin,
- Przedstawicieli podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze Gminy działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych lub grup nieformalnych,
- Przedstawicieli podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze Gminy działalność gospodarczą,
- Mieszkańców Gminy Krasocin, niebędących członkami stowarzyszeń i nie pracujących w jednostkach organizacyjnych Gminy.

Zadania związane z monitorowaniem, koordynowaniem oraz sprawozdawczością wynikające z Programu zostały rozdzielone między członków Zespołu według ich kwalifikacji i doświadczenia w zakresie zagadnień związanych z rewitalizacją.

Do zadań Zespołu należy:

- Monitorowanie i ocena stopnia realizacji Programu Rewitalizacji;

- Prowadzenie dialogu z interesariuszami rewitalizacji;
- Kontrola nad realizacją projektów rewitalizacyjnych;
- Przyjmowanie nowych propozycji projektów rewitalizacyjnych;
- Pozyskiwanie środków finansowych na realizowanie działań zgodnie z zasadą dodatkowości;
- Proponowanie wprowadzenia zmian do Programu Rewitalizacji;
- Cykliczne przygotowywanie raportów;
- Zbieranie danych do monitorowania.

Oprócz odpowiedzialności za ocenę postępu realizacji i wdrażania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i całego Programu Rewitalizacji, Komitet zobowiązany jest do reagowania na zjawiska i sytuacje niepożądane, a w razie potrzeby, aktualizowanie dokumentu. Szczegółowy podział zadań określony został w Regulaminie Organizacyjnym Komitetu.

W przypadku zgłoszonych fiszek projektowych, to **Wnioskodawcy** będą odpowiedzialni za skuteczną rewitalizację zaproponowanych działań.

Na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016-2021 Komitet współpracuje przede wszystkim z:

- Innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy w Krasocinie,
- Placówkami oświatowymi funkcjonującymi na terenie Gminy, szczególnie zaś z placówkami działającymi na obszarach rewitalizacji,
- Organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność o charakterze społecznym,
- Przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w granicach obszaru rewitalizacji,
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Mieszkańcami obszaru rewitalizacji,
- Innymi podmiotami zainteresowanymi procesem rewitalizacji.

Interesariusze rewitalizacji mogą zgłaszać swoje uwagi i pomysły bezpośrednio do członków Komitetu Rewitalizacji, do Wójta w trakcie spotkań z mieszkańcami oraz do Radnych, którzy pełnią funkcję reprezentantów mieszkańców.

Wójt Gminy minimum raz w roku będzie przekazywać informację o przebiegu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Radzie Gminy. Informacja ta zostanie również udostępniona publicznie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz stronie Urzędu Gminy w Krasocinie.

Należy podkreślić, że Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016-2021 oraz każda jego aktualizacja wymaga przyjęcia stosownej uchwały Rady Gminy Krasocin.

13. Ramowy harmonogram realizacji programu

Poniższy harmonogram został opracowany dla całego cyklu Gminnego Programu Rewitalizacji. Przedstawiono na nim tzw. kamienie milowe, czyli wydarzenia kluczowe dla realizacji założeń Programu Rewitalizacji.

Działanie	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Prace nad opracowaniem dokumentu GPR						
Uchwalenie GPR przez Radę Gminy, powołanie Komitetu Rewitalizacji						
Wpis GPR na Wykaz Programów Rewitalizacji Marszałka Województwa Świętokrzyskiego						
Realizacja projektu: Renowacja zabytkowego kościoła w Olesznie						
Realizacja projektu: Renowacja zabytkowego kościoła parafialnego w Krasocinie						
Realizacja projektu: Remont wiatraka typu „HOLENDER” – przywrócenie zabytkowych walorów						
Realizacja projektu: Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Krasocinie (Urząd Gminy, GOPS, kotłownia, ZGK) oraz Olesznie (ośrodek zdrowia)						
Realizacja projektu: Rozbudowa budynku starej remizy w Krasocinie w celu adaptacji na cele kulturalne						
Realizacja projektu: Rozbudowa oraz przebudowa budynku Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Olesznie w celu utworzenia przedszkola						
Realizacja projektu: Młodzieżowa Orkiestra Deta OSP Krasocin szansą na aktywizację społeczną						

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016-2021

Działanie	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Realizacja projektu: OSP na sportowo						
Realizacja projektu: Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świdno						
Realizacja projektu: Wyposażenie sal dydaktycznych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne do zajęć matematycznych i przyrodniczych w szkołach w Krasocinie i Olesznie						
Realizacja projektu: Dodatkowe zajęcia matematyczne, przyrodnicze i językowe w szkołach w Krasocinie i Olesznie						
Realizacja projektu: Remont i przebudowa dróg w miejscowości Świdno						
Realizacja projektu: Remont, przebudowa ulic i budowa/remont chodników w miejscowości Krasocin						
Realizacja projektu: Remont, przebudowa ulic i budowa/remont chodników w miejscowości Oleszno						
Realizacja projektu: Wydanie publikacji obejmującej 70-letnią historię działalności krasocińskiej biblioteki						
Realizacja projektu: Zagospodarowanie zbiornika wodnego w centrum Krasocina						
Realizacja projektu: Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych						
Raporty roczne						
Końcowa ocena i Raport Zamknięcia Programu						

14. System monitoringu i oceny GPR

14.1. Monitoring

Jednym z kluczowych etapów procesu zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji jest system monitorowania. Monitoring w trakcie realizacji GPR będzie odbywać się na dwóch poziomach:

1. Monitorowanie realizacji kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
2. Analiza zmian zachodzących na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji.

Podstawą monitorowania i oceny GPR są pozyskiwane dane, w tym dane z zakresu sfer: społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Na podstawie zebranych informacji oceniany jest merytoryczny oraz finansowy stopień wykonania założonych działań rewitalizacyjnych, zainteresowanie projektem, a także identyfikacja ewentualnych trudności.

Minimum raz w roku pozyskiwane będą dane:

- Jakościowe i ilościowe, które umożliwią weryfikację stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,
- Umożliwiające identyfikację formalnych, gospodarczych, ekonomicznych lub społecznych barier, które uniemożliwiają lub utrudniają realizację założonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- Dzięki którym możliwe będzie wykazanie stopnia zbieżności realizowanych projektów z założonymi na poziomie strategicznym i operacyjnym celami.

Za gromadzenie danych odpowiedzialny jest Komitet Rewitalizacji. Dane gromadzone będą w sposób systematyczny oraz na poziomie adresowym, z możliwością agregacji dla obszarów rewitalizacji. Minimum raz w roku zbierane będą jakościowe i ilościowe dane od instytucji publicznych, przede wszystkim od Urzędu Gminy w Krasocinie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasocinie oraz Powiatowego Urzędu Pracy we Włoszczowie), które umożliwią weryfikację stopnia realizacji Programu Rewitalizacji. Dane pozwolą także na sporządzenie **corocznego raportu przedstawiającego postępy w realizacji Programu Rewitalizacji**. Raport

zawierać będzie efekty rzeczowe prowadzonych prac, realizację budżetu oraz analizę najważniejszych, nieplanowanych w Programie Rewitalizacji wydarzeń oraz ich wpływu na realizację działań. Za monitorowanie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji odpowiedzialny jest Komitet Rewitalizacji, wraz z Wójtem Krasocina, który jest organem decyzyjnym.

Działania monitorujące uzupełnione zostaną o pozyskanie danych z badań ankietowych oraz spotkań konsultacyjnych z interesariuszami. Pozwoli to nie tylko na bieżącą analizę efektów rewitalizacji, ale również na ponowną i stałą charakterystykę potrzeb mieszkańców rewitalizowanego obszaru oraz rozpoznanie zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej.

14.2. Ewaluacja

Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Krasocin opiera się na analizie wpływu przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania społeczno-gospodarczego interesariuszy Gminy oraz dekoncentracji negatywnych zjawisk na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.

W procesie ewaluacji Komitet Rewitalizacji współpracuje będzie z instytucjami publicznymi (PUP, GOPS, Policja) oraz z innymi beneficjentami GPR. Ewaluacja w trakcie realizacji przedsięwzięć pozwala na ocenę stopnia realizacji celów w Programie Rewitalizacji, ich wpływu na obszary problemowe, a także pozwoli na dostosowanie PR do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy.

Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzona jest etapowo:

Rysunek 13 Etapy ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji

1. **Ewaluacja ex-ante** (przed realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych): ocena zasadności poszczególnych działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ocena ich wpływu na społeczność lokalną i obszary strategiczne.

2. Ewaluacja w trakcie realizacji przedsięwzięć: ocena bieżąca przyjętych celów oraz ich wpływu na obszary problemowe.

3. Ewaluacja ex-post (po realizacji przedsięwzięć): długoterminowa ocena wpływu oraz trwałości poszczególnych przedsięwzięć na społeczność lokalną i grupy interesariuszy.

Tabela 20 Wskaźniki efektu monitorowania Programu

Wskaźniki rezultatu					
Cele rewitalizacji	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji celów	Wartość bazowa	Trend/wartość docelowa	Źródło informacji
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i aktywizacja mieszkańców	Wsparcie i wyrównanie szans osób wykluczonych	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	693	Spadek o 5%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasocinie
		Liczba dzieci, które poprawiły swoje wyniki w nauce	0	10	ZPO w Krasocinie ZPO w Olesznie
	Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	Liczba osób bezrobotnych	1098	Spadek o 5%	Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie
	Aktywizacja i integracja społeczna i kulturalna	Liczba osób, które dołączyły do grup społecznych i kulturalnych działających na terenie gminy	0	15	Urząd Gminy w Krasocinie
Poprawa jakości przestrzeni publicznej i ochrona dziedzictwa kulturowego	Poprawa jakości infrastruktury społecznej i rekreacyjnej	Liczba osób korzystających z zmodernizowanej infrastruktury społecznej i rekreacyjnej	0	1000	Urząd Gminy w Krasocinie
	Rozwój i poprawa jakości infrastruktury technicznej	Liczba osób korzystających z zmodernizowanej infrastruktury technicznej	0	600	Urząd Gminy w Krasocinie
	Ochrona dziedzictwa kulturowego	Liczba wyremontowanych obiektów dziedzictwa narodowego	0	3	Urząd Gminy w Krasocinie

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Krasocin na lata 2016-2021

14.3. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji

Istotną kwestią przy tworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji jest uwzględnienie procesu aktualizacji. Pozwoli to na wszelkie modyfikacje w dokumencie, które będą wynikać wyłącznie ze zmian w bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

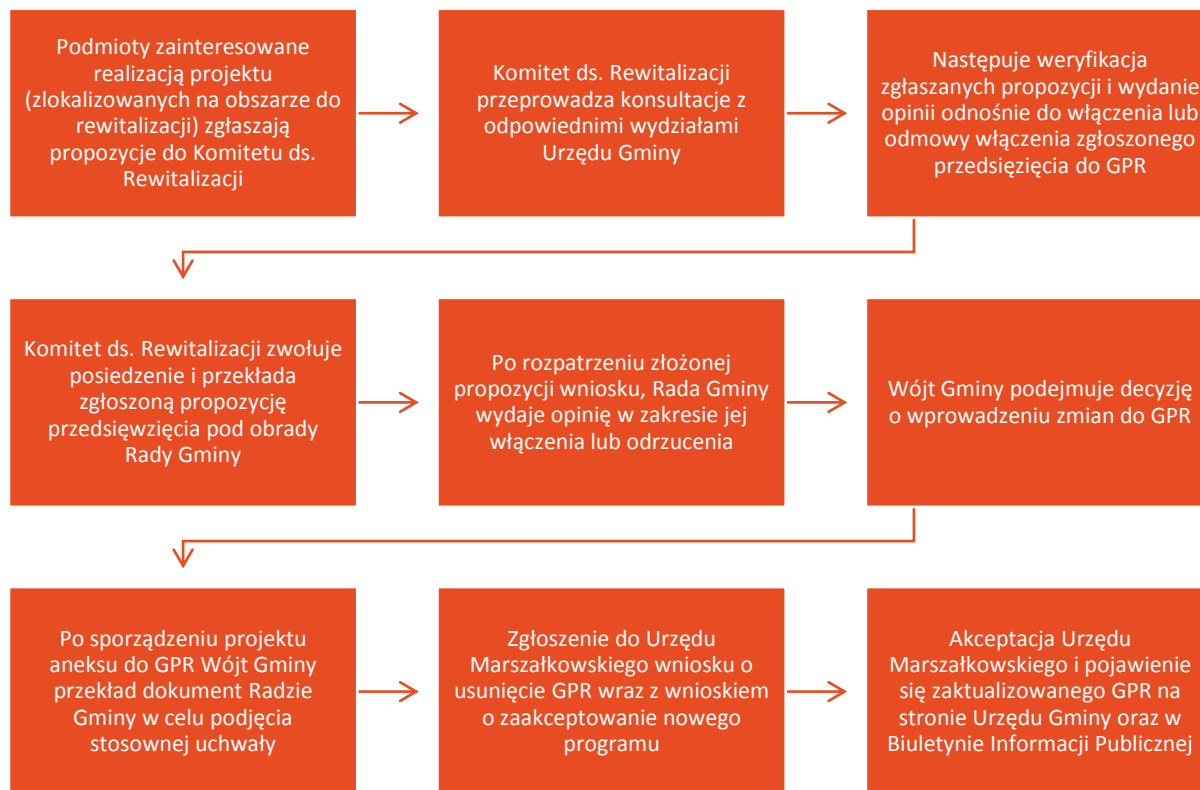
Aktualizacja Programu możliwa jest m.in., gdy:

- Nastąpi wzrost liczby osób korzystających z pomocy GOPS,
- Projekty kierowane grup wykluczonych okażą się nieskuteczne,
- Nastąpi wzrost liczby osób bezrobotnych,
- Planowane projekty nie uzyskają potrzebnego dofinansowania;
- Możliwe do zrealizowania będą nowe projekty, które wpłyną na ograniczenie zjawisk kryzysowych.

Należy zaznaczyć, że Gminny Program Rewitalizacji Gminy Krasocin oraz każda jego aktualizacja wymaga przyjęcia stosownej uchwały Rady Gminy.

Rysunek 14 Aktualizacja Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

15. Spis tabel i rysunków

Rysunek 1 Etapy tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji	7
Rysunek 2 Położenie gminy Krasocin na terenie powiatu	20
Rysunek 3 Największe natężenie problemów społecznych na terenie gminy Krasocin	86
Rysunek 4 Miejscowości, w których nie zarejestrowano nowych podmiotów gospodarczych – największe zdegradowanie w sferze gospodarczej	89
Rysunek 5 Wyroby azbestowe na terenie sołectw – zdegradowanie w sferze środowiskowej	93
Rysunek 6 Zabytki na terenie sołectw – zdegradowanie w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	96
Rysunek 7 Umowy podpisanych umów dot. przyłączenia do sieci kanalizacyjnej	98
Rysunek 8 Brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej – zdegradowanie w sferze technicznej....	99
Rysunek 9 Krasocin	107
Rysunek 10 Oleszno.....	108
Rysunek 11 Świdno.....	109
Rysunek 12 Trójpodział angażowania obywateli w sprawy publiczne.....	153
Rysunek 13 Etapy ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	177
Rysunek 14 Aktualizacja Programu Rewitalizacji	181
Tabela 1 Powierzchnia sołectw wchodzących w skład gminy	21
Tabela 2 Zabytki gminne wpisane do rejestru zabytków	23
Tabela 3 Liczba zabytków na terenie poszczególnych sołectw wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków	24
Tabela 4 Użytkowanie terenów gminy Krasocin w 2014 roku – wybrane kategorie	25
Tabela 5 Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2010-2014	32
Tabela 6 Wyposażenie mieszkań na terenie gminy w instalacje	33
Tabela 7 Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych na terenie gminy w latach 2010-2015.....	45

Tabela 8 Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007	46
Tabela 9 Struktura gospodarstw rolnych na terenie gminy w 2010 roku	46
Tabela 10 Powierzchnia lasów na terenie gminy w latach 2010-2014.....	47
Tabela 11 Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy w latach 2010-2015.....	54
Tabela 12 Przeciętne wynagrodzenie brutto w latach 2010-2014 (Polska=100).....	60
Tabela 13 Negatywne zjawiska społeczne w gminie Krasocin	84
Tabela 14 Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w gminie Krasocin.....	87
Tabela 15 Zestawienie wskaźników z wyszczególnieniem sołectw	101
Tabela 16 Obszary kryzysowe w podsystemach społecznych i gospodarczych na podstawie których przeprowadzona została delimitacja obszarów przeznaczonych do rewitalizacji	110
Tabela 17 Podsumowanie projektów rewitalizacyjnych	143
Tabela 18 Klasyfikacja projektów ze względu na ich wpływ na sfery życia	146
Tabela 20 Ramy finansowe GPR	150
Tabela 22 Wskaźniki efektu monitorowania Programu	179
Tabela 23 Analiza SWOT.....	188
Wykres 1 Zmiany struktury użytkowania terenów gminy Krasocin w latach 2012-2014	26
Wykres 2 Długość czynnej sieci rozdzielczej oraz kanalizacyjnej na terenie gminy w latach 2010-2014 [w km]	29
Wykres 3 Poziom recyklingu osiągnięty przez gminę w latach 2010-2015	32
Wykres 4 Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2010-2015 na terenie gminy Krasocin	34
Wykres 5 Podmioty zarejestrowane w REGON na terenie gminy Krasocin w latach 2010-2015	40
Wykres 6 Udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2015 r w liczbie ludności.....	44
Wykres 7 Pracujący wg płci w gminach w latach 2010-2014.....	49
Wykres 8 Bezrobotni zarejestrowani wg płci na terenie gminy.....	50

Wykres 9 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym .	51
Wykres 10 Wskaźniki udziału osób bezrobotnych do liczby mieszkańców poszczególnych sołectw	52
Wykres 11 Liczba i struktura mieszkańców gminy w latach 2010-2015.....	53
Wykres 12 Struktura ludności na terenie gminy w roku 2014	56
Wykres 13 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	57
Wykres 14 Przyrost naturalny na terenie gminy w latach 2010-2014.....	58
Wykres 15 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie gminy w latach 2010-2014	58
Wykres 16 Źródła utrzymania gospodarstw domowych w gminie Krasocin	59
Wykres 17 Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym i w wieku przedszkolnym (3-5 lat) w latach 2010-2014 na terenie gminy Krasocin.....	61
Wykres 18 Liczba miejsc oraz dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie gminy w latach 2010-2014.....	62
Wykres 19 Liczba szkół podstawowych oraz uczniów do nich uczęszczających na terenie gminy Krasocin w latach 2010-2014.....	63
Wykres 20 Liczba szkół gimnazjalnych oraz uczniów do nich uczęszczających na terenie gminy Krasocin w latach 2010-2014.....	64
Wykres 21 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2014	66
Wykres 22 Liczba osób żyjących w ubóstwie na terenie poszczególnych sołectw w latach 2010-2015	67
Wykres 23 Liczba osób bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na terenie poszczególnych sołectw w latach 2010-2015	68
Wykres 24 Liczba osób niepełnosprawnych na terenie poszczególnych sołectw w latach 2010-2015	69
Wykres 25 Liczba osób mających problemy z alkoholem na terenie poszczególnych sołectw	70
Wykres 26 Udział osób ubogich w ludności gminy	75

Wykres 27 Udział osób z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ludności gminy	76
Wykres 28 Udział osób niepełnosprawnych w ludności gminy.....	78
Wykres 29 Udział osób uzależnionych od alkoholu w ludności gminy	79
Wykres 30 Odsetek kradzieży mienia w ludności gminy oraz odsetek kradzieży z włamaniem w ludności gminy.....	81
Wykres 31 Udział osób bezrobotnych w ludności gminy oraz udział osób długotrwale bezrobotnych w ludności gminy	83
Wykres 32 Azbest na terenie poszczególnych sołectw gminy Krasocin	92
Wykres 33 Zabytki na terenie poszczególnych sołectw gminy Krasocin	95
Wykres 34 Proszę ocenić ogólny stan społeczno-gospodarczy poszczególnych obszarów. ...	157
Wykres 35 Proszę ocenić skalę występowania poszczególnych problemów w Pana(i) miejscowości.....	159
Wykres 36 Jakie negatywne zjawiska występują na terenie Pani/Pana miejsca zamieszkania?	160
Wykres 37 Jakie działania powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu eliminacji/ograniczenia negatywnych zjawisk na terenie Gminy?	161
Wykres 38 Na jakich obszarach Gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)	163
Wykres 39 Na jakich obszarach Gminy działania z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)	164
Wykres 40 Na jakich obszarach Gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)	165
Wykres 41 Wiek.....	166
Wykres 42 Płeć	167

Wykres 43 Miejsce zamieszkania..... 168

16. Załącznik 1: Analiza SWOT dla terenu całej gminy

Celem analizy SWOT (strengths-weaknesses-opportunities-threats) jest identyfikacja i analiza czynników w kontekście ustalonego celu oraz wskazanie najlepszych rozwiązań, wytyczenie kierunków działania przy jednoczesnym wykorzystaniu szans i mocnych stron, a także minimalizacja zagrożeń i słabych stron analizowanego podmiotu. Przystępując do analizy SWOT należy wskazać czynniki, które mogą wpływać na funkcjonowanie analizowanego podmiotu. Następnie należy posegregować je w cztery grupy:

- grupa 1: mocne strony (strengths, „S”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które stanowią atuty, zalety, przewagę analizowanego podmiotu,
- grupa 2: słabe strony (weaknesses, „W”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które są słabą stroną analizowanego podmiotu, bariery, wady,
- grupa 3: szanse (opportunities, „O”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają szansę korzystnej zmiany analizowanego podmiotu,
- grupa 4: zagrożenia (threats, „T”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają niebezpieczeństwo zmian niekorzystnych dla analizowanego podmiotu.

Analiza SWOT bazuje na identyfikacji poszczególnych czynników za pomocą kryterium czasu ich występowania (obecne/przyszłe) i charakteru oddziaływania danego czynnika (pozytywne/negatywne). Ze względu na zakres przedmiotowy i cel opracowania dokumentu zdecydowano się przyjąć założenia:

- za mocne strony uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter wewnętrzny i pozytywny,
- za słabe strony uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter wewnętrzny i negatywny,
- za szanse uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter zewnętrzny i pozytywny,

- za zagrożenia uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter zewnętrzny i negatywny.

Tabela 21 Analiza SWOT

Sfera społeczna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywna działalność organizacji pozarządowych • Prężna działalność grup i zespołów związanych z kulturą i tożsamością gminy, m.in. Orkiestra dęta z Krasocina • Stosunkowo duża liczba bibliotek • Bliskość Kielc i Częstochowy związana z dostępem do zasobów z zakresu kultury, szkolnictwa, rynku pracy • Aktywność sportowa mieszkańców • Stosunkowo duża liczba przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym • Stosunkowo duża liczba osób korzystających z opieki społecznej • Występowanie problemów społecznych, takich jak życiowa bezradność, ubóstwo, alkoholizm • Izolacja społeczna części mieszkańców • Brak szkół ponadgimnazjalnych • Brak kulturalnego centrum gminy • Brak miejsca na rozwój istniejących zajęć kulturalnych i edukacyjnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywizacja społeczności lokalnej • Możliwość realizacji większej liczby wydarzeń kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych • Poszerzenie współpracy z działającymi organizacjami pozarządowymi • Możliwość partycypacji w wydarzeniach organizowanych na terenie Kielc i Częstochowy 	<ul style="list-style-type: none"> • Postępujące starzenie się społeczeństwa • Coraz niższy wskaźnik przyrostu naturalnego • Bogatsza oferta szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w Kielcach • Brak chęci współpracy ze strony lokalnej społeczności
Sfera gospodarcza	

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Teren atrakcyjny dla potencjalnych przedsiębiorców (stosunkowo nieduża odległość do większych obszarów gospodarczych – Kielc, Częstochowy) • Duża liczba osób w wieku produkcyjnym • Dobra komunikacja z ośrodkami miejskimi znajdującymi się w okolicy • Relatywnie duża liczba małych przedsiębiorstw, również tych, świadczących usługi ponadlokalne • Duże zakłady działające na terenie gminy (Lhoist oraz Olczyk) 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki odsetek osób bezrobotnych, w tym bezrobotnych długotrwale • Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy • Mała liczba nowych podmiotów gospodarczych • Migracje młodych osób w poszukiwaniu pracy w dużym mieście • Niewystarczający poziom rozpoznawalności gminy Krasocin wśród potencjalnych turystów
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki potencjał dla rozwoju podmiotów gospodarczych • Szansa dla powstawania nowych działalności gospodarczych • Pozyskiwanie kapitału zagranicznego • Nawiązywanie współpracy gospodarczej z podmiotami z okolicznych ośrodków miejskich • Rozwój przedsiębiorstw działających na terenie gminy – nowe miejsca pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość nasilania się kryzysu gospodarczego w kraju • Stan bezrobocia w kraju • Wzrastający poziom nierówności w poziomie uzyskiwanych dochodów • Stosowanie nieodpowiedniej polityki społecznej • Brak warunków korzystnych dla zakładania własnej działalności gospodarczej
Sfera przestrzenna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość Kielc • Bogactwo walorów środowiskowych i 	<ul style="list-style-type: none"> • Niezadowalający stan infrastruktury technicznej, w tym mieszkaniowej i transportowej

<p>przyrodniczych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duża liczba obiektów zabytkowych o zróżnicowanym charakterze • Szereg miejsc pamięci narodowej, związanych z wydarzeniami I i II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych • Niezadowalający stan obiektów zabytkowych • Niskiej jakości wody powierzchniowe
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość Kielc może pozytywnie wpłynąć na rozpoznawalność marki Gminy Krasocin jako atrakcyjnej turystycznej • Bogactwo zabytków może pozytywnie wpłynąć na rozpoznawalność marki Gminy Krasocin jako atrakcyjnej turystycznej • Rozwój branży turystycznej możliwy dzięki bogactwie zasobów przyrodniczych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zatrucie środowiska przez sąsiednie ośrodki miejskie • Zagrożenia wynikające z rozwoju działalności gałęzi przemysłu • Zagrożenia powodziowe • Postępująca degradacja infrastruktury technicznej, w tym dróg i chodników oraz budynków mieszkalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.